דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
הכל
שיתוף פעולי ארץ ישראל
מיסוד ועורכו הראשון בול כצנלסון זל
מאוחד עם לשחר

יום ראשון, ג' באלול תשמ"ו, 7 בספטמבר 1986 ● גליון 18906

היום 10 עמודים ● המחיר 75 אג', באילת 65 אג'

היום בדבר

● בוץ הכיבוש ודם הטירור – צבי אל־פלג
● המפד"ל המירה את בורג – עליזה ולך
● יחסים עם ספרד, סיכויים לסיכומים – שלמה שפיר
● מחירו של סטודנט – אופיר פינס
● ספורט, מדע ורפואה, תחבורה, כוכבים ולילות

מזג האויר

מעונן חלקית עד בהיר.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 17–28, רמת־הגולן: 16–29, צפת: 16–28, חיפה: 23–29, טבריה: 21–35, נצרת: 19–30, עפולה: 19–32, שומרון: 19–29, תל־אביב: 22–30, לוד: 21–30, יריחו: 21–35, עזה: 22–29, באר־שבע: 19–35, אילת: 25–37.

21 נהרגו ו־4 נפצעו בהתקפת הטרור באיסטנבול

הלם בקהילה היהודית ● האסון היה עלול להיות נורא עוד יותר – אך בית־הכנסת נמצא בשיפוצים ולא היה מלא

בית־הכנסת „נווה שלום" באיסטנבול אחרי ההתקפה. (צילום: א.פ.)

מאת חיים גולדנברג סופר „דבר" באיסטנבול

איסטנבול (מיוחד ל„דבר") „דם ואש ותמרות עשן" – זה מהות הזוועה שנתגלה לעיני בית־הכנסת „נווה שלום" באיסטנבול שעה קלה אחרי התקפה ארצחנית על המתפללים.

המזל בתוך האסון הוא שהשיפוצים בבית־כנסת הזה עדיין לא נסתיימו, ועל כן מספר המתפללים בו היה מועט, כשני מניינים. בשבת רגילה מתפללים כאן עד 500 איש. כמעט כל המתפללים, 21 במספר, מצאו את מותם – פרט לשלוש נשים וילד שהיו בעזרת נשים ונמלטו, ארבעה מתפללים שנפגעו ואושפזים בבית־חולים (מהם אחד קשה מאוד), ובינתיים מחוץ שאבין נהרג, ושהוא עצמו ניצל כי העמיד פני מת (ראה ידיעה נפרדת). בין הזרוגים גם סגן הרב הראשי של איסטנבול.

פועל תורכי המבצע עבודות צביעה על הגג וראה את כל המתרחש סיפר לסופר „דבר" כי הבחין בשני אנשים נכנסים בשער הראשי ומדברים ביניהם ערבית. הם פתחו באש מרובה סער צ'כי, זרקו רימוני־יד, וספגו בגזיז על הגופות. לדברי הפועל התורכי התאבדו השניים בתום המבצע.

התקיפה היהודית באיסטנבול

(המשך בעמ' 2)

שמות 16 מהזרוגים

דניאל ברוך, ד"ר מואיז שאול, אליעזר הרה, בנימין אסכנזי, בן ציון לוי, יוסף אלהלה, דוד בכר, מואיז לוי, סלים ציטונה, אזק גרשון, סלוניה שנול, סולומון אנגל, רובנס ישראל אזולאי, אברהים ארגון, אשר ארגון, יהודה לוי אלקלעי.

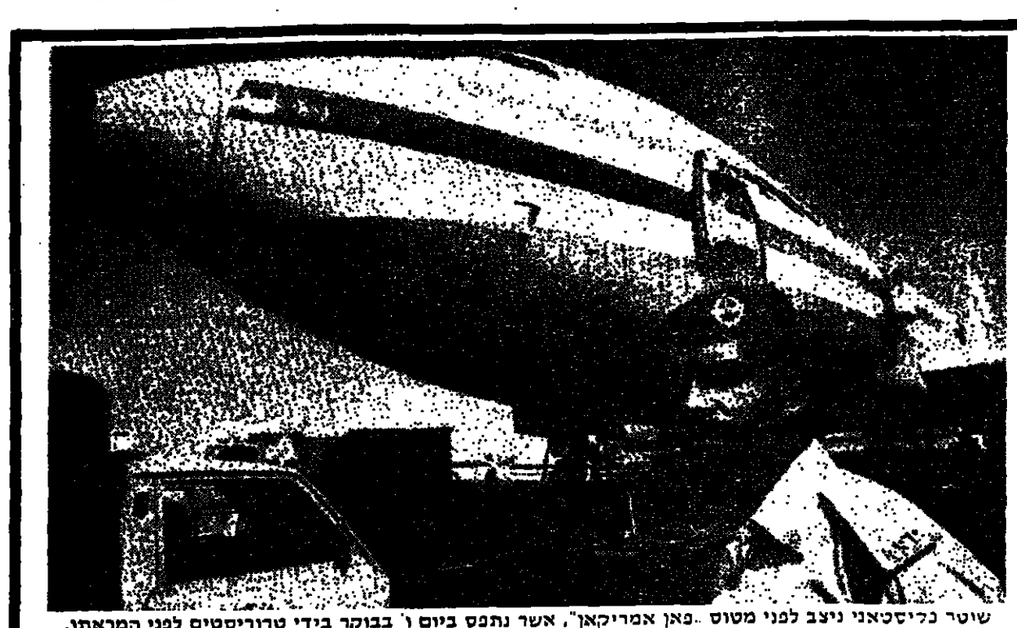

שוטר כליסטאני ניצב לפני מטוס „פאן אמריקאן", אשר נתפס ביום ו' בבוקר בידי טרוריסטים לפני המראתו. בחילופי האש בין הטרוריסטים לבין אנשי כוחות הבטחון הפקיסטאנים, אשר חדרו למטוס, נהרגו 17 בני אדם ויותר מ־100 נפצעו. (צילום: א.פ.)

ארה"ב נערכת לגמול צבאי נגד המדינות שמאחורי חטיפת המטוס

17 נוסעים ומחבל נהרגו ויותר מ־100 נפצעו בקאראצ'י

מאת אמיר אורן, כופר „דבר" בארה"ב, ומוכניות הידיעות

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר").– ממשל רייגן נוטה לבצע פעולת גמול צבאית נגד המדינות שבחסותן ובשליחותן בוצעה שלשום חטיפת מטוס „פאן אמריקן" בקאראצ'י, שבעת ההתקפה לשחרורו נהרגו 18 אנשים, בהם גם אחד החוטפים, ונפצעו יותר מ־100 – נודע כאן ממקורות מהימנים. בממשל מסתייגים לפיום תחלדרם של הטוכפים הנוסעים, כדי לוודא שהראיות שבידי הממשל מספיקות לקבלת החלטת ביצוע ולשכנוע בעלות בריתה של ארה"ב, כי הוכחה זהות שולחי החוטפים.

השתלטות הטרוריסטים על המטוס אירעה ביום ו' סמוך לשעה 6 בבוקר. במשא־ומתן שניהלו החוטפים בטרם החלה התקפת הקומנדו עליהם הם תבעו, כי ישוחררו מחבלים הכלואים בקפריסין וכי הם עצמם יוטסו לשם.

אנשי קונגרס פקיסטאני הסתערו על המטוס, שבו היו

(המשך בעמ' 2)

שמעתי יריות, זרקתי את עצמי על הרצפה – והעמדתי פני מת

סיפר שאול גבריאל – ניצול ההתקפה בבית־הכנסת באיסטנבול

מאת נתן רדעי, כופר „דבר"

„בשעה 9.20 בבוקר התנהלה תפילה בבית־הכנסת „נווה שלום". עמדתי עם אבי ואז שמעתי מאחורי יריות. הסתובבתי וראיתי בחור גבוה עם משקפיים כהות. הוא הלך וירה בלי הבחנה. זרקתי את עצמי על הרצפה והעמדתי פני מת. מאחורי נשמעו יריות עזות ושמעתי זעקות כאב נוראיות".

„תוך כדי הירות, שמעתי צעקות בערבית ואחר־כך שמעתי התפוצצויות מכיוון בימת הכבוד של בית־הכנסת. הם החלו להשליך רימונים, בזה אחר זה. נדמה לי שהם היו שלושה, כי שמעתי שלושה קולות שונים. הרימונים התפוצצו ואז ראיתי שהם שופכים בנזין על הרצפה. לפתע, אדע פיצוץ והקולות השתתקו. הרמתי ראשי ולא ראיתי אף אחד. אבי שכב לא הרחק ממני, מת".

כך סיפר אתמול שאול גבריאל, בן 20, החיד שצא ללא פגיעה מן ההתקפה בבית־הכנסת באיסטנבול, ליהודים שנפגשו עמו כמה שעות לאחר ההתקפה הרצחנית.

ישראלי, שביקר במקום שעה קלה לאחר הפיגוע הרצחני, סיפר אתמול לכתב „דבר": „בית הכנסת „נווה שלום" נמצא ברובע שישנה, הרובע העתיק של איסטנבול. השיפוץ בו הסתיים רק בשבוע האחרון. כשהגעתי למקום, ראיתי כיצד מפגים השוטרים גזיזות פתוח בית־הכנסת. הקירות היו מלאים בחורים מירי של כדורים. הרצפה היתה מכוסה בדם.

תגובות הלם בעקבות ההתקפה באיסטנבול

פירוש דבר

מאת סופרי המדיני של „דבר"

ראש הממשלה שמעון פרס אתמול שאט נפש הזעזע יהודים בעת תפילת השבת בבית־הכנסת באיסטנבול. פרס תגזומים למשפחות הנרצחים ואיחולי החלמה למצועים.

הרצח באיסטנבול – אמר ראש הממשלה – חייב לעורר את המדינות המופשטות בעולם להילחם מלחמת חורמה בטרור הבין־לאומי. ראש הממשלה הפנה את תשומת־הלב לשתיקתן של המדינות המנהיגים, שלא גינו את הרצח באיסטנבול.

במלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר אמר בתגובה, כי ליבו של כל יהודי שותת־דם בעקבות הפיגוע באיסטנבול. הרצח הנתעב בבית הכנסת ופרשת המטוס בסוף השבוע בקאראצ'י מחייבים את ישראל ואת מדינות העולם לרדוף את הטרור הבינלאומי ולהכריעו לפני שיפיל עוד חפים מפשע.

„כולנו מזועזעים כאן מהפיגוע הרצחני" אמר אתמול הודה מילא, מיופה הכוח של ישראל באו"ם בשיחה מיוחדת עם סופר „דבר".

„מיד לאחר שנודע על הפיגוע הרצחני בבית הכנסת 'נווה שלום' התקשרו לנציגות הישראלית עשרות אנשי ממשל תורכים כדי להביע צער והשתתפות באסון הכבד שארע לקהילה היהודית באיסטנבול. מספר המתקשרים אלינו הוא מרשים והוא כולל חברי פרלמנט תורכים. אני יודע שהרב הראשי של יהדות תורכיה קיבל עשרות פניות מנהומים מאישים תורכים בכירים. כולם מביעים צער".

„אני לא יודע אם ההלוויות תתקיימנה היום. נראה לי שהלוויות ייערכו מחר. בדגע זה יושב הקונסול באיסטנבול עם הרב הראשי של איסטנבול והם עורכים רשימה של הרוגים. רק לאחר שכל הנתונים יוחזו ייקבע זמן ההלוויה".

שעומדים מאחורי הפיגועים נזהרו אמש גורמים אלה מלהצביע על טוריה כאחראית ישירה או עקיפה להתקפות הרצחניות. ואולם, גורמים בטחוניים בכירים עמדו על האפשרות, שמאחורי הטבח באיסטנבול ומאחורי הפיגוע בקאראצ'י עומד האינטרס של „גורמים אחדים" לשבש את המהלך המדיני בין מצרים, ירדן וישראל.

(המשך בעמ' 2)

מתחדש המאמץ להשלים השטר; מצרים: מועד הפסגה טרם נקבע

מאת סופרי המדיני של „דבר"

השטר „דבר" לענייני ערבים

הבוקר מתחדשים בקאהיר המאמצים להתגבר על המכשולים שעוד נותרו בדרך להשלמת שטר הבהירות על טאבה.

בסוף השבוע בא לארץ עוזר שר החוץ האמריקאי ריצ'ארד מרפי וקיים שיחת עבודה עם הצוות הישראלי העוסק בענייני הבוררות על טאבה. בשיחה השתתפו מנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר, מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי היועץ המשפטי של משרד החוץ רובי סייבל, יועץ ראש הממשלה נמרוד נובק ומזכיר הממשלה ד"ר יוסי בילין.

בתום ההתייעצות חזר מרפי לקאהיר, וקמחי וסייבל נלוו אליו. במרוצת הסבת קיים מרפי מגעים עם נשיא מצרים חוסני מובארק והעלה כמה רעיונות חדשים לפתרון המחלוקות שעוד נותרו. הבוקר ישובו צוותים מישראל ומצרים לדון בהצעות פתרון חדשות.

מצרים טרם קבעה מועד

ההנהגה המצרית טרם החליטה על מועד לפסגת מובארק־פרס חרף מאמצי של ראש הממשלה אברהם טמיר. מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי היועץ המשפטי של משרד החוץ רובי סייבל, יועץ ראש הממשלה נמרוד נובק ומזכיר הממשלה ד"ר יוסי בילין.

שר החוץ המצרי עיסמת עבד אל־מגיד חזר וטען אתמול, כי לא ייקבע מועד לפסגה כל עוד לא נפתרו השאלות הקשורות בטאבה. בראיון לזמן הקהיר „אל־אהראם" אמר השר, כי מצרים מעבדת עתה תוכנית שלום חדשה ומקיימת בקשר לכך מגעים ערבים ובין־לאומיים.

מנדי הבחיל, כי מובארק עומד עתה תחת לחצים כבדים. הבוונה ללחצים אמריקאים לקיום הפסגה. הוא אמר, כי הנשיא מבקש לנצל שני נושאים לפסגה זו – הבעיה הפלשתינית והזעזוע הבין־לאומית.

עוזר שר החוץ האמריקאי לענייני המזרח התיכון ריצ'ארדי, מרפי הביע אתמול באלכסנדריה את הערכתו שהבעיות הקשורות לסיום שטר הבוררות ייפתרו בקרוב. הוא סירב להתייחס לשאלות עיתונאים, שנגעו לפסגה. מרפי נועד עם הנשיא ועם שר החוץ.

פורסת „דבר" לענייני מפלגות מוסיפה:

המאמצים שעושה ראש הממשלה שמעון פרס באחרונה ביועדים ל„ניקוז כל המהלכים הפוליטיים שעשינו עד עכשיו לקו אחד, כדי לעבור לקו הבא", שהוא משאיר שיר בין הצדדים.

הוראה בפני המופרון הבנדסי בתל־אביב, ביום ו' שעבר, סקר ראש הממשלה שמעון פרס את תכליתם של המאמצים האחרונים בתחום המדיני. „הגענו לאיזושהי הסכמה עם חלק מהעולם הערבי, עם שלוש מדינות – מצרים, ירדן ומרוקו – שהשלב הבא צריך להיות שלב של משא־ומתן ישיר ולא של המתנה של האחד לשני", ציין פרס. „אם נצליח בכך, יהיה אפשר לפתוח בשלב הבא של תהליך השלום, שעשוי להוליד את הפתרון הקבוע".

על אף החיוב שרואה ראש הממשלה בועידה הבין־לאומית הזאת הוא מזהיר כי הדרך לא תסכים לסיתופה של ברה"ב בה, כל עוד אין יחסים דיפלומטיים בינה ובין ישראל.

אחיות בתה"ח נחושות בדעתן: מאיימות לנטוש תוך זמן קצר

מאת חיים בראנד, כופר „דבר" לענייני עבודה

„אינני חוזרות בנו מהחלטה לנטוש את מחלקות בתי־החולים. ההצעות החדשות של האוצר הן אותה גברת בשינוי אדרת" – אמרה אמש ל„דבר" עמנת פלפל, חברת המזכירות של אחיות בתי־חולים.

לדבריה, מטה הפעולה של אחיות בתי החולים הפעיל את השלבים האחרונים, הכוללים הוראות מדויקות לביצוע הנטישה. מועד הנטישה נשמר בסוד, אך זו עלולה להתחיל כבר בשעות הקרובות ולכלול גם את המחלקות לטיפול נמרץ, ודרי המיון והפגיות.

עמדת האחיות, המביעה אכזבה מהצעות האוצר, התגבשה בעקבות דיווח שקיבלו מיו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד.

ביום שישי בצהריים נפגשו מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי עם שר האוצר משה נסים ומנכ"ל המשרד עמנואל שחן לדיון בנושא תביעות השכר היתודיות של האחיות. הברפלד מסר לראשי האחיות, שהושגה פריצת דרך בהתייחסותו של האוצר לדרישותן להגדיל את מספר המשמרות משלוש לארבע ולפצות אחיות העובדות „מסביב לשעון". זאת כנוסף להתקדמות בנושא הוספת תקנים לאחיות בתי החולים.

ואולם, כאמור, ראשי האחיות רואות בכך התחייבות העורפלת שאינה מסירה את הסיבות לשביתה.

הברפלד מסר אמש ל„דבר", כי כלכלני ההסתדרות יפגשו היום עם כלכלני האוצר, כדי לחשב את עלותן של התוספות היתודיות המוצעות לאחיות. לדבריו, הוא עומד להיפגש היום עם נציגות האחיות לתיאום עמדות. ובתוך יומיים־שלושה ניגש לשולחן המשא־ומתן.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי סב הבהיר, כי הוא מתנגד באופן בהחלט לנטישת בתי־החולים. „צריך סבלנות. עדיין לא מיצינו את כל אפשרויות המו"מ. אם בתוך זמן נתון אגיע למסקנה שנקלענו למבוי סתום בדיונים עם האוצר, אתמוך בנקיטת צעדים ארגוניים בידי האחיות".

ראשי האחיות שיגר אמש מברק למזכיר הממשלה, שבו הן דורשות להביא לידיעתם של כל השרים את החלטתן לנטוש את כל העבודות בבתי־החולים. המברק נשלח לקראת ישיבתה השבועית של הממשלה הבוקר.

שביתה ב„מורוקה"

1,800 העובדים במרכז תרפואי „סורוקה" בבאר־שבע ישבתו היום מהשעה 10.00 עד לשעה 12.30 ויקיימו אסיפת מחאה והסברה על מצוקת תקן כוח האדם במרכז. כיום לאחר מכן, תעוובנה האחיות את מרפאות החוץ ותעבורנה לתגבור כוח האדם הסיעודי במחלקות האשפוז.

על כך החליטה מזכירות מועצת העובדים, לאחר שבעדי מחאה שלהם בשבוע האחרון לא נשאו פרי.

הסכון שלך

חדש! עכשיו בתנאים מיוחדים

לכל מטרה לכל זמן

חסכון לכל מטרה
אתה מתכנן תכניות שונות לעתיד, עבורך או עבור ילדיך.
"חסכון לעניך" יעזור לך להגשים תכניות אלה.
אתה קובע את הסכום שתחסוך מדי חודש ואת משך תקופת החסכון בהתאם לתכניותיך ולאפשרויותיך הכספיות.

חסכון לכל תקופה
"חסכון לעניך" מיועד לזמן קצר או לתקופות ארוכות יותר. תוכל לחסוך למספר חודשים או למספר שנים – לפי התכניות שלך.

חסכון בקצב שלך
"חסכון לעניך" מאפשר לך לחסוך מדי חודש, בקצב שלך, סכומים קטנים שלא יכבידו על תקציבך, אך יצטברו לסכום משמעותי שיסייע לך בהגשמת תכניותיך.

שים לב – עכשיו תוכל להצטרף ל"חסכון לעניך" בתנאים מיוחדים. לתקופה מוגבלת בלבד.

היכנס עוד היום לאחד מסניפי בנק הפועלים או בנק אמריקאי־ישראלי ובקש פרטים מלאים על "חסכון לעניך".

שרות כמו שצריך

שרות השקעות מקיף

בנק הפועלים

אמנה|שטוב|שפרין|נמס

סמל יואב סקל בן ה־20 בנו של אלוף עמנואל סקל נהרג בפשיטת צה"ל בלבנון

מאת מלי זלינגר,
המוסרת הצבאית של „דבר"

הפיקוד הבכיר של צה"ל ומשפחת השריון הפיגו ביום שישי בצהרים בתרהמה ובאבל עם התפשט הידיעה ברבר והחתו של חייל צה"ל שנהרג ביום שישי לפנות בוקר ברחום לבנון, יואב סקל, בן 20, בנו של האלוף עמנואל סקל.

השכול התרפק ארפא הפעם על רלת קהילת הפיקוד הבכיר הנוכחי של צה"ל, בצרוף אותם אל המעגל של דורות קודמים של מפקדים בכירים, שבביום כבר התחילו לשלם את המחיר. הידיעה הרשמית מסעם דובר צה"ל התעכבה כל השבת בשל הקושי באיתור האם, הנמצאת באירופה לתקופת לימודים של כמה חודשים.

פעולת צה"ל בכפר ובקין שבמחלבה נהרג יואב סקל, כחנה נגד התארגנות מחבלים בסליטת ארגון חיזבאללה. התארגנות זו התבטאה בירי קטיושות מהאזור לעבר צפון ישראל בעת האחרונה ובידיעות על התארגנות רחבה יותר.

זאת היתה פעולה ראשונה מסוגה מאז נטש צה"ל מלבנון, והיא מוכיחה את „מדיניות הדד הקשה", שאפיינה את פעילות צה"ל במשולש הבדול של כפרי הטיעים ברומם לבנון לפני הנסיגה. למרות התלבטות קשה שקדמה להחלטה לבצע את הפעולה האחת, החלט לקיימה במסרה להפגין נחישות כלפי המקומיים, שגילו נטיה לתמיכה בארגון השיעי הקיצוני וכדי לשבש באיבה את גוכחות המחבלים במקום.

בחו רגלי של צה"ל יצא ביום חמישי בלילה בדרך עוקפת קשה למעבר לכיוון הכפר ובקין. הנבצא כקילומטר מצפון לגבול אזור הבטחון. לאחר הליכה של כמה שעות, הגיע אל הכפר. הוראות שקיבלו הכוחות היו לבצע פעולה מדוייקת והיריה על מנת שלא לפגוע באזרחים חפים מפשע. המטרה היתה לאתר מרכזים של אמצעי לחימה וציוד מחבלים אחר בבתים חשודים בכפר ובמידת הצורך לפוצץ בתים שנמצאו בהם האמצעים האלה, וכן לקחת לחקירה חשודים בהשתייכות לתא המחבלים המקומי בהפעלתו.

אש שגורתה מאחד הבתים פגעה ישירות ביואב סקל והוא נהרג במקום. הכוח השיב אש, ולאחר סריקה פוצץ הבית הזה. בכפר חולקו כרוזים, המבהיר"ם לתושבי המקום והסביבה את פשר פעולת צה"ל ואת החלטתו הנחושה לא לאפשר פעילות מהבלים מהאזור לעבר אזור הבטחון וצפון המדינה. לתושבים הודגש, כי יינקטו כל האמצעים, בפעולות רומות ואחרות, בכל בפעולות של סיוע למחבלים. מתוך בקרה של סיוע למחבלים. מתוך הפעולה נלקחו לחקירה של צה"ל מספר עצורים.

קבינים בכירים בעיתה ביטו לשבח את פעולת צה"ל ואת המילוי המלא והנכון אחרי ההנחיות ופקודות המבצע. את מותו של יואב סקל דל הנדיון „מזל רע" ו„טרגדיה" ואולם לא נמצא כל פגם באופן שהתנהל המבצע.

עם זאת הובע ספק, אם פעולה זאת היתה חד־פעמית, וכלל הנראה יצטרך צה"ל להמשיך ולבחון דרכים רומות ואחרות כדי לא לאפשר הידרדרות במצב הבטחון באזור הבטחון בשל הבבא הסורי, החוותר לשליטה בלבנון, ולאור ההצלחה הכלכלית הכללית של אזור הבטחון ותפסר הגולת של ארגוני המחבלים השונים להשלים עם כך.

מופר „דבר" בצפון שמעון זיים מופר:

שר הבטחון יצחק רבין אמר לאחר שנפגש עם חילי היחידה שביצעה את הפעולה, כי על צה"ל להתמודד עם בעיית הקטיושות, שנותרה עדיין בעיה קשה כאוד.

השר רבין והרמטכ"ל הגיעו לצפון מיד לאחר שובם של החיילים מפעולתם בסעוה הבוקר הבוקרמות. הם שוחחו עם החיילים והבפקדים והשתתפו בתחקיר כנערך לאחר הפעולה.

מפקד היחידה שביצעה את הפעולה סיפר, כי במהלך הפעולה, שארכה כארבעים דקות, הקפידו החיילים להתנהג בצורה מכובדת עם התושבים ולמנוע פגיעה בהם. „תוך כדי כך נורה צרור באחד הבתים ופגע בחייל קלנר", סיפר המפקד.

סמל יואב סקל

נסיון להתנקש בנספח צה"ל בשגרירות בצ'ילה

סנטיאגו (ע"צ) – פצצה התפוצצה ביום ה' בערב בקרבת מכוניתו של הנספח הצבאי בשגרירות ישראל בסנטיאגו, אל"מ שלמה אגרוי, ברובע המחוחי של בירת צ'ילה.

המשטרה הודיעה, כי איש לא נפצע.

סוכנות הידיעות הממשלתית ציינה, כי הפצצה הוטלה לעבר המכונית בידי אלמוני, שנמלט מן המקום.

הממשל מגנה את הטבח ונערך לתגובת ישראל

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – ממשל רייגן גינה אמש בחריפות את הטבח בבית־הכנסת באיסטנבול. פקידים אמריקאים קיבלו מעמיתיהם הישראלים דיווחים והערכות על זהות הרוצחים, כנראה אנשי „חזבאללה". בממשל נערכו לאפשרות של תגובה צבאית ישראלית. תגובת השוליים של לינדון לארוש, הנאבקת מכבר בקבוצות שלטענתה מתכננות פעילות משחיתת בתר־הבית, מסרה אמש, כי נודע לה שאנשי „כך" ו„גוש אמונים" שוקלים פעולת־גמול עצמאית בתר־הבית „בתוך שעות".

שלשום, ערב הטבח, דיווח „כרי־סצ'יאן סיינס מוניטור" מאיסטנבול, כי פקידים תורכים ביקשו להרגיע ממשלות ערביות ולהמעיט בחשיבות מיגיו של אכדם גובנדיין למגוגה על שגרירות תורכיה בישראל. גובנדיין, דיפלומט בכיר ששירת לפני כן בוואשינגטון, עמד להתחיל בתפקידו שלשום.

פקיד במשרד החוץ התורכי אמר, כי סיכת מיגיו „מעשית יחתר ממדינית – הגענו למסקנה שבראש הנציגות בתל־אביב לא יכול לעמוד שירון צעיר. ההחלטה התורכית נומקה בחשיבותה של ישראל בתהליך האזורי, במשקלה בוואשינגטון, בירידת מחירי הנפט, באכזבת ממשלת סורגוט אחל ממדיניות לוב ואדאפי ומפתיחותן של מצרים, מאוקו ומדינות באפריקה כלפי ישראל.

הודעת הסטייט דיפרטמנט, שגינתה את „ההתקפה הפחדנית ואת אובדן החיים שבעקבותיה", הסתמכה על דיווחים מאיסטנבול ותיארה את הפיגוע בבית־הכנסת „נווה שלום", ששוקם לאחרונה ונפתח אתמול לראשונה מחדש לתפילות שבת.

חמשת הטרוריסטים נכנסו לבית־הכנסת בתואנת צילום, פתחו בירויות מנשק אוטומטי והטילו פצצות, קטלו עד 25 אנשים, מהם שבעה רבנים, שני טרוריסטים נהרגו בקרב עם מאבטחים ושלושת האחרים הצליחו כנראה להימלט, נאמר בהודעה.

„כותות הבטחון התורכיים הגיבו מיד והגבירו את האבטחה במיתקני מפתח אחרים בעיר, לשם יצאו גם שר הפנים ומפכ"ל המשטרה בעקבות ישיבת החירום של ממשלת תורכיה באנקרה", ציין הדובר התורכי בסטייט דיפרטמנט, שנמנע מכל התייחסות לזהות מבצעי הפיגוע.

ארה"ב נערכת

(המשך מעמ' 1)

כ־400 בני ערובה רק לאחר שהחוטפים פתחו באש מקלעים לעבר המטוס.

שלשום אמרו דוברי הבית הלבן והסטייט דיפרטמנט, כי ידוע רק שהחוטפים היו „פלשתינים או לבנונים" וכי דיברו ערבית במבטא המשוייך בדרך כלל לבחריין. אך הדוברים ציינו, כי לפי שעה אין בידי הממשל מידע על מעורבות כלשהי של לוב או של מדינה אחרת. „ידוע לנו כלכלוב ולקולונל קדאפי יכולת עזלמית לגרום בעשי כרוח, אך איננו יכולים כרגע לקשור אותם לפיגוע זה", אמר דובר הבית הלבן לארי ספיקס שלשום. אף שהקשר שבין חטיפת המטוס לבין הרצח בלרנקה אשתקד ותבלב, הדגישו פקידים אמריקאים, כי אין עדיין הוכחה להשתייכות החוטפים ל„בח 17" של „פתח".

המקורות המהימנים מסרו, כי בהתייעצויות במשל ובפנטגון בכלל זה ובקהילת המודיעין בלטה נכונות כללית לביצוע פעולה צבאית, בין הטאר מטוס טביעות הרצון בממשל מהצלחתה ההדעתית של פעולת התקיפה נגד לוב באפריל. בהתייעצויות צויין, כי חדירת החוטפים לנמל התעופה של קאראצ' במסווה של אנשי בטחון, על רכבם ומדיהם, מלמדת על תכנון מקצועי ועל כיוון חצוני, כנראה מצד אחת המדינות המרבות להעניק חסות לכרור.

ההיערכות לפעולת גמול החלה במקביל להכנות אמריקאיות לפעולת חילוץ, למקרה שה„בואינג 747" מקאראצ' ימריא לנמל לרנקה. נושאת המטוסים „פורסטל" הצטוותה להפסיק הופשת חוף באפולי ולהפליג לים התיכון, בכוונות להונקת מטוסים לפעולת חילוץ או להפצצת מסלולי נמל התעופה בבירות, אם יונחת ה„בואינג" שם. המשל הודיע, כי לפעילות בקאראצ' אחראים שלטונות פקיסטאן.

החלטת מידע עם ישראל

גורמים אמריקאים החליפו בסוף הסבוע מידע והערכות גם עם מקביליהם הישראלים. נספח צה"ל בוואשינגטון, אלוף עמוס ידין, קיים שלשום שיחות בפנטאגון לקראת ביקור שר הבטחון יצחק רבין השבוע, בעת שפרשת „פאן אמריקן" הגיעה לשיאה.

בחודשים האחרונים התגאותה „פאן אמריקן" בהגברת אמצעי האבטחה בה, כין השאר באמצעות מוכנים וידע ישראליים. האחראי לאבטחה ב„פאן אמריקן", הטגנה ליד"ר מרסין שוגרו, פירסם שלשום מכתב לבערכת „וול סטריט ג'ורנאל" ובו השתבח במערך האבטחה הקפדני של החברה – טיקוף רנטגן, כלבי ריחרות, פריקות במטוסים „קודם שבתירים לאיש – מנקים, ספקי מזון, צוותים ונוסעים – לעלות". איש אינו עולה על מטוס „פאן אמריקן" קודם „שהסתכנענו, כי משוואת האבטחה המורכבת הושלמה", הבטיח שוגרו.

לאחר החטיפה אמר שוגרו לעיתונאים, כי לפיוצה בבערך האבטחה אחראים שלטונות הבטחון בקאראצ'. מוכחי מיבחל התעופה הפדראלי של ארה"ב, שבקרו את הסדרים בקאראצ' חצי תרסר פעמים בשנה האחרונה, לא חשפו בהם ליקויים.

שוגרו שיבח את החלטת קברניט המטוס להימלט עם צוותו ובכך ובכך למנוע מהנוסעים לכפות הבראה. היחלטה זו היא הוהדאה הראשונה בפקודות הקבע של הצוותים ומסקפת שיקול נכון, לא ערוקת קברניט ממשמרתו, ציינו מומחי תעופה אמריקאים.

פה ערפאת

„אובסרבר" הלונדוני אומר היום בהסתמכו על מקורות בקאראצ', כי חמשת המחבלים אשר ניסו לחטוף את מטוס „פאן אמריקן" השתייכו לפלג של ערפאת באל"ף. העיתון טוען, כי לא נחטף קשר לממשלת לוב, אך לפחות אחד מן החמישה ביקר בלוב בעבר.

חמשת המחבלים, אשר כתנו בשמות עבראלה, חליד, פאהד עבאס ומנצור, שכרו מכונית מחברת הרמה לאלו המסמכות בידי אנשי הבטחון של נמל התעופה ובעזרתה חדרן אליו בשעות הבוקר אור ליום ו' והגיעו למטוס הנ"מבו של „פאן אמריקן". שניים מהם הזי לבושים במדי אנשי הבטחון של נמל התעופה.

העקבות מובילים ללוב

שני ארגוני המחבלים „התאים המהפכניים הלוביים" ו„ג'ונד־אללה" שנטלו על עצמם את האחריות להשתלטות על מטוס „פאן אמריקן" בנמל התעופה קאראצ' בפקיסטאן פעלו כנראה מתוקף התיאום הקיים בפעילות הטרוריסטית הלובית־איראנית נגד יעדים אמריקאים בעולם.

תיאום זה גובש בפגישות שהתקיימו לאחרונה בין שרי החוץ של לוב, איראן וסוריה. במסגרת זו הם החליטו על מה שהוגדר „פעילות אסטרטגית נגד האימפריאליזם הציוני".

משקיפים ערביים מסרו, כי אין להוציא מכלל אפשרות, שחוטפי המטוס אותנם גילו את החתם האמיתית. שכרי הדרב של לוב הם בעיקר פלשתינים מהפלגים של אבו־ניידאל ואבו מוסה, המשתמשים בכינויים כמו „התאים המהפכניים". „ג'ונד־אללה" הוא ארגון שיעי לבנוני פרו־איראני, הבכנה עם ארגון הגג „אמל אל־איסלאמי".

ארגוני המחבלים הפלשתיניים מסייעים גם למחתרת הפקיסטנית המבקשת להפיל את שלטונו של הנשיא זיא אול חק. ב־2 בפברואר 1974 השתלטו שלושה מחבלים על אוניה יוונית בקאראצ', והם סייעו בכך למחתרת הפקיסטנית. הם נלכדו, אך שוחררו המראו לשולחיהם בלוב.

סמל יואב סקל בן ה־20 בנו של אלוף עמנואל סקל נהרג בפשיטת צה"ל בלבנון

מאת מלי זלינגר,
המוסרת הצבאית של „דבר"

הפיקוד הבכיר של צה"ל ומשפחת השריון הפיגו ביום שישי בצהרים בתרהמה ובאבל עם התפשט הידיעה ברבר והחתו של חייל צה"ל שנהרג ביום שישי לפנות בוקר ברחום לבנון, יואב סקל, בן 20, בנו של האלוף עמנואל סקל.

השכול התרפק ארפא הפעם על רלת קהילת הפיקוד הבכיר הנוכחי של צה"ל, בצרוף אותם אל המעגל של דורות קודמים של מפקדים בכירים, שבביום כבר התחילו לשלם את המחיר. הידיעה הרשמית מסעם דובר צה"ל התעכבה כל השבת בשל הקושי באיתור האם, הנמצאת באירופה לתקופת לימודים של כמה חודשים.

פעולת צה"ל בכפר ובקין שבמחלבה נהרג יואב סקל, כחנה נגד התארגנות מחבלים בסליטת ארגון חיזבאללה. התארגנות זו התבטאה בירי קטיושות מהאזור לעבר צפון ישראל בעת האחרונה ובידיעות על התארגנות רחבה יותר.

זאת היתה פעולה ראשונה מסוגה מאז נטש צה"ל מלבנון, והיא מוכיחה את „מדיניות הדד הקשה", שאפיינה את פעילות צה"ל במשולש הבדול של כפרי הטיעים ברומם לבנון לפני הנסיגה. למרות התלבטות קשה שקדמה להחלטה לבצע את הפעולה האחת, החלט לקיימה במסרה להפגין נחישות כלפי המקומיים, שגילו נטיה לתמיכה בארגון השיעי הקיצוני וכדי לשבש באיבה את גוכחות המחבלים במקום.

בחו רגלי של צה"ל יצא ביום חמישי בלילה בדרך עוקפת קשה למעבר לכיוון הכפר ובקין. הנבצא כקילומטר מצפון לגבול אזור הבטחון. לאחר הליכה של כמה שעות, הגיע אל הכפר. הוראות שקיבלו הכוחות היו לבצע פעולה מדוייקת והיריה על מנת שלא לפגוע באזרחים חפים מפשע. המטרה היתה לאתר מרכזים של אמצעי לחימה וציוד מחבלים אחר בבתים חשודים בכפר ובמידת הצורך לפוצץ בתים שנמצאו בהם האמצעים האלה, וכן לקחת לחקירה חשודים בהשתייכות לתא המחבלים המקומי בהפעלתו.

אש שגורתה מאחד הבתים פגעה ישירות ביואב סקל והוא נהרג במקום. הכוח השיב אש, ולאחר סריקה פוצץ הבית הזה. בכפר חולקו כרוזים, המבהיר"ם לתושבי המקום והסביבה את פשר פעולת צה"ל ואת החלטתו הנחושה לא לאפשר פעילות מהבלים מהאזור לעבר אזור הבטחון וצפון המדינה. לתושבים הודגש, כי יינקטו כל האמצעים, בפעולות רומות ואחרות, בכל בפעולות של סיוע למחבלים. מתוך בקרה של סיוע למחבלים. מתוך הפעולה נלקחו לחקירה של צה"ל מספר עצורים.

קבינים בכירים בעיתה ביטו לשבח את פעולת צה"ל ואת המילוי המלא והנכון אחרי ההנחיות ופקודות המבצע. את מותו של יואב סקל דל הנדיון „מזל רע" ו„טרגדיה" ואולם לא נמצא כל פגם באופן שהתנהל המבצע.

עם זאת הובע ספק, אם פעולה זאת היתה חד־פעמית, וכלל הנראה יצטרך צה"ל להמשיך ולבחון דרכים רומות ואחרות כדי לא לאפשר הידרדרות במצב הבטחון באזור הבטחון בשל הבבא הסורי, החוותר לשליטה בלבנון, ולאור ההצלחה הכלכלית הכללית של אזור הבטחון ותפסר הגולת של ארגוני המחבלים השונים להשלים עם כך.

מופר „דבר" בצפון שמעון זיים מופר:

שר הבטחון יצחק רבין אמר לאחר שנפגש עם חילי היחידה שביצעה את הפעולה, כי על צה"ל להתמודד עם בעיית הקטיושות, שנותרה עדיין בעיה קשה כאוד.

השר רבין והרמטכ"ל הגיעו לצפון מיד לאחר שובם של החיילים מפעולתם בסעוה הבוקר הבוקרמות. הם שוחחו עם החיילים והבפקדים והשתתפו בתחקיר כנערך לאחר הפעולה.

מפקד היחידה שביצעה את הפעולה סיפר, כי במהלך הפעולה, שארכה כארבעים דקות, הקפידו החיילים להתנהג בצורה מכובדת עם התושבים ולמנוע פגיעה בהם. „תוך כדי כך נורה צרור באחד הבתים ופגע בחייל קלנר", סיפר המפקד.

פגישה אצל פרס – לשם פיוס בין השב"כ לבין הפרקליטות

מאת מרבה צימוקי,
סופרת „דבר" בירושלים

בלשכת ראש הממשלה תתקיים בראשית השבוע פגישה ממגמה ליישב את ההדדים בין השב"ש לפרקליטות המדינה.

בפגישה שזימן שמעון פרס יהתתפו מכלא מקומו יצחק שמיר, היועץ המשפטי לממשלה יוסף הרש, שר המשפטים אברהם שריר, השר משה שחל, ה"כ דן מרידור ושני ראש השב"כ – היוצא אל[illegible] שלום והנכנס.

נודע, כי השבוע יהליט[illegible] השב"כ החדש, אם להשעות[illegible] היועצים המשפטיים של ה[illegible] שקיבלו חנינה, ושבגלל [illegible] בהונתם בלשכה המשפטית [illegible] השב"כ מסרבת הפרקליטות [illegible] את יחסי העבודה עם השב"כ.

לשופרת „דבר" נודע, כי פרס נתן לראש השב"כ החדש חופש החלטה בכל הקשור להשעייתם של היועצים המשפטיים. בין השאר הסתבר ראש הממשלה על הדעה, כי החנינה שהעניק להם הנשיא פירושה למעשה ניקוי מהעבירות שעשו.

בסוף הסבוע ביקש שר המשפטים אברהם שרד מעובדי הפרקליטות לא להתרגש בעיתונות בעניין הנתק עם השב"כ. לדבריו, יש להפסיק את הנתק בצורה דיסקרטית, בלי להדליק דבר לעיתונות.

לשופרת „דבר" נודע, כי אנשי השב"כ מטרים לפרוש בין השאר כטענה, שאינם מוכנים שמטע ציבורי מטעם הפרקליטות ישפיע על החלטתם.

לטענתם, עובר השב"כ בתחקפה מצר הפרקליטות תוך ניצול הזכות, שאינם יכולים להתבטא בעיתונות ולהסיר מלחמה עשרה.

אריאל נחקר

בסוף הסבוע טעבר נחקר בלשכה השר משה ארנס. נודע, כי ארנס אמר שלא ידע דבר על פרשת הסיוח והעלמת ראיות בפני שלום רוקח וקדוק. לדבריו, הקים את צוות בלמסן, כי השתכנע מדברי הדוקן המשפטי לממשלה ראו פרופ' יצחק זמיר, כי יש לחקור אירוע מבבעי, שהוו לו משמעות השלמות מעבר לאירוע עצמו.

לסופרת „דבר" נודע, כי המשטרה מתבוננת לזמן שוב את ראובן חק כדי לגבות ממנו הבחרות. לאור חקירתם של עדים, ההיידו אחיו.

גצל קרסל למנוחות

הבינלאומי הסופר גצל קרסל הובא ביום ו' למנוחות.

קהל רב של מוקירים ליוה את ארונו והברע תנחומיו לאלמנתו הסופרת איזה פרלים. בבו עידו אמר קדיש. ספר לו הסופר משה סבר וכן נצ'ג הדעה הסובייטית בהולון.

מספר שאלות עולות בדגע על הפיקוח 1. מי הנוקף שביצע את פיגועי הסכה בקאראצ' ובאיסטנבול; 2. מה היה תפקידם של הטיעים, או של הלובים, אם בכלל; 3. האם היה קשר בין שני הפיגועים; 4. האם אנו צפויים לגל טרור חדש בבסגרת בה שמכונה „פח"ע חו"ל".

תמר פרת, חוקרת בפרוייקט לחקר הטרור של המרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל־אביב טענה, כי יש מספר נתונים המחשידים את אבו־ניידאל כמבצע של שני הפיגועים. בשני הפיגועים היתה הטכניקה התחפשות של המחבלים וזה נדיר ביותר ומתאים לשיטות הפעולה המתוחכמות של אבו־ניידאל.

שיטת הפעולה שהופגנה באיסטנבול אופיינית בקווים כלליים לארגון זה.

הפעולה בקאראצ' לאו דווקא אופיינית לו, אך אם היה תיאום בין ההתקפות, אופייני לאבו־ניידאל תיאום כזה. יחד עם זה, העובדה שהוזמנים בקאראצ' דוסו להגיע לקפריסין לשחרור אנשיהם האסורים שם מצביעה על אפשרות, שהמחבלים שם היו דווקא מאנשי ערפאת שמנוזים איבד שליטה עליהם וביקשו לשחרר את חברים העצורים בקפריסין.

בצער וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של בעלי אבינו וסבנו היקר באדם

שמואל בר־חיים (פוקס)

ההלוויה תצא מביתנו בכפר מעש היום, 7.9.86, ג' אלול תשמ"ו בשעה 15.30 בבית הקברות סגולה בפתחתקוה.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

אבלים:
רעייתו: מרים
בניו: עוזי, יואל ומשפחותיהם
נכדיו וניני

יקירנו

מוליה (שמואל) ברק (ברקוביץ')

איננו

הלוויתו תצא מבית ההלוויות העירוני הרד דפנה ת"א ביום ראשון 7.9.86 בשעה 13.30 לבית העלמין בחולון. אוטובוס יועמד לרשות המלווים.

תמר ברק
שושנה רפופורט
יעל ועודד, יורם ולאה ברק
והמשפחה

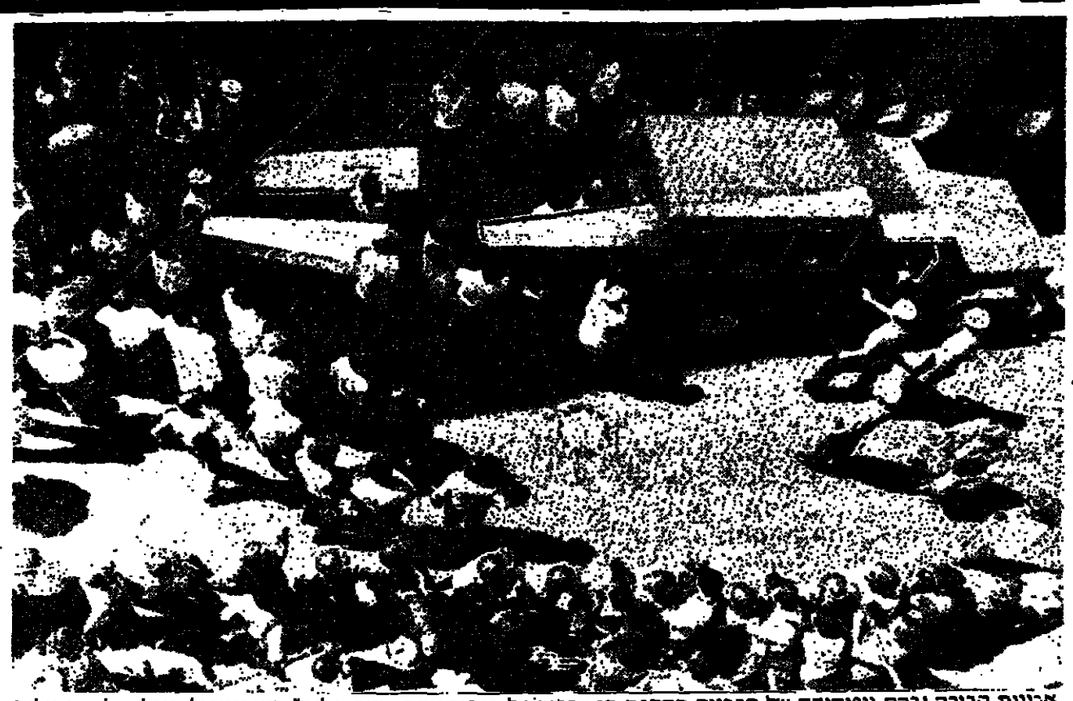

אירוגות קבורה יבהם נטותיהם של קרבנות התקפת המחבלים על בית־הכנסת „נווה שלום" באיסטנבול מובלות לבית־חולים סמוך לשם זיהויין. (צילום: א.פ)

איגוד הטייסים בישראל מסתייג מכך שקברניט „פאן־אם" נטש מטוסו החטוף

מאת דוד טישבי, סופר „דבר"

אירגון הטייסים הישראלי יקיא בביקש אירגון התעופה הבין־לאומי שליד או"ם, המתבנס החודש במונטריאל, להגביר את אמצעי הבטחון בנמלי־התעופה ולהילחם ללא משיחות במרחד – אמר אמש יו"ר איגוד הטייסים הישראלי, הקברניט יצחק גוזן לסופר „דבר", בתגובה על השתלטות מחבלים על מטוס נוסעים של חברת התעופה האמריקאית „פאן אמריקן" בקאראצ' בדרך מקלטאן.

בהתייחסו לכך, שהקברניט נטש את המטוס והשאיר את הדיילים הנוסעים לנפשם עם המחבלים, אמר הקברניט גוזן, כי יודעים לו רק פרטים מועטים על מה שקרה ולכן אינו יכול לקבוע אם הקברניט נהג נכון או לא. אולם על־פי המוק הוא האחראי העליון באשר לבטיחות הנוסעים וכל־הטיס. לכאורה היתה כאן נסיעה אך עריקה מהתפקיד. הקברניט השאיר את הדיילים ו־400 הנוסעים ללא פיקוד. מצד שני, כאשר מחבלים משתלטים על המטוס הסמכות המעשית של הפיקוד על המטוס ניטלת בכוח מהקברניט. אי־אפשר לראות קברניט שאיקוח צמוד לרקתו כמי שאחראי לבטיחות הנוסעים ולשלומם.

הקברניט גוזן הוסיף, כי במקרה זה שבו הקברניט את כללי המשחק, והמחבלים מצאו את עצמם בפני מצב שלא ציפו לו, וכתוצאה מכך המטוס נשאר מקוזקע. דעת איגוד הטייסים הישראלי אינה נוחה מנטישת הקברניט והטייסים את המטוס, אבל האיגוד יוכל להביע בפירוש רק אחרי שיקבל פרטים מלאים ומדוייקים. „אנו מקווים", אמר גוזן, „שמעשה זה לא ישכח ולגמה לאחרים".

הקברניט גוזן אמר, כי אם יתברר שלוב או ארגונו של אבו־ניידאל הממוקם כלוב אחראים למעשה החטיפה, יוכדש איגוד הטייסים הישראלי מהארגון הבין־לאומי של הטייסים (איפלפ"א) למסמ את ההחלטה שהתקבלה בחודש אפריל השנה ולהחרים את כל הטיסות האוחזיות ללוב.

21 נהרגו ו־4 נפצעו באיסטנבול

(המשך מעמ' 1)

המונה 20,000 נפש. נמצאת בפאנריקה גדולה ואבל כבד יד עליה. הקונסול הכללי של ישראל באיסטנבול היה אתמול מחוץ לעיר אך הקונסול נדעון מאיר־אמיר היה בקשר עם השלטונות, עם הקהילה היהודית, וביקר את הפצועים בבית־חולים „עזרה ראשונה".

עתוני איסטנבול דיווחו על המבצע הטרוריסטי בהבלטה רבה תוך ציטוי חריף של „אנשים שאינם יודעים את אלוהים". באחד העתונים מופיע תצלום של אחד משני הרבנים שנפגעו בבית־הכנסת כשהוא עטוף טלית.

הקשר הטלפוני עם איסטנבול היה אתמול קשה ואחדים ישראלים שביקשו לטלפן לקרוביהם המתינו לשיחות שעות ארוכות.

חמישה טרוריסטים

על פני כל בית־הכנסת היו מוטלות לאחר ההתקפה גופותיהם המרוטשות של הרוגים וכל רהיטי בית־הכנסת נהרסו מעוצמת התפוצצות. ההתקפה נערכה ביום שבו נפתח בית־הכנסת לקהל לאחר שעבר שיפוצים.

מן המשטרה נמסר, כי היא סמרה שחמישה אנשים השתתפו בהתקפה על בית־הכנסת. שניים מהתוקפים נהרגו במהלך ההתקפה בהתפוצצות, המשטרה אינה מוציאה מכלל אפשרות, כי השניים התאבדו, שכן לפחות באות משלוש ההודעות שהתקבלו לאחר ההתקפה ושבהן נטלו ארגונים שונים על עצמם את האחריות להתקפה כונתה זו „התקפה מתאבדים".

חמשת המחבלים, שהציגו עצמם כצלמי עיתונות, הבליחו לחרור לבנין בטענה שהם רוצים לצלם את סקס פתיחת בית־הכנסת. מיד לאחר שהרוו לבנין הם נעלו את שערי ופתחו באש מקלעים.

סגן מפקד משטרת איסטנבול, מוסטפ אגאר, אמר, כי 31 בני אדם נכחו בבית־הכנסת בעת שנכנסו אליו הטרוריסטים. לדבריו ניסו הטרוריסטים להימלט מבית־הכנסת לאחר שריסטו אותו בכוחרים והסילו לתוכו רימונים, אולם לאחר שיצאו ממנו שבו מיד על עקבותיהם ומצתקלו בכח משטרה אשר הזעק למקום. „אז נשמע קול התפוצצות עזה", אמר קצין משטרה שלא היה מוכן להודהות. „איננו יודעים בודאות אם הם התאבדו או שהתפוצצות אירעה עקב תקלה".

מן המשטרה נמסר גם, כי בבית־הכנסת נמצאו שבעה רימונים אשר לא התפוצצו.

פקידים תורכיים העלו את ההשערה, כי חברי ארגון „הג'יהאד האיסלמי" הם שביצעו את ההתקפה הרצונית. עדי ראייה תורכיים מסרו, כי המחבלים צעקו „ג'י" שעה שפתחו בירויות לעבר המתפללים. פירוש המלה הערבית הוא „מלחמת קודש". אחדים מהם אף הוסיפו, כי אחד או שניים מהטרוריסטים נראו אירופאים.

מיד לאחר שנודע דבר ההתקפה כונס הקבינט התורכי לישיבה שנמשכה שעתיים. לאחר הישיבה אמר שר המדינה התורכי, מסוט ילמאז, לעיתונאים, כי השלטונות הוזו לתגבר את אמצעי הבטחון וכי קיים קשר בין ההתקפה על בית־הכנסת לבין נסיון החטיפה של מטוס „פאן אמריקן" בפקיסטאן ביום ו'.

ראש ממשלת תורכיה תורגוט אוזאל התייחס להתקפה באומרו, כי היא „מצערת ביותר" הוסיף, כי „אין להשלים עם כך שיהנגו בצורה זו באנשים שהתקבלו להתפלל".

תגובה על השתלטות ישראל

סופר „דבר" לענייני ערבים מוסיף – ארגון הטרור הג'יהאד האיסלמי, אחר משלושה ארגונים אשר נטלו על עצמם את האחריות לטבח, הגדיר את המעשה „גמול על השתלטותה של ישראל בדרום לבנון". ארגון אידאולוגי פעל בתורכיה לראשונה ב־27 באוגוסט אשתקד. אז השליכו אנשיו מטען חבלה סמוך למשרד „אל־על" באיסטנבול.

הארגון ממוקם אכנם בבקעת הלבנון, אך מקודות בין מערבים טוענים, כי בהשראת איראן ולוב הוא מקיים סניפים מחוחרתיים בכל ארצות ערב. שליש לוב מוערמ קדאפי מאמן חלק נכבד מפעילותו.

בפעולות החבלה שאירעו בתורכיה נגד יעדים ישראלים ואמריקאים במהלך 15 השנים האחרונות הודו מחבלים שנלכדו בידי כוחות הבטחון התורכיים שהם נשלחו על־ידי לוב.

אשף מבנה

נציג אשף בתורכיה אבו פידאן, גינה „בתוקף" את הפיגוע. הוא הקריא הודעה מטעם סגנו של ערפאת, אבו איאד, השוהה עתה בתוניס, שבה נאמר כי „אשף" ראה בפעילות טרוריסטית אחת הדרכים המשחתות את הציונים ולא את מאבק הפלשתינים".

בחודשים האחרונים הוחמן שיפור קל ביחסים בין תורכיה לישראל, שהוחדו בתחילת שנות השמונים לדרג הדיפלומטי הנמוך ביותר עקב לחצן של מדינות ערב.

קרובי משפחה של קרבנות התקפת המחבלים בחזית בית־הכנסת „נווה שלום" באיסטנבול. (צילום: א.פ)

חוק הזכות והבית, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי: חיפה
הודעה בדבר הפקדת
שינוי הבנית בהודעת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה, חיפה, הפקד, ביחוד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תבנית מפורטת הנקרא:
„תבנית מס' חפ/1863 – 'תשבי', שינוי קו כנין בגוש 10812, חלקות 229, 230", המהווה שינוי לתבנית חפ/552 – חיפה, הכרמל הצפוני – שכון הרשגוזן ושות'.
השטחים הכלולים בשינוי התבנית:
גוש 10812, חלקות: 229, 230.
התבנית חלה על שטח בין הרחובות:
'תשבי' ולאונרדו הדה־וינצ'י'
עיקר הוראות התבנית:
א. שינוי קו בנין.
ב. אחוז חלקות.
ג. הוראות דרך.
כל המעוניין בשינוי התבנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התבנית וכן כל המבקש לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התבנית תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות. במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה, חיפה

משה גלזנר
יושב ראש הועדה המחוזית
לתכנון ולבנייה, מחוז חיפה

ס' ביטן תשמ"ו
18 אפר' 1986

שערים יציגים
ליום 5.9.86

סל	1.4964
דולר ארה"ב	1.4848
מרק גרמני	0.7331
ליירה שטרלינג	2.2336
פרנק צרפתי	0.2236
100 יינים יפניים	0.9586
פלורין הולנדי	0.6496
פרנק שוויצרי	0.9065
כתר שבדי	0.2163
כתר נורבגי	0.2042
כתר דני	0.1936
מרק פינלנדי	0.3047
דולר קנדי	1.0708
דולר אוסטרלי	0.9152
רנד דרום אפריקאי	0.6288
10 פרנקים בלגיים	0.3539
10 שילינגים אוסטריים	1.0410
1000 לירות איטלקיות	1.0619
ליירה איריות	2.0147
100 פזטות ספרדיות	1.1192
יחידת מטבע אירופית	1.5400
דינר יוגוסלבי	4.2465
10 לירות לבנוניות	0.3621
ליירה מצרית	0.7869

דבר
DAVAR دابار
מאחד עם לשחר

העורכת: חנה אמר
מזכירה לעורך: דוד פרהצור
מנהל כללי: אהרן קראוס

המערכת – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.ד. 65233
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת הפרסומת:
טלפונים ישירים: 281860, 298032
מערכות:
תל־אביב, „דבר" רח' שינקין 45, טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים,
המערכת: רח' המלך מורד 16 בית מאיר קומה 2
טל. 222451, 222353, 261306/7
המערכת: רח' הלל 16, טל. 231251
חיפה, רח' הבראים 27
טלפונים 3־642111 מ.ד. 33104

יום ראשון, ג' באלול תשמ"ו, 7 בספטמבר 1986
דבר 2

נשים בראש

משלחת של שמונה חברי בונדסטאג סוציאלדמוקראטיים, שסיימה ביום ו' ביקור של שישה ימים בארץ, היתה שונה מכל קודמותיה בכך שמחציתה היתה מורכבת נשים, ולאלה נלוו גם שלוש חברות אחרות של ארגון הנשים הסוציאל-דמוקאטי. חברי המשלחת נועדו עם שמעון פרס, ישראל קיסר, יצחק שמיר, נחמן בלומנטל ומאשה לובלסקי. במזרח ירושלים הם שוחחו עם שלושה נציגים פלשתינים: זיאד אבו זיאד, מוסטאפה נאמשה וגשייה. כמרכן הם פגשו נציגים של „תאומי מנגלה".

במסיבת הפרידה שנערכה להם מטעם מפלגת העבודה הציג שר הכלכלה גדי יעקבי לפני האורחים את האתגרים העיקריים בתחום המדיניות הכלכלית, ויואלטראוד שטיינהאואר (בתמונה), ראש המשלחת הגרמנית, הדגישה את הצורך בהגברת שיתוף הפעולה וקשרי הידידות בין הנשים הסוציאלדמוקראטיות במערב־גרמניה ונשי „העבודה" בישראל.

ש. שלמה

רעב

יום ו' היה היום ה־23 לשביתת הרעב המתמשכת של חוקר הסרטן היהודי, יוסף אירלין, עליה הכריז במסגרת מאמציו לקבל אשרת יציאה לישראל. ד"ר אירלין, הממתין זה 7 שנים לאשרת יציאה שתאפשר לו ולבני משפחתו להגיע לישראל, אמר לכתב סוכנות הידיעות הצרפתית כי עד כה לא קיבל כל תגובה מהשלטונות לפניותיו המרובות. מנגי וגמור עמו להמשיך בשביתת הרעב כל עוד יעמוד לו כוחו, הטעים מסודב העלייה.

אירלין, מחברם של מספר מחקרים שזכה בפרס של הליגה הצרפתית נגד סרטן, פנה ב־6 באוגוסט במכתב גלוי לחבריו ברחבי תבל, שהתערבו למענו אצל מנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב. על פרשת אירלין דובר במהלך הוועידה הבינלאומית לסרטן, שנערכה בסוף אוגוסט בבודפשט.

עבודה עברית

מנחם יוסמטל שעברה את שנתה ה־70, ח"כ לשעבר ודעיית שר העבודה גיורא יוסמטל ז"ל, ממשיכה לעבוד. יוסמטל, חברת קיבוץ גלעד, עובדת במפעל תמה של משמר העמק – גלעד כפועלת ייצור, 5 ימים בשבוע, מ־07.00 עד 16.00, ויום עבודה נוסף בתק"ם. כן ידוע.

צילום: פול מלינה

למנצח שיר מזמור

יום לפני הקונצרט החגיגי של התזמורת הפילהרמונית הישראלית במיאמי שבפלורידה, פנה מושל המדינה, בוב גרהם (העומד לרוץ למשרת סנסור) לזובין מהתה, המנצח (בתמונה), בבקשה מפתיעה. המושל ביקש לנצח על נגינת „התקוה" בתחילת הקונצרט, כמחווה של מדינת פלורידה לפילהרמונית לכבוד יובלה ה־50 ולמדינת ישראל. הפילהרמונית נענתה לבקשה ושעה לפני הקונצרט נתן זובין מהטה למושל (שאינו מוסיקאי) שעור ניצוח מזורז בן 5 דקות. מיד לאחר מכן עלה גרהם לבמה לתשואות הקהל וניצח על הלאומנון האמריקאי ועל התקוה, כשהקהל מצטרף בשירה אדירה. הוא אף הכריז על השבוע הזה כשבוע התזמורת הפילהרמונית הישראלית בכל רחבי פלורידה.

התזמורת זכתה לקבלת פנים מפוארת וביטוי גרחב של העתונות באה"ב, ולפי מהעיר – מפתח זהב. קהל גדול הריע לתזמורת ולסולנה בן ה־15, מאט חיימוביץ', הנחשב לתגלית בעולם המוסיקה, גם בעיר אטלאנטה שבמדינת ג'ורג'יה.

פגישת מלומדים

שייך אחמד ימני מערב הסעודית (בתמונה משמאל), בשיחה ידידותית עם דייוויד רוקפלר (מימין). השניים נפגשו ביום חמישי באוניברסיטת הארווארד שבקיימברידג', מסצ'וסטס, החוגגת בימים אלה מלאות 350 שנים להווסדה. אחד הדוברים הראשיים בחגיגות היה הנסיך צ'רלס.

ביקור הדאלאי לאמה

הדאלאי לאמה, מנהיגם הרוחני של כ־6 מיליון בודהיסטים בטיבט, מבקר בברה"מ. ביום ו' הוא הגיע לאולאן־עודה, בירת הרפובליקה האוטונומית הסובייטית הבודיסטית הנובלת במונגוליה, כדי להשתתף בוועידה בודהיסטית בינלאומית. משם ימשיך ביום ב' לביקור בן שבוע במוסקווה, במהלכו יפגש עם מנהיגים דתיים. בבירה הסובייטית מדגישים כי ביקורו נושא אופי „רוחי טהור".

הדאלאי לאמה חי כגולה בהודו מאז 1959. הוא נמלט להודו לאחר שנכשל נסיון התמרדות נגד הסינים בארצו, טיבט.

גיל ירון מדישלדורף שבגרמניה, שחגג בימים אלה בר מצוה, הוא מחילדים שיש להם הכל. לכן החליט שאת כל המתנות הכספיות שיקבל יעניק לנופים וולונטריים בישראל. כעת שוהה גיל בארץ ומקיים את החלטתו. לכסף מתנות הבר־מצוה, בסך 6,000 מרק, חולקו לאקים – אגודה לקימום מפגרים, לאגודה למען העיוור, לנכי צה"ל ולקרן הקיימות. בתמונה נראה גיל ירון מעניק לגב' טובה ריבנפלד, הממונה על קשרי החוץ באקים, תרומה בסך 2,000 מרק.

צילום: מיכאל פריידין

חנה (זאפטה) לסלאו (במרכז) חוגגת עם ח"כ שולמית אלוני (משמאל) ואיזה לחש (מימין), בהצגת הנאלה החגיגית של תכנית הבידור „חנה לסלאו בחיפוש קיימה אמש באולם הקאמרי בתל־אביב. הכנסות ההצגה, בה נכחו שרים, חברי כנסת, מזכ"ל ההסתדרות וראשי הערים של ת"א והרצליה, נתרמו על־ידי חנה והמפיקה, מריס עציוני, לטובת המעון לנשים מוכות בהרצליה.

אי־הבנה סביב מעצר זכארוב בארה"ב גרמה למעצר העתונאי דנילוף בברה"מ

מאת אמיר אורן,
סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – פרשת מעצרו של העתונאי ניקולאס דנילוף במוסקווה באשמה ברויה של ריגול נגד ברה"מ נבעה מאי־הבנה בין משרדי ההוץ והמשפטים האמריקאים ובינם לבין פרקליטו האמריקאי של הסוביטי נגאדי זכארוב, החשוד בריגול נגד ארה"ב – דיווח שלשום „וול סטרט ג'ורנאל".

בעקבות אי־הבנה זו, הושאר זכארוב במעצר במקום להמסר לחסות השגריר הסובייטי יודי דובינין, כמקובל במקרים דומים. הקג.ב. נחפז לפרש התפתחות זו כשינוי בכללי המשחק ובדה את ההאשמות נגד דנילוף.

מקורות בממשל רייגן אמרו אתמול ל„וואשינגטון פוסט", כי הממשל נכון עתה לסייע לסוביטים לתקן את בקשתם הפגומה לשיחרור זכארוב בערבות לחסות דובינין, אם ישוחרר דנילוף.

פקידים אמריקאים הדגישו, כי ארן זו „פיסקה" להחלפת דנילוף בזכארוב. שר החוץ ג'ורג' שולץ, אמר שלשום בבאום באוניברסיטת הארווארד, כי דנילוף והממשל גם יחד מתנגדים לעיסקה. בשיחות עם סגן שר החוץ טיקל ארמקוסט ועם פקידים נוספים הוהר דובינין בשבוע שעבר, כי התמשכות פרשת דנילוף תעיב על ההכנות לפגישת שולץ עם שר החוץ הסובייטי אדוארד שוואردנדזה ביום 12 יום.

בשיחה עם השגריר מאיר רזן הבטיח ארמקוסט שלשום, כי „מצב יהודי ברה"מ יידון בפגישת שולץ־שוואردנדזה".

פקידים במשרדי החוץ והמשפטים בממשל אמרו ל„ג'ורנאל", כי מחדל של שגרירות ברה"מ בואשינגטון ושל פרקליטו האמריקאי של זכארוב גרם לכך שנציג התביעה הפדראלית בברוקלין לא הצטרף לבקשת הפרקליט מהשופט למסור את זכארוב לחסות השגריר. בהעדר תיאום בין המשרדים בואשינגטון, התנגד נציג התביעה לבקשה ושיכנע את השופט להשאיר את זכארוב במעצר. פקידים בבסיס ד"פרסמנט אמרו, כי אף שהסוביטים אהראים למחדל, היה גם על התביעה להיוועץ בבסיס ד"פרסמנט קודם ההליך המשפטי ולמנוע בכך את ההסתבכות.

מודטימר צוקרמן, בעליו של כתב העת „יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט" (במרכז) בעת מסיבת עיתונאים שכינס בנמל התעופה היתרו של לונדון. במהלך מסיבת העיתונאים התייחס להאשמותיהם של הרוסים את כתב עיתונו, ניקולאס דנילוף, בריגול בכנותו אותן „קשקוש קולוסאלי". בנו של דנילוף, בן 16 (מימין), נלווה אל צוקרמן במטעו מברה"מ ללונדון, ובתו של דנילוף, מירנדה, בת 23, הגיעה מפאריס והצטרפה אליהם. (צילום: א.פ.)

בריטניה מנסה למכור צוללות לסעודיה

מאת אמיר אורן,
סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – בריטניה מנסה למכור צוללות לחיל־הים הסעודי, אך אינה משוכנעת שתצליח לגבור על מתחרותיה, מערב־גרמניה והולנד, אמר שר ההגנה הבריטי ג'ורג' יאנגר ל„יוחזן האמריקאי „ארמד פורסס ג'ורנאל".

מערב־גרמניה אמורה להשתתף בייצור צוללות חיל הים הישראלי, במימון אמריקאי. סעודיה מוראגת מ־חסי הכוחות הימיים במפרץ הפרסי. יאנגר אמר, כי „תמיד קשה לומר, במגעים עם הסעודים, מתי תיהתם עיסקה, אף שלהערכתו התרשמו הסעודים לחיוב מכמה מערכות נשק בריטיות, ביניהן טנקים. טרם כרוך גם אם ועשלם עיסקת־מסוטר „טונגארו" עם־נדרן, משום התנכסות הדיונים על תנאי המימון, אמר שר ההגנה הבריטי.

פרס יוזמן להופיע בפני צעירי „חירות"

מאת פורת „דבר"
לענייני מפלגות

בעקבות הזמנת ממלא־מקום ראש הממשלה יצחק שמיר להופיע בפני המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה בטבוע שעבר, מזמינים צעירי „חירות" את ראש הממשלה שמעון פרס לפגישה עמם.

וזמרת הליכוד מסרה ל„דבר", כי הפנייה אל ראש הממשלה כבר הועברה, המועד ייקבע על־פי לוח־הזמנים שלו.

חריש תובע את כל התיק בעניין סוויסה

מאת מרכה צימוקי,
סופרת „דבר" בירושלים

הוועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש הגיע משר המשטרה חיים ברלב להעביר לו ללא כל ריחוי את תיק החקירה המלא בעניינו של נציב שירות בתי הסוהר רפי סוויסה.

כידוע הועבר באמצע השבוע שעבר רק תיק חלקי עם החומר הקשור בסוויסה, והיועץ המשפטי התרעם על כך באמרו, כי חוות־דעתו יכולה להינתן רק אם יראה את כל החומר המצוי בידי המשטרה.

חריש קיבל לידיו רק את סיכום המשטרה הדן בהבסים המינהליים ולא את החלק הדן בעבירות פליליות, הקשורות בתפקידו של סוויסה.

יעקבי: להקים מבני תעשייה בעיירות פיתוח

מאת שלמה קרמר,
סופרו הכלכלי של „דבר"

שר הכלכלה גדי יעקבי ערער בפני ראש הממשלה על החלטת משרד התעשייה המסחר להקציב כ־10 מיליון ש"ח לטבני תעשייה ביהודה ושומרון וחבל עזה, בעוד השקעות דומות בעיירות הפיתוח מוקפאות עקב חוסר תקציב.

פנייה זו באה בעקבות פנייתם של ראש מועצת עיירות הפיתוח שאול עמד (ליכוד) וסגנו ברוך וגנר (מערך), שכה הם קובלים על הפסקת עבודות הפיתוח והתשתית להקמת מבני תעשייה, בשל חוסר תקציב.

במברק ששלחו אל שר הכלכלה, אומרים וגנר ועמוד שסך כל הסכום שהוקצב למבני תעשייה בעיירות פיתוח הוא חצי מיליון דולאר, סכום המהווה „לעג לרש". הם מזהירים מפני פגיעה קשה בערי הפיתוח וכ"ישובים הדשים ומתריעים מפני האבטלה בערי הפיתוח בעקבות זאת.

„אמל" מסתייגת מההתקפה על אנשי הכוח הצרפתי ביוניפי"ל

מאת כופר „דבר"
לענייני ערבים

התנועה השיעית „אמל" הודיעה בסוף השבוע, כי לדבה שני מחבלים הקשורים בפיגוע בדרום־לבנון, שבו נהרגו שלושה חיילים צרפתים מכוח יוניפי"ל ונפצע חייל צרפתי נוסף.

מפקד „אמל" בדרום, דוהר דוהר, שהביא את תגובתו תגובתו למיפקדה הצרפתית של יוניפי"ל, אמר, כי מאחורי הפיגועים האחרונים נגד חיילי או"ם עומדת קבוצה שאינה מעוניינת בבסחונם של תושבי הדרום.

ארגון הכוח השיעי הפו־ראיראני „חיזבאללה" עמד מאחורי הפיגוע, שהיה סמוך לעיירה ג'וא"יה בדרום־לבנון. ארגון זה, שלקח לעצמו באחרונה את שם הכיסוי „התאים המהפכניים לגירוש הזרים מדרום לבנון", פועל בהתאם להוראות שגריר איראן במערב־ביירות, בחמור נוראני.

הארגון הודיע בשבוע שעבר, כי הוא נותן ארכה של חודש ימים לחיילי יוניפי"ל לעזוב את הדרום. הארגון מסתייע באנשי „פתח" של יאסר ערפאת ומקבל מהם כספים רבים.

מאז התפרסות כוחות יוניפי"ל בדרום לבנון, במארס 1978, נהרגו 130 חיילים, וכהם 20 צרפתים.

הקונסול חסן עיסה מחכה לתיירים הישראלים בסיני

מאת אוריאל בן עמי, סופר „דבר"

משלחת עתונאים ישראלים ביקרה בסיני במסך שלושה ימים כאורחות ממשלת מצרים. הקונסול המצרי באילת חסן עיסה אירח את העתונאים והודיע כי ממשלת מצרים ממתינה לתיירים ישראלים בארצה ותפקל לבטחתם ולהקלה סידורי הבעבר מישראל לסיני.

במהלך הסיור אבטחו שני כלי רכב ובהם אנשי בטחון מצרים את אוטובוס העתונאים הישראלים.

חסן עיסה הבהיר עם זאת כי ממשלת מצרים לא תתיר לישראלים לטפל באירועים בתחומי סיני, אלא תראג לבצע זאת בעצמה כמיסב יכולתה.

התיירות בסיני כמעט חשבתה בשנה שעברה. בביקורם בנביעות, דהב, שרם א שייח' וסגנטה קתרינה עמדו העיתונאים על מתקני התיירות המצריים ועל סידורי האירוח בבקום, המצרים ברמה סבירה. עם זאת לא ידעו המארחים למסור פרטים על מחדי האירוח ועל המדיר ההתנהגות.

„פתח" ביטל למעשה את הסכם רבת־עמון של פברואר אשתקד

מאת כופר „דבר"
לענייני ערבים

ארגון „פתח" של יאסר ערפאת ביטל אתמול למעשה את הסכם רבת־עמון, שנחתם במבר־ואר אשתקד בעקבות פגישת פיס שקיימו אישים מרכזיים בארגון עם ראשי המפלגה הקומוניסטית הישראלית ו„החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין" של נאיף חוואתמה.

בהודעת פיוס שפרסמו אמש בדמשק שלושת הארגונים מודגש, כי הסכם רבת עמון יוכל להיות תקף נוכח מדיניותה של ירדן, החותרת למצוא הבהנות חלופיות לאש"ף ותהליכי שלום נפרדים במזה"ת. שלושת הארגונים סוגנים, כי הקשרים של אש"ף בירדן יהיו מבוססים מעתה על הלטוה הפסנה הקרבית ברבאט, שקבעו, כי אירדן הגג הוא הנציג הבלעדי של העם הפלשתיני.

ההודעה מבקשת להחזיר לאלתר את כל אירגוני המהבלים הפרו־סורים שפרשו באש"ף ומבהירה, כי „אל פתח" של ערפאת רוחה את החלטת מועצת הבטחון 242, את הסכמי קמפ דייוויד, את תוכנית ריגן ואת שאר ההצעות. האירגונים גם החליטו לשמור על יחסים סוכים ביגם לכיון סוריה על בסיס הסולידאריות הערבית.

הסכם פיוס זה בין „אל פתח" לשני האירגונים הפרו־סורים הושג בתיווכה של ברה"מ. מוסקבה מנהה את הסופר לשאיר את זכארוב במעצר. פקידים בבסיס ד"פרסמנט אמרו, כי אף שהסוביטים אהראים למחדל, היה גם על התביעה להיוועץ בבסיס ד"פרסמנט קודם ההליך המשפטי ולמנוע בכך את ההסתבכות.

מיטראן בראש הוועד לציון 100 שנה לב.ג.

(עש"ן). – נשיא צרפת פרנסואה מיטראן יעמוד בראש ועד הכבוד הצרפתי לציון 100 שנה להולדת דוד בן גוריון – כך מסר מנהל מרכז ההסברה יעקב שץ, העומד בראש הוועדה הבינמשרדית הישראלית לציון היובל, בעקבות מברק, שהגיע משגריר ישראל בצרפת עובדיה סופר.

במברק נמסר עוד, כי נשיא הסנאט הצרפתי אלן פואר יעמוד בראש הוועד הלאומי הצרפתי לציון היובל. הוועד הכולל 40 איש, ביניהם מדינאים מכל גוני הקשת הפוליטית בצרפת ראשי הקהילה היהודית.

להבות אופפות את מלון „קלדוניין" בקריסטיינסנד שבנורוויגיה, שבשריפה שפרצה בו ביום ו' מצאו את מותם 14 בני־אדם. בקריסטיינסנד הורדו אתמול הדגלים לחצי התורן לציון האסון. (צילום: א.פ.)

מקורות באלכסנדריה:

התחילו החיפושים אחר הצוללת „דקר"

אלכסנדריה (ע"ר). – מטוס של הצי האמריקאי חג אתמול מעל החופים של מצרים צפונית לאלכסנדריה במסגרת החיפושים אחר הצוללת „דקר", שירדה למצולות לפני 18 שנים – כך מסרו מקורות בנמל־התעופה באלכסנדריה.

פקידים אמריקאים סירבו להתייחס למבצע, שנערך בעזרת מטוס סיור מדגם „אוריון אף־3" וכו צוות של 22 אנשים. המקורות ציינו, כי מטוס זה ערך סיסה רומה בתחילת הסבוע שעבר.

מפקד חיל־הים:

כוחות חיל־הים הלובי עשויים להופיע בזירה

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

מפקד חיל־הים, אלוף אברהם בן־שושן, אמר ביום ו' שהסוריים והלובים משקיעים משאבים רבים באמצעי לחימה ובאימונים לבניית עוצמה ימית, שהיא לאו דווקא הגנתית, ומשום כך יש להכיר בהתפתחות איום ממשי בחזית הימית של ישראל.

מפקד חיל־הים נשא הרצאה במועדון הימי־כלכלי בחיפה. הוא הוסיף, שלא מן הנמנע שכוחות ים לוביים יופיעו בזירה שלנו וכי המחבלים ממשיכים במאמציהם לבנות כוחות לפעילות ימית ולנצל את העובדה כי ניתן לחדור דרך הים.

בהמשך דבריו הזהיר אלוף בן־שושן כי „אסור למשכן את הערכות חיל הים לעתיד". הוא רואה חשיבות רבה בהשקעת בכוח אדם, כולל השתלמויות של קציני החיל ויצירת תנאים לעודד אותם לחתום לתקופות שירות נוספות. לשם כך הכרחי גם להתאים את שכר אנשי הצבא להעלאות השכר במשק.

כלבי שמירה במחסני נשק ותחמושת בצה"ל

מאת שמעון ריים, סופר „דבר" בצמוק

במטרה לצמצם את גניבות הנשק מבסיסי צה"ל הוצבו לאחרונה כלבי זאב מאולפים בפתחי בונקרים לתחמושת ומחסני־נשק.

הכלבים, שעברו הכשרה ואילוף מיוחדים, אמורים לתקוף כל אדם, כולל חיילים, המתקרב למחסן הנשק או לבונקר. יצריין, כי אין כוונה שהכלבים יחליפו את החיילים השומרים, אלא ישמשו כוח עזר ואמצעי הרתעה במקרה הצורך ובמקרה שחיילים נרדמים או מפקידים את משמרתם.

בכל בסיס שבו מופעלים כלבים אלה מונה חייל מיוחד, שתפקידו לטפל בכלבי השמירה. עד כה רשמו לזכותם כמה כלבי שמירה במספר בסיסים הצלחות בסיכול נסיונות פריצה וגניבה במחסני נשק.

המשטרה הצבאית בצפון עצרה לאחרונה כמה חיילים החשודים בגניבות או נסיון לגניבת נשק ותחמושת. חלקם נעצרו לאחר שהותקפו על־ידי הכלבים.

המראת הבכורה של הלביא עשויה להידחות

מאת דויד מרשיזב, סופר „דבר"

תיתכן דחייה בהמראת הבכורה של מטוס ה„לביא", שהיתה מתוכננת לסוף חודש ספטמבר, משום שחברה אמריקאית „ליר סיבלר", המפתחת את מערכת בקרת הטיסה למטוס, לא סיפקה עדיין לתעשיה האווירית כרטיס אלקטרוני מסוים של מערכת זו – כך נודע לסופר „דבר" ממקורות מהימנים.

בתעשיה האווירית מקווים לקבל כרטיס אלקטרוני זה בימים הקרובים. אם אכן יתקבל החלק המסוים, יעשו כל המאמצים כדי לעמוד בלוח הזמנים המקורי לקיום טיסת הבכורה של ה„לביא". אם החברה האמריקאית תתעכב באספקת כרטיס אלקטרוני זה, תיתכן דחייה בהמראת הבכורה של המטוס לזמן מה.

לסופר „דבר" נודע, כי מטוס ה„לביא" מוכן למעשה להמראה. כל מערכות המטוס כולל המנוע עברו כבר ניסוים על הקרקע.

בתשובה לשאלת סופר „דבר" סירבו בהנהלת התעשיה האווירית להתייחס למועד ההמראה של מטוס ה„לביא".

מסדה לוי מתה מסיבוך בעקבות השתלת הכבד

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר" בחיפה

מסדה לוי, בת 41, מקריית־חיים, שעברה לפני עשרה שבועות ניתוח השתלת כבד במרכז הרפואי בפיטסבורג, מתה בליל שבת.

מסדה לוי עברה בהצלחה את כל שלבי הניתוח של השתלת הכבד. לפני כשלושה שבועות הלה החמרה במצבה עקב סיבוך באחת מריאותיה. היא עברה שורת טיפולים מסובכים ביחידת טיפול נמרץ וחוברה למכונת הנשמה.

בשבועיים האחרונים נאבקה מסדה על חייה. לפני ימים אחדים חזרה אליה הכרתה ולמשפחתה נמסר על שיפור קל במצבה, אולם בליל שבת ירד לוח דמה וריאותיה חדלו לתפקד.

מסדה מתה ימים אחדים בלבד לפני יום הולדתה ה־41. ליד מיטתה היו בעלה עזרא לוי ואביה.

מסדה השאירה בעל ושני ילדים, סיגלית בת 16 ואברהם בן 14, הורים, אחים ואחיות.

הבעל, עזרא, עובד בחברת „גדות" במפרץ חיפה. היא הובא למנוחות מתר אחר־הצהרים בבית־העלמין בצור־שלום.

בעריכת אריה אר

„לקראת סוף שנות ה־80 תשתנה מערכת הדלק בכלי־רכב ותתבסס יותר על התזת בנזין, מאשר על השימוש בקרבורטורים", אומר ג'ו קריידן. קריידן גם צופה, כי היקף השימוש במערכת הצתה אלקטרונית יגדל בד בבד עם המגמה להפסיק את השימוש במנועים (פלטינות). בעבר עיין למנהלי מוסכים, שנערך מטעם חברת „פז", הסביר מהנדס הרכב הוותיק, כי הרידודים הטכנולוגיים הצפויים מחייבים להכשיר כבר עתה דור חדש של בעלי מקצוע תוך הרחבת ההשכלה הטכנית של מנהלי מוסכים ומבוגרי רכב. בתצלום: מוסכאי מטפל במכונית בעזרת מחשב.
צילום: חנוך גוטמן

מאה שנות מכונית

מאת ג'ו קריידן

מספרים על אדם, שביקש לרכוש מכונית חדשה, ששאל אותו הסוכן: „איזה רכב רצית, אדוני?" ענה הלקוח, „מכונית די גבוהה, שאוכל להיכנס ולצאת בלי להתקפל כמו אולרכים; שאשתי תוכל להיכנס בלי להוריד את הכובע; שתהיה לי אפשרות להזליף הילוכים בלי הילוכים; שתהיה לי דוושת רגל אחת לנסיעה קדימה ואחורה לנסיעה אחורה; שאוכל לכוון את ההצתה בחוזת מנוף קטן ידני; ושאוכל בשעת הצורך, כאשר המצבר חלש, להתניע בסיבוב ידית". „אדוני", הגיב המוכר, „אתה צריך מודל T משנת 1929". מוסר השכל: לרכב הישן היו יתרונות, שאין היום. מה למדנו? כמה התקדמנו?

זה קרה לפני 100 שנה – המהפכה התחבורתית – אמרתי 100 שנה? נו – בערך. הרי הצרפתי קוגנוט כבר הפעיל משאית קיטור בכבישי צרפת ב־1769. הוא בנה את הרכב לגרירת תותחים בהיותו קצין בארטילריה. הדגם הראשון נכשל, כי הצבא לא הסתפק במהירות המירבית של 2½ קמ"ש. אז בנה קוגנוט דגם שני, שדהר מעל 3 קילומטר לשעה – כמעט שלושה חצי. אך בניסוי הראשון קרה אסון. במהירות המסחררת לא הצליח הנהג להשתלט על רכבו ובסיבוב חד הרס קיר אבן ובנין קטן. ב־1805 בנה המהנדס אוליבר אבנס מפילדלפיה רכב קיטור, שהסיע ציוד כבד ממקום למקום.

את צורתו הנוכחית החלה המכונית לקבל, כאשר כמה אירופים – כמו יוזף לנגן ופרופסור ניקולס אוטו – פיתחו את מנוע השריפה הפנימית, מנוע קומפקטי, שפעל ללא דוד קיטור חיצוני. מנוע זה נועד לשרוף את הדלק לצורך הפקת כוח בתוכו. מנועם הראשון של אוטו ולנגן פעל על דלק גאזי מופק מפחם. ב־1864 החלו השניים לבנות הלמכור את המנוע המהפכני ותריסר שנים אחר כך הצליח אוטו לבנות מנוע בן ארבע פעימות, שפעל על דלק נוזלי.

המנועים הראשונים הניעו משאבות, משחרים וספינות רצרו חשמל. לא חלפו שנים רבות, עד שהמנועים הדרבו בכלי רכב שונים. בפיתוח הרכב הובילו האירופים לפני מאה שנה. מי אתם שואלים. אי־אפשר לדעת. היה ההנדי מרכז, גוטליב דמלר, קרל בנץ, וילהלם מאיבך, אביל לבסור.

ב־1889, בתערוכת פאריס, הציגו דמלר ומאיבך מכונית בעלת מנוע V2. קראו לכלי בשמות שונים – לרוב „הכרכרה ללא סוסים" או „כרכרת נאז" או „מוטור־קאר" או „קאר". לבסוף ניתן לה שכה, „אוטומוביל" או „אוטו".

התחרות היתה קשה, כי פותחו גם מכוניות קיטור וגם רכב חשמלי. אולם בתחרות זכה מנוע השריפה הפנימית.

כבישים כמעט לא היו. היו דרכי־עפר, שבבוץ־אביב יכש היו מלאי חריצים ומהמורות, ובימי גשם – בבוץ טובעני. ולמרות כל הבעיות, ב־1900 כבר נסעו 8,000 מכוניות בעולם.

והיום? השנה יש בעולם תצי מיליארד כלי רכב. באמריקה לבדה יש 200 מיליון, רכב אחד לכל 1.8 נפשות. במזרח הקרוב – 10 מיליון, ובישראל – 750 אלף, רכב אחד לכל 5.6 אנשים. מעריכים, שבעולם יש 16 מיליון קילומטר כבישים סלולים.

כאשר פרופ' אוטו יצר את מנועו המעשי הראשון, היתה הניצולת הטרמית 24.5 אחוז. הניצולת הטרמית היא אחוז הדלק (הערך הקלורי של הדלק) המגיע לגלגלים,כלומר לכדי שימוש של ממש. שכן, מליון בנזין הולכים לאיבוד 75 אחוז לחימום, לחימום הסביבה, לפליטה, למי הקירור, ורק 24.5 אחוז הולכים להפעלת הגלגלים. 100 שנה אחרי הופעת המנוע הראשון הגיעה הניצולת הטרמית ל־25 אחוז, איזה הישג במנוע הדיזל המהולל, שפותח בגרמניה ב־1889, היתה הניצולת הטרמית 35 אחוז וכך נשארה. נכון, המנוע נעשה קל יותר, שקט יותר ואולי גם אמין יותר – אך הניצולת נשארה כפי שהיתה.

החלפים שהיו, נשארו. הצתה חשמלית הופיעה ב־1893. המאייד – באותה השנה.

בדרך כלל מציינים את הגרי פורד, כראשון שעסק בייצור המוני של רכב. אין זה נכון. הראשון היה רנסום יוג'ין אולדס, שבנה 425 מכוניות נוסעים זהות בשנה אחת, ב־1901. שימו לב לשם „אולדס", מכאן ה„אולדסמוביל". ראשי תיבות של שמו הבלאו ראי. – או „ראו". יהודי בשם מקס גרבונסקי הקים חברה על שמו באנגליה. הפכו את הסדר וקראו לה G.M. „גנרל מוטורס", הענק שבתחבורה.

ב־1906 היו בעולם 615 חברות לייצור כלי רכב. היום, נשאר 100. הרבה מאד דברים פיקנסיים היו ואינם.

(כתוב חדשות מ.ב.מ.)

קורס בנושאי רכב ובטיחות באוניברסיטת תל־אביב

„חברת הרכב ושיפור הבטיחות בנתיבה" הוא שמו של קורס חדש, שיוצע לקהל מנובמבר מטעם היחידה לליווי הון באוניברסיטת תל־אביב. הוא יתן על־ידי דני שטרוזכן וארה גמזו.

הקורס מיועד לכל נהג ומטרותיו – שיפור הבטיחות בנתיבה והכרת תקלות בסיסיות ברכב. בין הסעורים, נהיגה נכונה, מצבים העלולים לגרום תאונות, נהיגה בתנאי ראיה קשים, בלימה וההלקה. ההוראה תיעשה בעזרת סרטים, שקפים, ותרגילים בעטיים. אין צורך בידע מכני קודם.

מוזיאון המכוניות של „פולקסווגן"

מאת אריאלה זולטן

בוולפסבורג, העיר בה שוכנים הנהלת „פולקסווגן" ובעלה המרכז, נפתח לפני שנה מוזיאון המכוניות של החברה. המוזיאון שוכן במרכז העיר, לא הרחק מן המפעל, במרכבה שמשמש לפני כן כמפעל טקסטיל.

את המבקר מקבל בכניסה קיר מכוסה בתצלומים ובביסמרק, המתעדים את תולדות „פולקסווגן". אולם, עיקר התצוגה הן מכוניות. ט.עשו היסטוריה" – אם בתולדות החברה ואם בתולדות העשייה הרכב.

חלק מן הבוצגים נרכש על־ידי החברה מן הבעלים הפרטיים והלק אחר נתרם. מוצגים רבים נזקקו לשיחזור ולעיתים אף נבנו מחדש במחלקת ההיסטוריה של „פולקסווגן", האחראית למוזיאון. אחת ממטרות אוצרי התערוכה היא להוכיח למבקר כי השם „פולקסווגן" אינו שם נרדף ל„חיפוסית" וכי החברה איננה „חברת חיפוסיות", גם אם חלקן בתצוגה אינו קטן, בראוי להברה, שאינה מתכחשת למקורותיה.

תצוגת המכוניות מייצגת כמעט 100 שנות בכונית, כאשר החברה הבת „אודי" מביאה למוזיאון את ימי „שחר המכונית". משום כך יראה המבקר דגמים עתיקים רבים משל „הורכ", „ריקזו", „אוטו אוניון", „נ.ס.יאו" ו„אודי". כל החברות ההלו יהד מהוות היום את „אודי".

בצד אלה, דגמי חיפוסיות־יובל או חיפוסיות מיוחדות, מחיפוסיות שהיכבה בסרטו של וולט דיסני „החיפוסית המטורפת". כן מוצגים דגמי־ניסוי למיניהם ודגמי־עיצוב רבים, המעידים על ההפתחות המחשבה וההנדסה המטורית. דגמים עתידנים כ„פולקסווגן 2000" ו„אודי 2000" מלמדים על תפישתיה העתידניות של החברה.

בתצוגה 70 דגמים ומדי פעם מוסיפים דגם בעל משמעות היסטורית, מחקרית או אחרת.

המוזיאון פתוח כל השבוע וכל השנה, ההוציא את שבוע חג המולד, ברציפות מ־10 בבוקר עד 5 אחר־הצהריים. מחיר כרטיס 3 מארק לאיש. וולפסבורג שוכנת 100 ק"מ מזרחית לעיר האנובר ואפשר לשלב סיור במפעל „פולקסווגן", מדי יום ב־1.30 בצהריים ללא תשלום, עם הביקור במוזיאון.

בימים אלה השלימה „אל על" מיבצע מורכב של הטסת תצוגה ארכיאולוגית ממוזיאון ישראל בירושלים, למוזיאון מטרופוליטן בניו־יורק. התצוגה – במשקל כולל של 20 טון ויותר – מקיפה את תולדות ארץ־ישראל מימי הנב"ך, לפניו ואחריו, והיא כוללת מימצאים נדירים כאבן עוזיה המלך, מטמון מדבר יהודה ומגילת חבקוק, גלוסקמאות וסרקופגים, פסל אדריאנוס מבית־שאן והמציבה מקיסריה, שעליה חקוק שמו של פונטיוס פילאטוס. לביא הבזלת מחצור הגלילית (בתצלום), שמשקלו 2 טון, ואבני המקדש הכנעני, שנחשפו על־ידי פרופסור יגאל ידין המנוח, היוו אוצר לכושר האריזה והשינוע של אנשי מוזיאון ישראל ואנשי המטענים של „אל־על".
התערוכה המפוארת תיפתח בחודש הבא
צילום: יעקוב כץ

קונצ'רטו לאבוב ולנחל

מאת ורדי נגיד

זה קונצ'רטו לאבוב ולנחל, אבל לא כזה שחברו מוצרט או הידן, אלא אנשי קיבוץ שדה נחמיה. הקונצ'רטו מלווה בסרט הדרכה, המוקרן לפני כל קבוצה בסרט תצא לשיט אבובים באחד מ־13 המסלולים. בסרט מקבל השייט מידע על המותר ועל האסור, כשהוא מושחל בתוך האבוב ומפקיר עצמו לחדם של יזבלי הידדן.

קודם כל יש ללבוש חולצה וכנד ים מתחת ולנעול נעליים. אסור לקשור את האבוב ליד או לרגל. לשום מותר, רק כשפניך מול הנחל. הכניסה למים מלווה בצעקות אימה. אחרי הנחיתה הראשונית והישיבה על האבוב התחלנו להיסחף במורד הנחל, כשצמחיה יפהפיה של ערבה מקיפה את כל המקום ושפיריות הנחל הידוקות והכחולות מרחפות מסביב.

לאחר שעה תופסים כמעט כולם, איך צריך להשיט את האבוב ולהישאר בחיים. בעצם כל העניין אינו מפחיד כלל, שהרי המים מגיעים רק עד הברכיים. במקומות שבהם מאיימים ענפי אקליפטוס לשפשף את ישבננו הענדין, הוצאנו את האבוב וצעדנו ברגל. לפני שנה חצי אמנם סבעה נערה, אבל „זה קרה, כי היא לא התייחסה אף לאחת מהוראות שניתנה לה", כדברי המפעילים.

היוצאים לאחר מ־13 המסלולים יכולים לבחור בין מסלול לילדים, מגיל 7, מסלול למבוגרים ומסלול לנועזים. אורך המסלולים מ־40 דקות עד יומיים.

לרשות השייטים עומד מזנון נעים. על השולחנות כתוב בצבע: „קח אבוב עשה סיבוב". הכסאות עשויים מגזעי עצים קטנים. יש גם מקלחות ושירותים מסודרים. אפשר ללון על המדשאות בשקי שינה, שמבראים מהבית. במקום תניון שמור כל שעות היממה. השכרת אבוב עולה 4 שקל ליום, ליצה על המדשאות 1.5 שקל והחניה חינם.

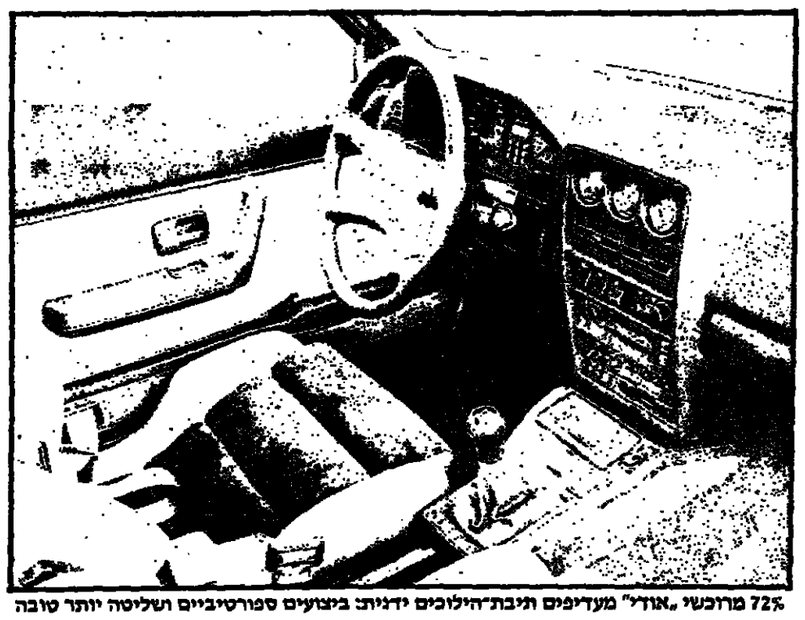

72% מרוכשי „אודי" מעדיפים תיבת־הילוכים ידנית: ביצועים ספורטיביים ושליטה יותר טובה

רוב בעלי „אודי" מעדיפים תיבת־הילוכים ידנית

מאת רחמים בן

כמעט שלושה רבעים מרוכשי מכוניות „אודי" (72.3%) מעדיפים תיבת־הילוכים ידנית. מכלל 322,665 מכוניות – לא כולל „אודי 80 1300" ודגמי „קוואטרו" – שייצרה אודי בשנת 1985, נרכשו בסך הכל 89,529 מכוניות (27.7%) עם תיבת־הילוכים אוטומטית.

הסטטיסטיקה מעלה נתונים מעניינים נוספים, אם בוחנים את ההתפלגות לפי דגמים:

הדגם	ידנית	אוטומטית
„אודי 80"	90.5%	9.5%
„אודי 90"	65.5%	34.5%
„אודי קופה"	85.0%	15.0%
„אודי 100"	58.2%	41.8%
„אודי 200"	15.9%	84.1%

מסתבר, כי באירופה ובארה"ב, שהן שוקיה העיקריים של „אודי", מעדיפים הלקוחות את המכונית עם תיבת־הילוכים ידנית, המעניקה להם יתר שליטה ברכב וביצועים יותר ספורטיביים. ככל שהדגם נתפש כיוקרתי יותר (אודי 200,100), עולה הביקוש לתיבה אוטומטית. ככל שהדגם „מתבקש" להיות יותר ספורטיבי (80, קופה) הוא נרכש עם תיבה ידנית.

„אודי 90", שאינה משווקת בישראל, תופסת מעמד־ביניים, אם כי גוטים לראותה כספורטיבית (מנוע 5 בוכנות בנפח 2.2 ליטר). „אודי 80" משווקת בעולם מצויידת במנועי 1.6 ו־1.8 ליטר (מנוע 1.3 ליטר תופס כ־8% מכלל הייצור של „אודי 80") ולפיכך מעדיפים כמעט כולם לרוכשה עם תיבה ידנית, כדי שתעניק ביצועים יותר טובים והנאה יותר גדולה בנהיגה.

בישראל, לעומת זאת, נמכרים הדגמים שברשימה זו, כשהם מצויידים כולם בתיבות־הילוכים אוטומטיות. נדירים הם הלקוחות, המבקשים „אודי 80" 1.6 או 1.8 עם תיבת־הילוכים ידנית. לדעת רבים, הנסיה להעדיף תיבת־הילוכים אוטומטית היא „לא נורמלית" ונדעת מאפשרויות הנהג למצות ממכוניתו את הביצועים המירביים שלה.

יצרנים, המייצרים גם דגמים ספורטיביים, כ„גולף GTI" או „אודי קוואטרו", אינם אינם מתקינים בהן כלל תיבות־הילוכים אוטומטיות ואילו יצרני מכוניות ספורט כ„פורשה" או „פראר" הוסיפו בשנים האחרונות ל„מטסיהן" תיבות הילוכים אוטומטיות לפי דרישת הסוק האמריקאי. באירופה הם „מתביישים" להודיע על כך לציבור.

„אוטו אוניון" מ־1936 גנבה ההצגה בשלסליי

ל־29.94 שניות בלבד נזקק האנו מיקולה בדי לעבור 1,000 יארד (914 מטר) ב„אודי ספורט קוואטרו" ולנצח במירוץ־ספיטס נבעת שלסלי־הלס – מירוץ ההרים הוותיק ביותר בעולם, שנערך באנגליה מדי חודש יולי מאז שנת 1905. זכן זה, שהוטג במהירות מכוצעת של 146 קמ"ש, מהווה שיא מהירות חדש של המירוץ לקבוצת „מכוניות הסלון המותאמות". השיא הקודם עמד על 30.61 שניות.

אולם ביצוע ה„אודי ספורט קוואטרו" לא ריגשו את הקהל, כפי שריגשה הופעתו של ניל קוונר עם מכונית מירוץ מדגם „אוטו אוניון TYPE-D V12" עם מנוע בעל הספק של 485 כוחסוס בנפח 3 ליטר ו־12 בוכנות, אשר פתחה את יום המירוצים ונרדשה לחזור על הופעתה פעם נוספת.

הופעתה של מכונית המירוץ העתיקה, שהיתה בשנות השלושים הבוקרכות בגדר מהפיכה בעולם הספורט המוטורי, ציינה 50 שנה להופעתו של האנס שטיק במירוץ זה עם מכונית זו. שטיק הופיע אז בשלסליי הלס עם דגם חוק יותר – מנוע בן 16 בוכנות בנפח 6 ליטר, שהביא את ה„אוטו אוניון" למהירות מירבית של 340 קב"ש.

את המפגש בין „אוטו אוניון" (היום – „אודי") של 1936 עם „אודי ספורט קוואטרו" של 1986 יזמה מחלקת הספורט של „אודי" בישראל.

„אכילה לאורו" חוזרת לחופי הארץ. תפליג מאשדוד, דרך תעלת סואץ, לדרום אפריקה

מקבץ

מאת דויד מושיוב

האניה „אכילה לאורו", בנתכפה בשנה שעברה בנמל אלכסנדריה, בשדרתה ברכבה לישראל, תפליג בקו ישראל – דרום אפריקה ב־22 בנובמבר השנה ולאלה אשר ירכשו כרטיס הפלגה בנסיעה זו יינתן כרטיס טיסה חינם ביוהנסבורג לישראל, מחיר ההפלגה לאדם הוא החל מ־990 דולר.

האניה, שיכולה לאדה בנסיעה באלף נוסעים, תצא מנמל אשדוד ותעבור את פרם בעיר, תעלת סואץ, אי סייסל, ותגיע לדרבן מרים אפריקה ב־10 בדצמבר.

שריר לביקור רשמי בצרפת

שר התיירות אברהם שריר תומן לביקור רשמי בצרפת על־ידי עמיתו הצרפתי, תקשרת התיירות הצרפתי אלאן מרלין, מחר ושל לאחרים ב־3 בנובמבר השנה ובעת ביקורו בצרפת ידון עם עמיתו הצרפתי בנושאי תיירות שונים בהם מרלו לדון בעת ביקור שר הצרפתי בישראל. בין היתר יחנו בנושאי הסיעות של אנשי עסקים בצרפת בפרוייקטים תיירותיים בישראל ומי בנושאי תיירות המשותפים לשתי המדינות.

טיסות שכר וינה – לוד

חברת התעופה האוסטרית „לאדה אייר" קיבלה זכות טיס לטיסות שכר בין וינה – לוד. חברת דיא לטיסה אחים באנן יום הטיסה. אילו הטיסות האוסטרי „אינטר־אס", יחד עם בתי מכונית תיירות באוסטריה נוסו לאדה. יצאו לטוק עם חברות נוסף מעוניות מתנגדי. הקבלת ומקומות אחרים. מטרת הטיסות בתחום, כי הטפרות זו עשויה להביא לגידול במספר התיירים באוסטריה לישראל. סעד מה היה מורכב בעיקרו מצלינים.

פרוייקט תיירותי בעמק איילון

רקון תיירות, בסיוע יזמים הקלאים באזורים שונים בארץ, מרכת על הכנת לפיתוח פרוייקטים תיירותיים, בנסרת לטיסת מרחיות פרנסת לתיירים בתחבי הארץ, בנסגרת פעילות אלה מתוכנן לחקים בעמק איילון פרוייקט תיירותי נרחב. מרכז הוא נופש לתיירים. התכנית היא להפיך מאגר מים מחמוני שבמי האדיר לאגם מים מחול, אשר יעמיד לטיס הדיג. כמו כן מתכנים להקים במקום מוזאון לטחור תלולית החתיכבות בארץ, אשר יחוקם על פני מספר דונמים.

בדיקות מנוע – חינם

בעקבות הירידה המסתמנת ברמת תחזוקת צי הרכב בארץ החליטו חברת „טגריד" (מגר לשעבר) וחברת „אלטו בעבכות" לפתוח במבצע משותף שמטרתו לאתר תקלות מנוע בכלי מוקדם באמצעות בדיקות ממוחשבות ולהתריע בפני בעל הרכב על בעיות ותקלות.

לצורך הבדיקות תובא לארץ בארצות הברית בחשב ביתוד „אולדסמט" המצוחה ובדיק ללא פרוק חלקים מהכנוע. תאום הצתה, מצב סליל הצתה, השוואת לחץ הדיחה בכנוע, מצבר, מתנע ומצתים, סימובי מנוע ועוד.

בתום הבדיקה יימסר לנהג פלט מחשב מודפס בו נתוני תיפקוד המנוע ומסוגאי „טגריד" ידריכו אותו בטיפול הדרוש במידה הדרוש.

הבדיקות יערכו ביומי רביעי בין השעות 15.00 ל־17.00 ברחבי הארץ:

יום ה', 3.9.86 – אצטדיון רמת גן
יום ה', 10.9.86 – בריתי האומה ירושלים
יום ה', 17.9.86 – „טגריד" חיפה, דרך בר יהודה 33
יום ה', 24.9.86 – אצטדיון רמת גן

750 שנה לברלין

ברלין המערבית תחגוג במהלך שנת 1987 בלאת 750 שנה ליסוד העיר ברלין. האירועים והגיגים הסונים לציון באורע זה ייפתחו בחודש אפריל 1987. במסגרת האירועים הסונים יערכו תערוכות שונות באזורים השונים של העיר, יתקיימו תחרויות ספורט ומופעי תרבות ובידור, ביניהם שנעדרים על התזמורת הפילהרמונית הישראלית, תזמורת לונדון האופרה של וינה.

מרכז הקיט והתיירות עשוי לספק מקורות פרנסה לכ־50 משפחות מעשרת הישובים הקלאים הנמצאים באיזור, מושבים וקיבוצים. כבר היום מחזיק הישוב נילי את פארק קבה ההא דואג לנקיון ואחזקה של הפארק. תושבי נילי כפעילים בפארק גם חוות סוסים, ממנה יכולים המטיילים לצאת ולסייר בפארק על גבי סוסים.

דוגמה נוספת של פיתוח ענף תיירותי על ידי הקרן הקיימת הוא עם קיבוץ ניצנים. באזור היו מחצבות סורב. לאחר סיום הוחפירה, מולאו מחצבות אלה ומצויות בקרבת הים, במים, הוקמו סכבות, מגרשי חנייה וטרחתים אחרים. כבר כיום מתפרנסות בהעבודה בפארק 8 עד 13 משפחות מקיבוץ ניצנים. בתכנית להקים בטקום גם כפר נופש.

עם בוא הקיץ החלו מגיעים לאילת הביטניקים. הם נוטים אהליהם בכל מקום על החופים וליד בתי־המלון, ואנשי סיירת תיירות מגנים אותם ללא הרף.
צילום: שמואל הס

במחזור הראשון בגביע הטוטו בליגה הלאומית:

הפסדים ביתיים מפתיעים למכבי חיפה והפועל פ"ת האלופה הסתפקה בתיקו

נצחון חוץ מפתיע של הפועל כפיס על מכבי חיפה 0:3, הכניס אתמול עניין במחזור הראשון של גביע הטוטו בליגה הלאומית. מחיקת גביע הטוטו, הפועל כ"ת, פתחה את הופעותיה העונה בהפסד ביתי למכבי נתניה 1:0.

גם אלופת הליגה, הפועל ת"א, עדיין לא עלתה על המסלול. לאחר הפסדה מביביע לירושלים באמצע השבוע, סיימה רק בתיקו 1:1 מול בני־יהודה. מכבי תל־אביב פתחה אתמול גביה על מכבי פת"ח 0:2.

שלושת העולות החדשות למדו על בשרן כי חייהן בלאומית לא יהיו קלים. בתי"ר ת"א הלבה היקו 1:1 מכבי יבנה, אך ביתי"ר נתניה (3:2 מול שמשון) והפועל לד (2:0) סיימו את המשחק בבבדה ביתיים ריקות.

מחיקת גביע המדינה, בית"ר ירושלים, נבדה על המדף ביום 1:2 באצטדיון ריט.

בית א'

הפועל ת"א 1 בני־יהודה 1

שני שערים שהובקעו תוך 8 דקות, חילק את הנקודות במשחק בין קבוצות הפועל ת"א ובני־יהודה ת"א – 1:1.

הפתיחה המהירה של "הארגזים" הניבה שער כבר בדקה ה־8, לאחר שיחזה עמר קבע מקרוב – 0:1.

השעד עודד את שחקני שכונת התקוה מתרדמתם, ובדקה ה־17 הצליח משה אייזנברג לקבע – 1:1.

עד לסיום המחצית ניהנו לשתי הקבוצות כמה הזדמנויות נוחות שהוחמצו.

במחצית השניה התנהל משחק שקול. שלא הניב שערים.

שפט חיים ליפקוביץ לעיני 2500 צופים בכלומפילה.

ע. רזנבוים

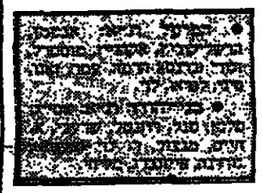

מכבי נתניה 1 הפועל פ"ת 0

פתיחה מוצלחת של הנהגי פ"ת לא הועילה להם בגלל הסאבאתיות הרבות. בסיום זכתה מכבי נתניה בנצחון לא צודק 0:1 (0:1).

בדקה ה־24 הסיס שלום תקווה כדור מדוד לחיים בסיקה, שערן מכבי להגנת פ"ת ומול גדבי קבע – 0:1.

שחקני ע"ר־יהלומים, שנצלו עד תום את העדרם של בודניק ואלון, המסיכו לסכן ללא הרף את שער יריביהם, אך החטאותיהם הרבות מנעו מהם להגדיל את יתרונם.

שפט נבי לוי לעיני 500 צופים משועממים בפ"ת.

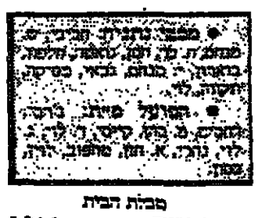

מבלת הבית			
1. מכבי נתניה	1	0:1	3
2. הפועל ת"א	1	1:1	1
-. בני־יהודה	1	1:1	1
4. הפועל פ"ת	1	1:0	0

בית ב'

כפר־סבא 3 מכבי חיפה 0

מכבי חיפה פתחה אתמול את העונה ב„רגל שמאלי", כשהבסה בקריית־חיים בתוצאה 3:0 עיי הפועל כפר־סבא.

שחקני עיר הכרמל סבלו מהעדרם של איתן אזרוני, ברוך מכן, צ'ון מרלי וגיאל בריאלבסקי.

האורחים מהשרון הפתיעו במשחקם השאפתני, כאשר בשורותיהם בלט במיוחד איתן רבינו.

בדקה ה־37 מסר מיקל יפה כדור לאיתן רביבו, שקבע – 0:1. בדקה ה־61 הגביה אסנגר כדור כיפין, הבלם אלי כהן הוסיא ואיתן רבינו ניצל זאת כדי לקבע – 0:2.

בדקה ה־90 הלף סימון בקלילות עלפני הגנת חיפה ומול רן קבע – 0:3.

שפט יצחק בריצחק לעיני 2000 צופים בקריית־חיים.

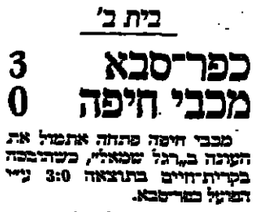

מבלת הבית			
1. מכבי נתניה	1	0:1	3
2. הפועל ת"א	1	1:1	1
-. בני־יהודה	1	1:1	1
4. הפועל פ"ת	1	0:1	0

בית ד'

בית"ר ירושלים 2 בארשבע 1

7000 דולר מעניק בצדון הסוכר אתמול שחקני קבוצת הפועל באר־שבע אשר הוליכו 0:1 עד תיקה ה־79 ונוצחו בסיום עיי בית"ר ירושלים בתוצאה 2:1.

עד לדקה ה־65 התנהל במגרש סכנית יחודה של שחקני שתי הקבוצות. כשגרמה היה שהכשחק יסתיים ללא שערים, העלה יוכל אחעה את בארשבע ליתרון, לאחר שכעט כדור אריה מ־20 מ' לרשת – 0:1.

הירושלמים לא נשכרו והימרו על כל הקופה. ואכן תוך 3 דקות הפכו את הקערה על־פיה. בדקה ה־79 הגביה בני כהן כדור קרן ואילוח נגה לשערו הוא – 1:1.

שער הנצחון הובקע בדקה ה־82, לאחר שאשר ששון בעט מקרוב לרשת – 1:2.

שפט יהושע לויה לעיני 300 צופים באצטדיון רמת־גן.

מ. לוי

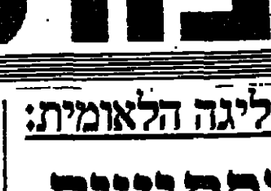

מכבי יפו 2 הפועל לוד 0

פתיחה מוחצת של קבוצת מכבי יפו, הקנתה לה שער מחיר כבר בדקה ה־7 מול הפועל לוד ובסיום נצחון ברוך בשער – 2:0.

ה„בלגרים" גילו ערפות בדוחה במחצית הראשונה וניצלו כוכר גופני לקוי של הלודאים. ואכן בדקה ה־7, בתום צרופים בין עופר דגמי ליזקי לוי, בעט האחרון מ־20 מ' לרשת – 0:1. עד לסיום המחצית ניתנו ליפואים עוד ארבע הזדמנויות מצוינות שוחמצו.

לאחר ההפסקה התעוררו הלודאים. אולם פרס לבני מכדגה, שניסה לסכן את השער, הין שאר הלודאים חלשים ונרפים.

היפואים הגדילו את יתרונם בדקה ה־83, לאחר שאלקולומברה פרץ ומסר כדור מדויק לדגמי, שמקרוב קבע – 2:0.

שפט יוסף דיאמנט לעיני 300 צופים ביפו.

דיור בנימין

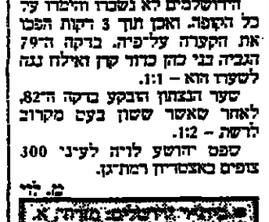

מבלת הבית			
1. מכבי יפו	1	0:2	3
2. בית"ר י-ם	1	1:2	3
3. הפועל ב"ש	1	1:2	0
4. הפועל לוד	1	0:2	0

בן־שיטרית חותם בהפועל ת"א

מאת אשר גולדשלגר

מיקי בן־שטרית יצטרף היום באופן רשמי לקבוצת הפועל תל־אביב, ההסכם בין השניים ייחתם היום.

הכדורגלן בן־שטרית מיהן את דרישותיו לאחר משא ומתן מייגע שנמשך תקופה ארוכה.

בן־שטרית ייצטרף כבר היום לאימוני הפועל תל־אביב וייחתם ביום שלישי במסגרת גביע הטוטו.

מאמן ו"2 שחקנים לקבוצת הכדורסל של הפועל ר"ג

מאת מנחם כהן

המאמן האמריקאי אלן לונן יחד עם שני שחקנים שחומי עור הגיעו אמש לארץ כדי להצטרף לקבוצת הפועל רמת־גן.

"זה חדש נפתח בהפועל ר"ג. כל סיומי העבר חלפו". אמר אמש המאמן על שיקום הקבוצה, אבדרום חמן.

שני השחקנים האמריקאים שהגיעה בארידון גלנס בן ה־32, המתנשא לגובה 2.10 מ', ופליפ־ברנר בן ה־26, המתנשא לגובה 2.04 מ'.

יחד איתם ישחקו ברג'נ קית בנב, אורי בראר ושישה שחקני נוער.

חכו אבר שיתכן שבקרוב יגיע לארץ שחקן מראחדת באר"ב.

מחר תתחיל הקבוצה להתאמן. עדיין לא נמצא אולם אמנים, שכן אולם בית־הספר „אוהל שם" כרם הוכסר למשחקים.

מנים

● בפתיחת משחקי הסיבוב השני לנשים בליגה הלאומית לטניס ניצחה מכבי ת"א א' את מכבי ת"א ב' – 0:3.

בפתיחת משחקי הליגה הארצית לגברים בטניס הוטשו אתמול התוצאות הבאות: הפועל ירושלים א' – מכבי ראשל"צ 2:4; מכבי רחובות – אס"א ירושלים 0:6; מכבי צפון ב' – מכבי קרית־אונו 3:3; מכבי כפר־המכביה – הפועל ירושלים ב' 0:6; מכבי נתניה ב' – מועדון דן אכדיה 0:3.

בחדקר

● במשחק ידידותי בכדורעף גברה האלופה הפועל בת"ים על הפועל קרית־אתא 0:3 (7:15; 10:15; 10:15).

מכבי ת"א 2 מכבי פ"ת 0

קבוצת מכבי ת"א ניצלה עד תום הרבע חסר של מכבי פ"ת, משורותיה נעדרו עשרה שחקנים מהעונה שעברה, וניצחה אותה בתוצאה 2:0 (0:1).

פתיחת המשחק הצביעה עד מזה על העתיד לקרות. מכבי ת"א לחצה ללא הרף על שער פ"ת.

בדקה ה־44 הצליחו "הצהובים" להבקיע סוף סוף שער ראשון: דוד אזולאי מסר כדור מדוד למכנס, שהמסיך לדריקס וזה בבעיטה כהאוויר קבע – 0:1.

בדקה ה־60 פרץ פוקס הפתוחקוואי לבדו לעבר השער, אך מול גינזבורג החסיא כרשלנות.

בדקה ה־80 הצליח עודד מכנס לבסס את יתרון קבוצתו, לאחר שבבעיטת סיבוב קבע את תוצאת המשחק – 0:2.

שפט יאיר סילינגר לעיני 2000 צופים בכלומפילה.

מכבי יבנה 1 בית"ר ת"א 1

במשחק חלש ומשעמם שנערך בקריית־גת נפרדו קבוצות מכבי יבנה ובית"ר ת"א בתיקו 1:1 (0:0).

המחצית הראשונה היתה רלה באירועים ומשעממת. רק לאחר ההפסקה התעורר קצב המשחק ובדקה ה־55 הובקע השער הראשון: איילן אבנעים ניצל כעות בהגנת בית"ר ומקרוב קבע – 0:1.

במצב זה התעורר שחקני ה„מנורה" וביצחון של הקשר ניסים כהן יצאו לסידרת התקפות. ואכן, בדקה ה־72, הצליחו לאזן את התוצאה: יוסי זעירא הוכשל בתוך הרחבה. את כדור העונש מ־11 מ' בעט בטח ללא רחמי – 0:1.

שפט דאוד מהיל בקריית־גת.

מבלת הבית			
1. מכבי נתניה	1	0:1	3
2. הפועל ת"א	1	1:1	1
-. בני־יהודה	1	1:1	1
4. הפועל פ"ת	1	1:0	0

בית ג'

מכבי ת"א 2 מכבי פ"ת 0

קבוצת מכבי ת"א ניצלה עד תום הרבע חסר של מכבי פ"ת, משורותיה נעדרו עשרה שחקנים מהעונה שעברה, וניצחה אותה בתוצאה 2:0 (0:1).

פתיחת המשחק הצביעה עד מזה על העתיד לקרות. מכבי ת"א לחצה ללא הרף על שער פ"ת.

בדקה ה־44 הצליחו "הצהובים" להבקיע סוף סוף שער ראשון: דוד אזולאי מסר כדור מדוד למכנס, שהמסיך לדריקס וזה בבעיטה כהאוויר קבע – 0:1.

בדקה ה־60 פרץ פוקס הפתוחקוואי לבדו לעבר השער, אך מול גינזבורג החסיא כרשלנות.

בדקה ה־80 הצליח עודד מכנס לבסס את יתרון קבוצתו, לאחר שבבעיטת סיבוב קבע את תוצאת המשחק – 0:2.

שפט יאיר סילינגר לעיני 2000 צופים בכלומפילה.

מבלת הבית			
1. מכבי ת"א	1	0:2	3
2. בית"ר ת"א	1	1:1	1
-. מכבי יבנה	1	1:1	1
4. מכבי פ"ת	1	0:2	0

בית ד'

בית"ר ירושלים 2 בארשבע 1

7000 דולר מעניק בצדון הסוכר אתמול שחקני קבוצת הפועל באר־שבע אשר הוליכו 0:1 עד תיקה ה־79 ונוצחו בסיום עיי בית"ר ירושלים בתוצאה 2:1.

עד לדקה ה־65 התנהל במגרש סכנית יחודה של שחקני שתי הקבוצות. כשגרמה היה שהכשחק יסתיים ללא שערים, העלה יוכל אחעה את בארשבע ליתרון, לאחר שכעט כדור אריה מ־20 מ' לרשת – 0:1.

הירושלמים לא נשכרו והימרו על כל הקופה. ואכן תוך 3 דקות הפכו את הקערה על־פיה. בדקה ה־79 הגביה בני כהן כדור קרן ואילוח נגה לשערו הוא – 1:1.

שער הנצחון הובקע בדקה ה־82, לאחר שאשר ששון בעט מקרוב לרשת – 1:2.

שפט יהושע לויה לעיני 300 צופים באצטדיון רמת־גן.

מ. לוי

מבלת הבית			
1. מכבי יפו	1	0:2	3
2. בית"ר י-ם	1	1:2	3
3. הפועל ב"ש	1	1:2	0
4. הפועל לוד	1	0:2	0

שער הנצחון של שמשון ת"א על בית"ר נתניה שהובקע בבעיטת עונשין מ־11 מ' מרגלי שלמה מזרחי בדקה ה־88 לאחר הכשלתו של דמתי.

אלי דריקס מבקיע את השער הראשון של מכבי ת"א ממסירה של עודד מכנס, במשחק עם מכבי פ"ת.

עודד מכנס מעלה את קבוצתו החדשה, מכבי ת"א, ליתרון שני במשחק נגד מכבי פ"ת.

שער של הדקה האחרונה הותיר וימבלדון בפיסגה האנגלית

שער של הדקה האחרונה מרגלי גלן הודג', הותיר את הקולה החדשה המפתיעה וימבלדון בפיסגת הליגה האנגלית גם בסוף המחזור האחרון. שערו של הודג' הנציח לקבוצתו נצחון חוץ על ווסטורד ב־1:0.

נצחון וימבלדון מגיע מליברפול שני נקודות בלבד, כשכפתה תיקו חוץ 1:1 על לסטר. הנקודה לא הילכה אותה מהמקום האחרון.

הדרבי של לונדון בין ארסנל לטוטנהאם, שנערך באיצטדיון "היבורי" המתים בקול דממה דקה ללא שערים. כך גם משחקה הביתי של סנגית האלופה, אברטון, נגד קוינס־פארק־ריינג'רס.

מכמה הצפון־אירי הבין־לאומי של סאות'המפטון, קולין קלאריק, הבקיע את שערו הבסיי העונה. אך קבוצתו נוצחה ביתי נוטינגהאם פורסט 3:1. במפגש בין שתי עולות הדשות נגרה נורוץ' בצ'רלטון על הקבוצה הקומית 1:2.

שפילד ונסדיי נגרה במשחק רב שערים על ניוקאסל 3:3 ואוקספורד הפתיעה בנצחון חוץ על אסטון ויילה 1:2. לוטון ניצחה בלונדון את צ'לסי 1:3. כך הפתיעה גם קובנטרי במשחק חוץ את מנצ'סטר סיטי 0:1.

במשחק נבחונה של ליברפול ב„אנפילד" היה זה חוזקה מגינה של ווסטהאם, ד"ר סדיארט, שהבקיע את השער הראשון מן הנקודה הלבנה. אולם האלופה הביבה במהירות בצמד שערים מרגלי רוני וילאן וקרייג ג'נסטון. סוני קוקי האורח הצליח להשוות לפני שצמד של דלגליש (66, 90) ושער של הוולסי הבין־לאומי איאן ראש חרצו את גורל המשחק.

הצפון־אירי הבין־לאומי, נורמן וויטסייד, הגיע לכנצ'סטר יונייטד את נקודת הבכורה הקונה, כשהבקיע את שער המכוונה לרשת לסטר. קודם לכן הגיע הכוכב רודנס קלי יתרון לקבוצתו.

גיל וב הבקיע פעמיים והוליך את נוטינגהאם לנצחון על סאותהמפטון. גאר בדשלם הוסיף את השער השלישי.

★ הליגה הסקוטית: דנדי יונייטד שגברה 0:2 מדרבי העדתי על דנדי, שמרה על בקובה בפיסגה. האלופה סלטיק במקום הסגי לאחר נצחון מוחץ על הכילטון 1:4.

באיירן – דמבורג 1:3

במשחק הכרכזי בליגה הגרמנית, נגרה באיירן מינכן על המבורג בתוצאה 1:3. בראש הטבלה הבוריסיגרמנית מכשיכה לצעוד בדרך זו", צוטס זיקו בביתגנות המקומית.

קבוצתו של דוד פ"נבי, פ.ב. קלן, מעכיכה להפסיד. אתמול היא נכנעה לואלהוף כנהרים 2:0 והיא מדורגת במקום האחרון.

בבחוצות בהוים זכו ורדר ברמן. שגברה במשחק חוץ על העולה החדשה בלוריוס ברלין 1:4 וסטוטגרט שהביסה את שאלקה 0:4.

יתר התוצאות: הובבורג –דיסלדורף 1:3; פרנקפורט – קייזרסלאוטרן 2:2; דורטמונד – אורדינגן 2:4; בוכום – מיגנגלאדבך 1:1.

★ בליגה האוסטרית: המליכה מידול ספגה הפסד שני העונה, כשנכנעה לאדמיירה חקר בשיעור 2:0. אוסטריה וינה גברה באותה תוצאה על סטורם גראץ וביסמה את הפער ביבה לטוליכה לנקודה.

גם לאסק לינץ' ספגרת בנקודה אחרי מידול לאחר נצחון חוץ על וינה 0:2.

★ בליגה המזרחיגרמנית: דינמו ברלין שברה על בקובה בפיסגה לאחר נצחון על סאסאי 0:2. מפגרת אחריה בהפרש שערים ויסמוט, שניצחה את בישוופסטוורדה 0:2.

ויקי פורש

טוכב הכדורגל הבראזילאי ויקו, הטובל בפציעות בברכו, הודיע אתמול בדרדהוינגן, כי הוא עובד לפרוש מעולם הכדורגל. "מעולם לא חשבתי שאסיים את הקריירה שלי בדרך זו", צוטס ויקו בביתגנות המקומית.

הצלחה ליורדות בפתיחת גביע הטוטו בארצית

מאת שמואל בל

מחזיקת גביע הטוטו בליגה הארצית, קבוצת הפועל חדרה, הצליחה לעצור את מומל את היורדת מהלאומית, הפועל ירושלים, כשסמתה עליה תיקו 1:1 בפתיחת המעגל.

שתי היורדות האחרות מהלאומית, הפועל חיפה ומכבי שערים, זכו בנצחונות נאים. הפועל חיפה כחצה בביתה את הפועל סברה 0:3. בעוד שמכבי שערים גברה בביתה על מכבי רשת־עמידר 0:1.

מבין העולות החדשות הפתיעה הפועל דימונה שגברה בכשחק חוץ בפ"ת על הפועל ר"ג בשיעור 1:2. שתי חברותיה מבית־שאן ונהריה נצחו על חודו של שער. הפועל בית־שאן הפסידה לבית"ר ברמלה 1:0, ובאותה תוצאה נצחה בית"ר נהריה באיצטדיון "וינגר" לחמה ר"ג.

נצחון נבה רשמה לוכתה הפועל עכו, שמחצה בבית את הפועל יהוד 1:4 וכך עשתה גם הפועל צפרירים חולון, שגברה על הפועל מרמורק 1:3.

פחות מ־3000 צופים הטריחו עצמם למשחקי פתיחת העונה.

בית א'

הפועל י-ם 1 הפועל חדרה 1

קבוצת הפועל ירושלים, היורדת החדשה, חסה אתמול על בשרה את הצפוי לה בליגה הארצית. היא נאלצה להסתפק בנקודה אחת בלבד בפתיחת משחקי גביע הטוטו, לאחר תיקו 1:1 עם הפועל חדרה, מחזיקת הגביע כאשתקד.

ירושלים שלטה במגרש בדקות הפתיחה, אולם הצליחה להבקיע רק שער בודד בדקה ה־36 מרגלי שלומי מלכה. יתרונה זה החזיק מעבר שש דקות בלבד. בדקה ה־42 ניצל שלמה גוזלן החדרתי סעות בהגנה הירושלמית ונגח מקרוב לרשת. 1:1.

שפט יוסף שוקי לעיני 100 צופים ביהוד.

הפועל עכו 4 הפועל יהוד 1

יהד נגחן מהפועל עכו היה אתמול גיבור נצחון קבוצתו בפתיחת מפעל גביע הטוטו, כשהבקיע שלושער לרשת הפועל יהוד במשחק מ ביבחה עכו 1:4.

העכואים פתחו את המשחק בתנופה וכבר בדקה ה־11 העניק לתם לוי אותנה יתרון. דוד גנון קבע את תוצאת המחצית שש דקות לפני סיומה כשהבקיע מקרוב.

גם במחצית השניה שלטו העכואים במגרש וגנון שהטיל אימתו על הגנת יהוד, הוסיף צמד שערים בדקות 59, 73. רק דקות לפני הסיום הצליח יצחק חביב האורח להבקיע שער כבוד.

שפט ראובן זינו לעיני 1000 צופים בעכו.

בית ב'

הפועל חיפה 3 הפועל טבריה 0

היורדת מהלאומית, הפועל חיפה, סיילה אתמול במגרשה הביתי בקרית־חיים, מול הפועל טבריה, עליה גברה בתוצאה 3:0.

לאחר מחצית ראשונה שקולה, במהלכה הבקיעו החיפאים שני שערים מרגלי שלומי שסיקר (30) ואלי בן־אמו (44), באה המחצית השניה הטובה של החיפאים. הם תקפו ללא הרף את שער טבריה, ורק אולת רגל בחבה בנעה כדם הגדלת התוצאה. רק בדקה ה־62 הצליח בן־אמו לתרגם את יתרון חבריו לשער סלייר שחתם את התוצאה.

שפט רהבים שאשו לעיני 500 צופים בקרית־חיים.

בית"ר רמלה 1 בית־שאן 0

שער בודד מרגלי ארז רצבי בפתיחת המחצית השניה הספיק לבדורגלני בית"ר רמלה כדי לזכות בשלוש נקודות במשחקה נגד העולה הדרומה הפועל בית־שאן.

האורחים מבית־שאן לא נפגלו בכמלתם במאמץ הזה, הפגינו משחק להיבה ובכדו לא פעם מפני הבקעה. אך חלוציהם היו רכים מדי בחבה והחמצותיהם היו משוועות.

מאידך, הפגינה רמלה משחק כושל וחסר ריוק. רק שערו של רצבי (48) הביל אותם מבוחות.

שפט סבי אלנקוה לעיני 200 צופים ברמלה.

בית ג'

מכבי שעריים 1 רמת־עמידר 0

היורדת הכירה, מכבי שעריים, נאלצה להודיע אתמול קשה לפני נצחונה הדחוק (0:1) על מכבי רמת־עמידר.

המשחק בכללו עמד על רמה בינונית הוספע מאד כמזג האויר הם ששרר בהלכם. שעריים רכשה יתרון בדקה ה־30 מרגלי שחקנה החחר, הסף שערה הוחיק. בסיום הסתבר כי שער זה הניק לה את הנצחון.

שפט קלבו צימרמן לעיני 100 צופים בחבות.

הפועל דימונה 2 הפועל ר"ג 1

בדורגלני הפועל דימונה הפתיעו אתמול במשחק הכבורה שלהם בארצית. כשגברו במשחק חוץ על הפועל ר"ג 1:2.

דימונה סיחקה ללא רגשי נחיתות וכשלבים רבים של המשחק אף הפגינו עליונות על פני יריביהם.

יוסי אלברג הפניק לדימונה יתרון בדקה ה־35. בדקה ה־58 הצליחו הרמת־גנים להשוות מרגלי נסים רבי, אולם המילה האחרונה היתה של האורח שמואל אנטבול, שקבע את תוצאת המשחק בדקה ה־69.

שפט יעקב מגן לעיני 300 צופים.

בית ד'

צפרירים חולון 3 הפועל מרמורק 1

בדורגלני הפועל צפרירים חולון פתחו את העונה ברגל ימין כשגברו במגרשם על הפועל מרמורק 1:3.

האולגים היו הטובים יותר בשדה ובעיקר באו הברים לידי ביטוי ב־45 הדקות הראשונות, בהן הבקיעו שני שערים. ראשון היה זה גיל ויתעני, שהבקיע בדקה ה־40 ושלוש דקות לאחר מכן קבע ארז שקדוקה את תוצאת המחצית.

מרמורק הקטינה בדקה ה־65 מרגלי פנחס שכבר מן הנקודה הלבנה, אולם בחלוף 60 שניות הבקיע מהעבר השני שקדוקה את שערו השני וחתם את תוצאת המשחק.

שפט שלמה יוסף לעיני 200 צופים בחולון.

הכח ר"ג 1 בית"ר נהריה 0

הכלם הוחיק, חיים יחיאל, שחזר לשורות קבוצת האם שלו, הכח ר"ג, לאחר שנת גלות בפ"ת, הרים את גורל המפגש החריף והמתוח כשהבקיע את שער הנצחון לרשת בית"ר נהריה 0:1.

נהריה, העולה החדשה, הפגינה משחק נוקשה שחיפה על הוסר נסיונה ונחיתותה הטכנית. אולם גם הכח לא התעלתה ונוקקה לנגיחה של יחיאל בדקה ה־54 כדי לסיים את המשחק בנצחון.

בדקה ה־69, לאחר הקרית מצערת, הוחיקו יהודה צמח מהכח ורקב ביטון מנהריה.

שפט סימון דנן לעיני 250 בינכר.

הארצית ו"א' מוחות נגד הצימצום

מאת אשר גולדשלגר

נציגי קבוצות הליגות הארצית ו"א', יתכנסו היום אחרי כדי למחות על החלטת התאחדות לכדורגל לצמצם את הליגות הבכירות, עובדה שתפגע לדעתם בעיקר בליגות שלהם.

יחזם הכנוס הוא מזכיר הפועל רמת־השרון שקבוצתו נשרה בעונה שחלפה מהליגה הארצית לליגה א'. לדבריו בעקבות הצמצום תפגע העליה מליגת א' לארצית וכן תפגע הליגה הארצית ש־6 מקבוצותיה עלולות לרדת בתום העונה לליגה א'.

בשבוע שעבר התקיים כנס נציגי קבוצות מליגה ארצית ו"א' אולם הדבר נעשה ביוזמת התאחדות לכדורגל. עתה מקוות הקבוצות להפעיל לחץ ככל על ההתאחדות לכדורגל שתשנה החלטתה ותקל לפחות על הליגה הארצית וליגות א'.

יו"ר הנולת התאחדות לכדורגל שאול סווירי אמר אמש: "ברור שקיימת תסיסה כאשר מצמצמים את מספר הקבוצות בשתי הליגות הבכירות. תבל רק שנציגי קבוצות ליגות א' לא שמו לב לכך שליגה ז' תהנה מהתהליך כולו והיא תורחב בכל מחוז ל־16 קבוצות. לפיכך גם לא יהיו ירידות מליגה ז'".

סווירי סרב להגיב אם ההתאחדות תנקוט בצעדים כנגד יחוכה זו או אחרת של קבוצות, אך אמר: "קיימת החלטה של הנהלת התאחדות לכדורגל ריש לכבוד. בתהליך של צמצום אין מה לעשות".

הפועל ת"א זכתה בטורניר אלון

קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א זכתה אמש בכאר־שבע בטורניר אלון הסמורתי, לאחר שניצחה במשחק הגמר את קבוצת הפועל גלילי־עליון בתוצאה 91:93 (42:61).

קבוצת הפועל ת"א הציגה יכולת משכנעת במחצית הראשונה וגם נהנתה מיכולת חלשה של שחקני גלילי־העליון שלא היו יריב שקול. אולם במחצית השניה השתנו פני הדברים. ארז חזן הוכנס למשחק והכניס רוחניים בקבוצתו ואף קלע 20 נקודות, 15 מהן בזכות קליעות ארוכות טוחה.

בסיום המשחק הבקיה רות אלון, אלמנתו של יגאל אלון, את הבר"ע לקפטן הפועל ת"א, מיק לדגי.

קלעו לת"א: מרסו (23), לדגי (22), חלוסיקבן (19), גתמון (16), פרישמן (8), דיקבן (3), קליס (2). קלעו לגליל־עליון: באר (25), חזן (20), ריס (18), ליף (17), מזרחי (6), כדעסר (3). שפטו: גוטליב ובדרן.

איתן/גבת – חולון 81:84

במשחק על המקום השלישי הפתיעה קבוצת הפועל איתן/גבת בנצחה את הפועל חולון בתוצאה 81:84 (38:46). גם במשחק זה הפתיעו לרעה החולונים וסיימו את המרוץ במקום הרביעי האחרון.

קלעו לאיתן/גבת: מאנ (31), יגאי (19), אלון שבר (12), נועם כהני (8), פורת (6), אורן סבר (5). קלעו לחולון: בודמר (30), ריס (24), אלימלך (10), בוגין (8), יעקבי (5), אבי כאוד (4). שפטו: ליבלין וטפיר.

הפועל ת"א – איתן/גבת 81:91

קבוצת הפועל ת"א גברה בליל־שבת על הפועל איתן/גבת בתוצאה 81:91 (45:55). ה„אדומים" בראשותם של לארגי חלוסיקמן התאמצו כדי להכניע את יריביהם הסיכמאים וחסרי־רגשנות.

בשורות ת"א הבשיל לאכזב אולי ג'נסון שכנראה לא שחק בקבוצה בעונה הקרובה.

נקודות להפועל ת"א: לארגי (38), חלוסיקמן (17), מרסו (14), פרישמן (12), גתמון (5), וליס (4), אמסלם (1).

נקודות לגבת: יגאי (20), אלון שמר (18), אורן שמר (12), פורת (12), באר (7).

גליל־עליון – חולון 93:94

גם העדרותם של ארבעה משחקנים, לא מנעה מקבוצת הפועל גליל־עליון לנצח על הפועל חולון בפתיחת סודרי אלון לאחר ההארכה כתוצאה 93:94 (88:88), (46:56). בגליל נעדרו דיסמן, סכיה, ליף והנפלר. אך חבריהם חיפו על העדרותם במשחק שקול ואחראי.

החולונים המשיכו לאכזב. משורותיהם נעדר אלכס ברייזלי. ג'יימס סרי המשיך לגלות חולשה מרהימה.

נקודות לגליל־עליון: ברי (40), ווייס (22), חזן (17), מזרחי (8), בדעסר (5), ונדל (2).

נקודות לחולון: בוגין (21), בודמר (20), אלימלך (17), סרי (14), מאוד (12), יעקבי (9).

נצחון בכורה למכבי חיפה בכדורסל באתונה

קבוצת מכבי חיפה זכתה ביום שישי בנצחון ראשון בטורניר באתונה, לאחר שגברה על קבוצת אליסיאקוס מהליגה הראשונה ביוון בתוצאה 88:99 (43:38).

קבוצה זו מחליפה את שיבנקה שיבניק, שביטלה את הופעתה בטורניר, בו משתתפות גם פנתינאיקוס ישראלנים.

למכבי חיפה הירבו לקלוע: פלאוורס (23), שפע (20), קלרק (19).

גם במשחקה השני ניצחה אמש מכבי חיפה את קבוצת פניהליוס בתוצאה 93:98, לאחר 42:52 במחצית.

קלעו לחיפה: שפע (30), קלרק (21), א. רזנוביץ (17), פלאוארס (16), סלבסר (6), שטיינהאוזר (4), גנרלבן, דיוון וחזנברג (2 כ"א).

היום תתמודד מכבי חיפה במשחקה האחרון נגד קבוצת פאבאתיאיקוס.

ביום רביעי ייקבע מאמן הנבחרת

מאת אשר גולדשלגר

הוועדה לקביעת המאמן לאומי הבא של נבחרת הכדורגל, תבריע ביום רביעי כי יהיה המאמן הבא. יו"ר הנהלת התאחדות לכדורגל שאול סווירי אמש אמר: "ידבר הבא שבוע תהייה מבוקעת. ייתכן שייבחר המאמן הפולני או הגוסלאבי.

מנהל התאחדות לכדורגל יעקב אראל אמר אמש כי הוא מחכה לקבלת אישורי עבודה של הפולני פיוצ'יק ושל הגוסלאבי מיל־סק ורק אז יוחלט להזמינם לראיון בישראל שכן גם יחתם הסכם. אם לא ייתקבלו אישורי העבודה עוד השבוע יוחלט ללכת על מינוי צוות ישראלי שיריץ את נבחרת הכדורגל.

ההתאחדות לכדורגל הצטה מבחינתה כל מאמן לקבלת אישור העבודה של השניים. אם ייתקבל רק אחד יוחלט ככל הנראה להמר עליו כמאמן הנבחרת. בינתיים נערכים בהתאחדות לאפשרות של מינוי מאמן ישראלי והקיימו שיחות עם המדענים הפוטנציאלים.

הניחוש הנכון

1. הפועל ת"א – בני־יהודה		X
2. מכבי חיפה – כפר־סבא		2
3. שמשון – בית"ר נתניה		1
4. מכבי ת"א – מכבי פ"ת		1
5. מכבי יבנה – בית"ר ת"א		X
6. בית"ר י-ם – בארשבע		1
7. מכבי יפו – הפועל לוד		1
8. הפועל ירושלים – חדרה		X
9. הפועל עכו – הפועל יהוד		1
10. הפועל חיפה – טבריה		1
11. צפרירים חולון – מרמורק		1
12. הכח – בית"ר נהריה		1
13. שעריים – רמת־עמידר		1
14. הפועל ר"ג – דימונה		2

נעצר מנהל חברת „אסטרקו"; חשוד במעילה ברבבות דולרים ובמרמה

מאת נתן רזיע, כתב „דבר"

אשר רזן, מנהל חברת „אסטרקו", חברה־בת של „כור מחר" באחת ממדינות דרום מזרח אסיה הוא מעל בכספי החברה וגנב כספים מ„כור סחר". בשלב זה ידוע על מעילה בסך 130,000 דולארים, שנתגלתה בביקורת פנימית של חברת „כור".

רפ"ק דוד וגי, מהיחידה הארצית לחקירות הונאה של משטרת ישראל, אמר בבקשתו לעצור את החשוד, כי קיים חשד שהכספים הועברו לחשבונות בנקים בחוץ לארץ. כמו כן, רכש החשוד בית בכפר־סבא, במחיר 140,000 דולארים ויש חשד, כי חלק מהכספים לרכישת הדירה נלקחו מהכספים שהופקדו באותו חשבון בחוץ־לארץ.

עוד נמסר, כי היקף הגניבות הוא בראה גדול יותר, שכן סרם נבדקו המסמכים מן השנים '81–'85 ולא נחקרו עובדי החברה בארץ שבה פעל רזן וביישראל. רפ"ק חגי אמר בבית המשפט, כי אשר רזן חשוד בעבירות של זיוף בידי מנהל, מרמה, רישום כוזב בתאגיד, עבירות של מנהל בתאגיד, עבירות מטבע חוץ ומעילה באמון.

סניגורו של החשוד, עורך הדין ירון טהר, כפר בחשדות ואמר, כי ב־14 ביולי הגיע אשר רזן לחופשת מולדת, עם ילדיו, ובביקור בהנהלה הישראלית של „אסטרקו" הוצגו לפניו ארסדים חשבוניים, שנבקו משני מקורות בסיסיים: חשבונות הנסיעה וחשבונות „השוחד למקומיים".

"חלק מהסחר הישראלי הבין־לאומי נעשה כדרכים לא לגמרי נקיות, כולל גופים ממשלתיים ישראליים", אמר עורך הדין בבית־המשפט, "וכשנעשים עסקים במדינות ברדום־מזרח אסיה, שאינן מדינות אוהבות ישראל רוקאן, לא תמיד זוכרים הפקידים שם לתת קבלות. פקיד־מכס אסיאני אינו נוהג להשאיר אחריו קבלות העלולות להצביע על הפקידים שסרחו במולדתו".

השופט יצחק ברא"ז אמר בהחלטתו, כי לאור שבחן את החומר הרב שהוגש לו, נוה רעתו, כי אכנם יש חשד סביר שהחשוד היה מעורב בביצוע העבירות המיוחסות לו. השופט החליט לעצור את רזן ל־10 ימים, לאחר שהובבר, כי החקירה סרם נסתיימה, וכי יש חשש כי החשוד יימלט מהארץ.

תוכנית השיקום למושבים: פדיון של כ־3,000 משקים והסבות לישוב קהילתי

מאת דוד מרשיב, סופר „דבר" לענייני הקואליציה

תוכנית השיקום של תנועת המושבים כוללת פדיון 3,000 משקים חקלאיים בתנועת המושבים, בתוכם 1000 משקים בוודרים בכושבים שונים. אמצעי הייצור שלהם יחולקו בין החברים המייצרים בתוכם מושבים. כמו כן יישדו 2,000 יחידות משק של כ־30 מושבים שאינם מייצרים, הממשלה תיקח את הקרקע והבתים של מושבים אלה ותסב אותם לישובים קהילתיים – דברים אלה אמר מזכיר תנועת המושבים גדליה גל, בראיון שפרסם בכתאון התנועה הקיבוצית המאוחדת „יחד", שראה אור ביום ו'.

גדליה גל, מסביר בראיון ל„יחד", כי המשבר העובר על המושבים היום יש לו אופי מחר. רוב המושבים, 300 מתוך 450, נמצאים, לדבריו, ב„מצב כלכלי מגיה את הדעת".

אולם, קבוצה של כ־120 מושבים, המסוכנת בגלל השקעות מאסיביות בשנים האחרונות, השקעות שהפחו בגלל „הריבית המטורפת שהונהגה בתוכנית הכלכלית החדשה". למרות שמושבים אלה מייצרים ביעילות ובהיקפים סבירים, הרי הריבית והחוב שלהם ביום מהודים פי שניים מהיקף הייצור, ומחניקים אותם, סיפר גל.

יש קבוצה של כ־30 מושבים, שביצלו לדעה את הסיטה הקואופרסיבית, אמר גל ל„יחד", בייסו כספים שהושקעו בעיקר בצריכה ומאפיין אותם חוב תופח ללא הכנסות. ארגונים אחדים שיש בהם מושבים שהסתבכו, הפסיקו – כתוצאה מהפסקת האשראי על ידי הבנקים – לכבד את התחייבויותיהם. גדליה גל מסר, שמרובר בשאה מתוך 11 ארגונים אחרים.

מכיתן שלא מפעילים גבייה בכתה, אמר גל, נוצר מצב סוב יחבר לטאורה, וחברי המושבים המסוכנים מגיבים ביחס הפוך לאחרות ראשי הארגונים ולכן, התנועה והמושבים המבוססים מחפשים דרך להחלץ במהירות מהמערכת, התומכת באלה שהסתבכו.

בתשובה לשאלה האם אין סכנה שתנועת המושבים תתפרק לארגונים נפרדים, כמו התאחדות האיכרים, אמר גדליה גל ל„יחד", כי בהנחה שיושג פתרון מהלכתי, והמערכת תתייצב, „אינני רואה סכנה כזאת לתנועת המושבים".

„חלקים ניכרים במשק המשפחתי ימשיכו לרצות בית משותף, חתף כל הייבורים הנשמעים בכיוונים אלה, יפשיכו לרצות בגדם תנועתי, שייצג אותם ויספל בסכסוכים ובבעיות פנימיות", אמר גדליה גל.

רכבת ישראל ורשות הנמלים סיכמו מסמך לגבי מיזוג השתיים בתאגיד

מאת יוסף מיכאלסקי, סופר „דבר"

הנהלת רשות הנמלים ורכבת ישראל סיכמו ביניהן בשבוע שעבר מסמך משותף ביחס להמרמות הרכבת לתאגיד חדש, שבראשו יעמוד מנכ"ל רשות הנמלים. בשלב שני, יתוקנו חוקי רשות הנמלים ורכבת ישראל, כדי לאפשר מיזוג מלא בין שני הגופים.

לסופר „דבר" נודע, כי לפי הנדרת המסמך, „עובדי הרכבת רוקשו להיות עובדי התאגיד החדש לאחר הקבוצ, ומערכת היחסים שבין רשות הנמלים לרכבת תהיה דומה למערכת היחסים הנהוגה בין הנהלת קונצרן להנהלת חברה שבתוכו".

הרכבת תזכה במעמד מיוחד בתוך רשות הנמלים ובידי מנהל הרכבת יהיו הסמכויות הדרושות לניהולה היומיומי של הרכבת. סיקנו לו בדשר פעולה מלא. מנהל הרכבת יהיה כפוף למנכ"ל רשות הנמלים ויזכה במעמד איסי של משנה למנכ"ל.

במסגנה הפונקציונאלי של התאגיד, בנושאים כמו כוח אדם, כספים ותקציבים, תהיה דיקה ישירה בין הנהלת הרכבת והנהלת רשות הנמלים ובידי מנכ"ל רשות הנמלים יהיו הסמכויות המכריעות בתחומים הללו.

לסופר „דבר" נודע ממקורות מהימנים, כי מנכ"ל הרכבת החדש אליהו ברק, אשר תמך כבר מראשית כניסתו לתפקיד, בדצמבר 1985, באיחוד הרכבת עם רשות הנמלים, הודיע באוזני חד־משמעי על נכונותו לעבוד תחת מנכ"ל רשות הנמלים, אם הדבר יתקן את הרכבת מהתלות המוחלטת לאוצר ויאפשר פיתוחה על בסיס כלכלי.

ח"כ ליץ: להעביר 150 מ' דולאר ממשק הדלק לכבישים

מאת דוד מרשיב, סופר „דבר"

ח"כ אוריאל ליץ מציע לשר האוצר משה נסים, כי סכום של 150 מיליון דולאר מתוך 250 מיליון הדולאר שהם עודפי משק הדלק יועברו לפיתוח תשתית הכבישים בישראל, כדי לענות על בעיות דחופות בתחום זה, כמו סיום מפקל נתיבי איילון ושיפור כבישים אחרים הסוקים לכך באופן דחוף.

„נראה לי", כותב ח"כ ליץ, „כי תוספת של 250 מיליון דולאר מצרכי האנרגיה היא בזוראי לא מס שתוכנן בתקציב, וכי מדובר במקורות הכנסה נוספים, שהובה לייעדם לפיתוח תשתית הכבישים בארץ".

צה"ל מחמיר צעדיו נגד המתחזות לדתיות

מאת מלי זלינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

צעירה בשם אתי גלילי הורשעה בסוף השבוע שעבר בבית־משפט אזרחי, בעוון התחזות, בסטרה להשתמט משירות צבאי ונרזנה לחצי שנת מאסר על תנאי ולקנס בסך 200 שקלים חרשים. הנערה חויבה להתגייס לצה"ל, ואמנם תגייס בקרוב.

נודע, כי בהתאם למדיניות הנקוטה זה כשנתיים במערכת הבטחון, הופעל משרד חקירות הפרסי כדי לבדוק חשודה שהצהירה על דתיות, כדי להימנע משירות צבאי. במעקב שערך משרד החקירות הפרסי, התאמתו החשדות, ומשרד הבטחון העביר תלונה למשטרה. המשטרה סיימה את החקירה והגישה תביעה משפטית נגד הצעירה.

כאמור, נשפטה הנערה ונרזנה לחצי שנת מאסר על תנאי, לקנס כספי ולשירות צבאי מלא.

לא ניתן היה לקבל תשובה לשאלה כמה מקרים דומים אותרו והוגשו לבתי־דין. אולם נמסר כי כ־25 אחוזים מהבנות בישראל פטורות מגיוס בגלל הצהרת דתיות.

מספר זה, נמסר, הוא שיעור לעומת דמגב בשניב קודמות, והוא תוצאה של המדיניות הנוקשה שמפגין „שר" הבטחון.

מונית פנויה תחוייב להאיר שלט מיוחד המורה על כך

מאת דוד מרשיב, סופר „דבר"

החל מה־1 באוקטובר השנה, יתחיל המפקח על התעבורה במבצע להחלפת רשיונות המוניות ברשיונות מסוג חדש. עם סיום מבצע ההחלפה, לא תורשה מונית לנסוע ללא הרשיון החדש להפעלה, כאשר היא מסומנת בסימונים החדשים, הכוללים גם קופסה על גג המונית, שעליה יוסבע מספר הרשיון החדש, ומרבקת זיהוי על כל אחת משתי הדלתות הקדמיות של המונית.

לפי התקנות החדשות, יחוייבו כל נהגי המוניות להאיר את השלט בגג המונית, כסימן לכך שהמונית פנויה להסעת נוסעים. חידוש זה הוא חלק ממדיניות משרד התחבורה, שמטרתה לייעל את ענף המוניות.

דובר משרד התחבורה מסר, כי סימני הזיהוי החדשים למוניות וחובת ההארה של הקופסה שעל גג המונית בשחרא פנויה להסעה תכליתם לסייע לציבור באיתור מהיר של מונית פנויה ולהקל על דחוי פרסי המונית במקרה הצורך.

הגמלאים מתארגנים למחאה על מדיניות „מבטחים" ו„מקפת"

(ע). – סכסוך הנמשך זה שנתיים בין הסתדרות הגמלאים לבין קרנות הפנסיה „מבטחים" ו„מקפת" מסעיר את הרחוקות בקרב הגמלאים וגורם התמרמרות גוברת גם נגד ההסתדרות הכללית.

מדובר בהחלטת הוועדה המרכזת, שחייבה עוד ב־17.6.84 את הקרנות בתשלום פיצויי־שחיקה לגימלאים הוותיקים. ההחלטה קויימה ע"י חלק מהקרנות, בראשן קרן הגימלאות המרכזית, אך לא על־ידי שתי הקרנות שנזכרו קודם.

התמרמרות ארגוני הגמלאים על שתי הקרנות מופנית גם נגד מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, על שאינו נענה לדרישות לאכוף את ביצוע ההחלטה על הקרנות הנטתמטות מלמלא אחריה.

מהסתדרות הגמלאים נמסר, כי במשך הסנתיים האחרונות נקבעו פעמיים הפגנות של גמלאים כדי למהות על עניין זה, אך נרחו תמיד ברגע האחרון, ערב קיומן, מתוך הינענות לפניות ולהבטחות להסדר שהגיעו מהנועי הפעל – אך כדם בנמשו עד היום.

הסתדרות הגמלאים וארגוני הגמלאים של שתי הקרנות נערכים עתה להפגנת מחאה גדולה שנקבעה ליום א', ה־28.9.86, בשעה 9.30 בבוקר, בחזית בניין הוועד הפועל של ההסתדרות.

רוכב הסוס „מדבר" מרגיע את סוסו לפני היציאה למשלול התחרות. (צילום: שאול רחמים, י.פ.א.)

שער הגולן גרף פרסים בתחרות הסוס הערבי

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

„סאג'י", סוסו הלבן של בובי שפירו, ממושב בן־עמי, זכה בתואר „אלוף ישראל לסוסים ערביים". הסוסה „פרזדול" מקיבוץ שער־הגולן, גם היא לבנה, וכתה בתואר האלופה בתצוגה הבין־לאומית השביעית של הסוס הערבי בישראל, שנערכה ביום ו' באמפיתיאטרון של ראשון לציון.

הסייח „גולן אל פרז" והסייחה „גולן מונטגה", גם הם מקיבוץ שער הגולן, זכו באליפות הסייחים. חוות הגידול של הקיבוץ זכתה גם בפרסי התחרות לבית הגידול הטוב ביותר לסוסים. זו שבחרה בכל אלה בלעדית כאלופי התצוגה היתה הפרופסור לסוסים סטיל הצל, ממיזורי שבארה"ב, שהוזמנה במיוחד לשפוט בתצוגה, שבה השתתפו כ־80 סוסים.

התערוכה נערכה במעמד שר החקלאות אריק נחמקין, שר המשטרה חיים בר־לב, ישבר־ראש „עמותת הסוס הערבי בישראל", ראש עיריית ראשון לציון מאיר ניצן והאורח מצפרים ד"ר חילמי סעיד, מנהל מחלקת בעלי החיים במשרד החקלאות המצרי.

אחד המפגנים שריתק את מאות הצופים, שלא כולם התמצאו בהבדלים הדקים בין סוס לסוס, היתה התחרות נעיצת הרומחים, שבה השתתפו משה גלילי מאיילת השחר, גדעון רסקי מראש פינה ואודי בדאליהו מעין־חרוד.

מרכז בריאות חדש נפתח בקצרין במלאת לה 9 שנים

מאת שמעון ויים

מרכז בריאות חדש ומודרני נפתח בשבוע שעבר בקצרין, באופן בלתי־רשמי לפי שעה. מרכז זה של קופת חולים נפתח בשבוע שבו חגגה עיר הגולן תשע שנים להקמתה. המרכז הרפואי בקצרין משרת את תושבי העיר והסביבה. בשלב הראשון, יופעל המרכז באורה מלאי ויעניק את הטיפולים הדרושים לתושבים.

עם פתיחתו הרשמית, בעתיד הקרוב, יעניק מרכז הבריאות החדש את כל הטיפולים הדרושים לתושבים, זולת אישפוז בבית־חולים.

במקביל לפתיחת מרכז הבריאות החדש, השונן במבנה מרשים ביותר, שופרו, מספר שירותי בריאות ורפאה בעיר הגולן, גם זאת בסיוע קופת־חולים, בעזרת הנ"א, משרד השיכון והמועצה הבקומית.

במרכז הרפואי בקצרין משרת גם אחד הרופאים הותיקים והמוכרים בארץ, פרופ' ברוך פדה, שהיה מנכ"ל משרד הבריאות. כיום נמנא פרופ' פדה בפנסיה, אך הוא מעניק לתושבי קצרין מנסיונו הרב. עיקר עבודתו מתמקד בטיפול בחולי סוכרת.

מרכז מסחרי במקום „מוגרבי"

מאת נתן רזיע, סופר „דבר"

מהנדס העיר תל־אביב שמאי אסיף ממליץ לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה לקבל תוכנית בנייה חדשה לקלנע „מוגרבי", שנשרף זה לא מכבר. התוכנית מהבוהבת לשמר את חזיתו המפמורית של בית־הקולנוע ולהוסיף לו מרכז מסחרי, מסעדה, מזנונים ולפחות עוד שני בתי קולנוע.

הארכיטקט אברהם יאסקי הגיש ב־21 באוגוסט לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תוכנית להקמת בניין חדש במקום שבו עמד קולנוע „מוגרבי". מחזר בבניין בן 5 עד 6 קומות, שייועד למסחר, לבידור ולמשרדים, ותהיה בו קומת גג למכונות. הבניין אמור לעמוד מעל 3 מחסי־חנייה.

התוכנית להקמת בניין למסחר, משרדים ובידור בפינת הרחובות אלנבי–בן־יהודה–פינסקר הובאה להצבעה בוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ההקבלה מרחב של 4 נגד 2, ועתה תועבר לאישור הוועדה המחוזית.

אבלים אנו על פטירת יקירתנו וחברתנו

צפורה הרמתי

מראשוני באר טוביה

ההלוויה תצא מבית העם לבית העלמין בבאר טוביה היום יום ראשון ג' אלול תשמ"ו 7.9.86 בשעה 4.00 אחה"צ.

המשפחה
וחברי מושב באר טוביה

אשתי אמנו וסבתנו היקרה

מרים מרגובסקי

אינגה

ההלוויה תצא היום יום א' ג' באלול תשמ"ו 7.9.86 בשעה 16.00 מבית הכנוחה בכפר יונה א' רחוב הנייסרים.

האבלים:
בעלה: אריה
בנה: עמירם ושושנה מרגובסקי
בתו: אורה ואיתן בצר
נכדיה: אשתר, תמר, ורד, עומר, כנרת, מורן דנוסר

יואב שלנו

נפל בקרב בלבנון

עדנה, עמנואל,
ורד ואבנר סקל

עדנה והאלוף עמנואל סקל,
ורד ואבנר

בנסול
יואב ז"ל
אתכם באבל

רב אלוף
מעוז לוי
ראש המטה הכללי

העיר חולון על תושביה ובחריה

מבכה את מותו ללא עת של הסופר והעתונאי הדגול בעל פרס קוגל לספרות

גצל קרסל ז"ל

ומביעה השתתפותה בצערה של המשפחה האבלה

פ. אילון
ראש העיר חולון

חולון, ספטמבר 1986

אבלים והמומים
עם קיבוץ ביסופים
על מותו הפתאומי של

זאביק סידום ז"ל

מעגלה הבשור

ביום שלישי ה' אלול תשמ"ו 9.9.86
יום השלושים לפטירת חברתנו

יפה ניב ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
בשעה 4.00 אחה"צ בבית הקברות ביגור.

המשפחה
ובית יגור

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברנו

שמואל ברק ז"ל

מפעיליו הותיקים של ארגוננו ומביעים תנחומים למשפחתו

ארגון גמלאי „נתיב"
יוצאי סולל בונה וכור
מוזה הדרום

ההלוויה תצא היום יום ראשון 7.9.86 בשעה 13.30 מבית ההלוויות העירוני ברחוב רפנה.

למשפחת ביסטריצקי

משתתפים בצערכם על מות

זאב ז"ל

מ"מ ראש העיר ומהנך דגול
מנאמני קרן הפנסיה של המורים העל־יסודיים

הנהלת מבטחים
הנהלת מהה מבטחים ירושלים
והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על מותם של חברינו

אברהם גלמן וחנן ריחיים

מוזתיקי תורמי הדם ומגן דוד אדום בתל־אביב.
הלוויותיהם תערכנה היום, יום ראשון, ג' באלול תשמ"ו, 7.9.86 בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער הראשי בשעה 1.45.

הנהלת ארגון תורמי דם
מתנדבים – מ.ד.א. ת"א

למשפחת קרסל

משתתפים באבלכם הכבד
בהילקח יקירכם־ידידנו

ג. קרסל ז"ל

ירושלים רחל ושמואל שולזינגר

ביום שני ד' אלול תשמ"ו 8.9.86
יום השנה לנפילת בנו־חברנו

יאיר פלד ז"ל

ופטירתם של חברנו

שיינדל ופנחס פלד ז"ל

בשעה 3.00 אחה"צ התכנסות בבית ר־יהודה.
ב־4.00 אחה"צ נעלה לקברם ונתייחד
עם זכרם בבית הקברות ביגור.

המשפחה
ובית יגור

חלפה שנה לפטירת יקירנו

יוסף גולן (גולדמן) ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום רביעי ו' באלול התשמ"ו 10.9.86
בשעה 4 אחה"צ בבית העלמין בחולון
נפגשים ליד השער הראשי

המשפחה

למשפחת ביסטריצקי

אתכם באבלכם הכבד
במות

זאב ביסטריצקי ז"ל

נשיא חטיבת המורים בחינוך העל־יסודי
מורה ומחנך רב פעלים

מרכז הסתדרות המורים

לחברינו **סוניה ושלמה בורוביק**
ברכת מזל טוב
לחולדת הנינה הראשונה
רעות

חג תומכי ספרית י.ל. פרץ
תל־חנן

התנועה הקיבוצית המאוחדת ועדת המשק
מזמינה את
פעילי הקיבוצים לכנסים אזוריים

אשר יתקיימו לאזור הצפון וגרנות בקבוץ גבת ביום ב' 8.9.86 בשעה 8.00 בבוקר.
לאזור הדרום והמרכז בנצר סירני ביום ה' 11.9.86 בשעה 8.00 בבוקר.

סדר היום:
תכנית הפעולה של ועדת המשק

אל פעילי
המשמרת הצעירה בתק"ם

הנכם מוזמנים לכנס רעיוני־ערכי על בעיות השעה ביום ד' 10.9.86 בשעה 10.00 בבית ברנד־אפעל.
נא ראו הזמנה אז כאישית.

הועדה הרעיונית־פוליטית

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

מרים סלע ז"ל

ההלוויה התקיימה ביום שישי א' אלול תשמ"ו 5.9.86 בבית הקברות בתל־מונד.

המשפחה
ובית כפר־הס

אורט ישראל

אבל על מותו ללא עת של

זאב ביסטריצקי ז"ל

ממלא מקום ראש עירית לוד, נושא תיק החינוך
נשיא חטיבת המורים בחינוך העל יסודי בהסתדרות המורים

יד נבונקן
פגישת החוג למחשבת הקיבוץ
תתקיים ביום ב' 8.9.86
בשעות 09.00–13.00.
הפותח: נחום פסה.

האזינו הערב
לתכנית
„מסיבת עתונאים"
עם שר החקלאות
אריה נחמקין
התכנית תשודר היום יום א' 7.9.86, ברשת ב' לאחר חדשות השעה 18.00.
מנחה: יצחק גולן

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סווסאיר

אוסלו	3 – 17 מעונן
אמסטרדם	15 – 19 מעונן
בואנוס איירס	3 – 17 מעונן
הלסינקי	9 – 15 מעונן
הונג קונג	26 – 29 מעונן
וינה	11 – 19 בהיר
ז'נווה	6 – 21 בהיר
יוהנסבורג	8 – 26 בהיר
לונדון	11 – 18 מעונן
ליסבון	17 – 30 בהיר
מאדריד	19 – 34 בהיר
מונטריאול	16 – 20 גשום
ניויורק	17 – 25 מעונן
סאן פאולו	15 – 18 מעונן
פאריס	10 – 19 בהיר
פרנקפורט	3 – 10 בהיר
ציריך	18 – 24 מעונן
ריו דה ז'נרו	16 – 29 מעונן
שטוקהולם	9 – 14 מעונן
שיקאגו	12 – 23 מעונן

תל אביב: רחוב בן יהודה 31, טל' 243552
ירושלים: רחוב יפו 30, טל' 225233
חיפה: דרך הים 2, טל' 664655
באר שבע: רחוב האבות 38, טל' 35232

swissair

בעריכת ארנון מגן

מחקר מקיף שנערך בבריטניה קובע, למרבה ההפתעה:

אין נזק מאסיבי בעישון פאסיבי

קשה היום למצוא רופא שיחלוק על תוקף שנגרם על־ידי העישון למעשנים עצמם, מה שקרוי „מעשנים אקטיביים". בשנים האחרונות גוברת הדעה, שגם מה שקרוי „עישון פאסיבי", של שאיפת עשן סיגריות ממעשנים הנמצאים בקרבת מקום, באותו חדר, אולם, אוטובוס וכו', פוגע ביותר בבריאות, ויש אפילו הטוענים שהעישון הפאסיבי מסוכן יותר מן העישון האקטיבי. האמנם?

ב־1979 החל בבריטניה מחקר מקיף על השפעתן של סיגריות ממוגים שונים על הסיכון לחלות בסרטן ריאות, בדלקת סימפונות כרונית, במחלות לב ובשבצים – כל אלה מחלות שהתפתחותן מושפעת מן העישון, אם במידה מאסיבית (כמו סרטן ריאות) ואם במידה קטנה יותר. המטרה היתה לבדוק, אם יש הבדלים בין סוגי הסיגריות השונים מבחינת השפעתם על הבריאות, ובין השאר לבדוק את אמיתות הטענה, שסיגריות דלות עשן מסוכנות פחות מסיגריות עתירות עשן. טענה שהיום היא נדחית על־ידי רבים.

מחקר זה נסתיים ב־1982. אולם עוד לפני־כן, ב־1979, כלומר בעיצומו של המחקר, החלט על רקע ההכרה הגוברת והדעות המתחזקות בדבר הכנות העישון הפאסיבי, לכלול במחקר גם נושא זה, על־ידי בדיקת חולים בבחלות הנ"ל שאינן מעשנים בעצמם, אלא שהם נשואים לבן/בת זוג מעשן/ת. חלק זה של המחקר הוזחב ב־1981, לאחר ששני חוקרים לאוניברסיטת הדראאמה וטריכופולוס, טענו שנשים לא־מעשנות הנשואות למעשנים מסתכנות בתחלואה כסרטן ריאות הרבה יותר מנשים לא־מעשנות הנשואות ללא־מעשנים.

המחקר שנעשה בבריטניה לא אישר את מסקנותיהם של הדראאמה וטריכופולוס. לעומת זאת הוא קרוב יותר לחזק את טענתו של חוקר אחר, הונ'ה, משנת 1978, כי אפילו בתנאים קיצוניים של קרבה למעשנים, חוד שחלונותיו סגורים, וכדומה – נדרשות 11 שעות, כדי שאדם שאיננו מעשן ישאף לריאותיו את החלקים המוצקים, המסוכנים מבחינה בריאותית, של סיגריה אחת; כדי שישאף כמות ניקוטין הכלולה בסיגריה אחת ויהיה נדרשות לו אפילו 50 שעות של עישון פאסיבי.

לגבי סרטן ריאות – המחלה ה„מחדיקה ביש"א מבחינת תלותה בעישון: 98% מן המקרים של מחלה זו הם במעשנים – הראה המחקר הבריטי, כי סיכוייו של אדם לא־מעשן, הנשוי למעשן ללקות במחלה זו גדלים רק ב־11% מאלה של אדם שגם בן/בת הזוג שלו/ה אינו(ה) מעשן(ת). המתאם לגבי שלוש המחלות האחרות היה טובה עוד פחות.

החוקרים מסכמים את ממצאיהם במלים הבאות: „סרטן הריאות מוסיף להיות המחלה העיקרית שלגביה קיים ההסד, כי היא מושפעת מעישון פאסיבי. (אף־על־פי־כן), הממצאים שלנו מאשרים כנראה את ההשקפה הרווחת, שהשפעת העישון הפאסיבי על הסכנה של סרטן ריאות או של מחלות אחרות הכרוכות בעישון קטנה, במקרה הגרוע ביותר, וייתכן שאינגה קיימת כלל. העדויות על התחזקות ניכרת של הסכנה, כפי שהובאו במספר מחקרים, הן כנראה תוצאה של תכנון לקוי של המחקר יותר מאשר של ההשפעה האמיתית הנודעת לעישון הפאסיבי".

האם צריך להסיק מכך, שנשים לא־מעשנות צריכות להדול מבאמציהן להשפיע על בעליהן המעשנים להיגמל מן העישון? בוודאי שלא. קודם־כל, על הסכנה האורבת למעשנים עצמם אין חולקה ושנית, אין להוציא מכלל חשבון שבקרוב יתפרסם מחקר אחר, שיסתור את המסקנות המובאות במחקר זה ואשר יזכה באותות ובמופתים, שאמנם יש סכנה של כמה גם בעישון הפאסיבי. נסיון המחקר המדעי בשנים האחרונות מלמד, כי אין לראות מחלוקת זו כגמורה.

מומחי ספנות בישראל, בעקבות טביעתה של „אדמריל נחימוב":

התנגשות אניות בלב ים היא מקרה נדיר מאד

מאת יוסף מיכלסקי

„מדי שנה קורות התנגשויות רבות בין אניות, הרשיונות של חברת לוידס מלאות דיווחים של מקרים כאלה. הסכנה היא דווקא ליד חופים, בכניסות לנמלים ובתוך נמלים – אבל לא בים הפתוח, שם עומדים לרשות קברניט האניה מרחב רב והאפשרות לתמרן את אניתו ולמנוע התנגשות. בכל מקרה, טביעתה של האניה „אדמיראל נחימוב" היא מקרה יוצא־דופן, משום שמדובר באניית נוסעים גדולה, ובמיוחד משום שהיא טבעה תוך 20 עד 30 דקות, אם להאמין לדיווחים של אמצעי התקשורת הסובייטיים".

הדבר: פרופ' נפתלי וידרא, מנהל המכון לחקר הספנות והתעופה ולשעבר מנכ"ל „צים".

פרופ' וידרא מסביר שמאז אסון טביעתה של „טיטאניק" ב־1912 מקפידים לבנות אניות נוסעים לפי דרישות בטיחותיות גבוהות, ובמיוחד מושם הדגש בחלוקת גוף האניה למדורים אטומים, כדי לאפשר לה לצוף למשך מספר שעות אחרי הפגיעה בגופה וחדירת כמויות מים גדולות לתוכה. לדעתו, גם כאשר האניה מבוחרת לשני חלקים בשל פגיעת אניה אחרת, צריכים חלקיה לצוף זמן רב יותר מאשר 20 עד 30 דקות כפי שקרה עכשיו ב„אדמיראל נחימוב". נראה שהפגיעה היתה באמצע האניה, ועקב כך נהרסו הקירות שלי שני המדורים, אז שכבת אחת נפגעו כמה־וכמה מדורים. ייתכן גם שהדלתות בין המדורים הן פתוחות, והמים שחדרו למקום הפגיעה הציפו מהר מאוד את שאר חלקי האניה. אבל כל אלה, מרגיש הדובר, הם בגדר השערות, וצריך להמתין עד ששלטונות ברה"מ יפרסמו הודעה מוסכמת – אם יפרסמו.

פרופ' וידרא מסביר, כי סכנת התנגשות בין אניות גם הולכת וגוברת במעברי ים מסויימים, למשל בתעלת למנש, למיחות רוחבה הגדול יחסית, משום שיש בה תנועה צפופה מאוד של אניות כשני הכיוונים, ובנוסף לכך שודרים בה לעיתים קרובות תנאי מזג־אויר קשים – ערפל כבד וסערות. לכן נקבעו תנאים נוקשים לתנועת האניות, למשל: *במקרה של סכנת התנגשות חייבים שני הקברניטים להסות את אניותיהם ימינה. מי שמפר חוקים אלה, מקבל „נקודות שליליות" ונענש.* שני רב־חובלים ותיקים, לשעבר קברניטים של אניות נוסעים ב„צים", משה אברבסקי וברנרד ברקוביץ', מגדירים *את האסון של „אדמיראל נחימוב" כתעלומה*, משום שכבל הידוע שרוי בעת ההתנגשות תנאי מזג־אויר ים נוחים. לדבריהם, רוב ההתנגשויות בין אניות קורות בשעת ערפל ו/או סערות, ובתנאים כאלה גם מתקני מכ"ם מסוכללים עלולים לאכזב. „יש הפרעות רבות למתקני מכ"ם והם מסמשים רק במכשיר עוד לקברניט האניה, ולא במכשיר שאפשר לסמוך עליו במאה אחוזים", מסעים רב־חובל אברבסקי.

בקשר לכך יצוין, ש„סלום", לשעבר אניית הדגל של הצי הישראלי, שהיתה מצוידת במכשירי מכ"ם מסוכללים יותר, „הוכה" אניית משא נורווגית בהפלגת הבכורה שלה, במרחק כמה עשרות מילין ימים מחופי ארה"ב.

רב־חובל משה אברבסקי מציין עוד, שבמקרים של תקלה במכונה הראשית של האניה אי־אפשר להמנע ולהיכנס אותה, אך במקרים כאלה *בפעילים אדות מיוחדים, שהם מעין קוד מחייב בכל הפולם*, וכן יכול הקברניט של אניה כזאת להשתמש ברדיו־טלפון ולקיים באמצעותו קשר עם תחנת החוף המכוונת אניות בלבים, להעביר אחרות ולקבוע מיקומן של האניות הקרובות לו ואף לבוא במגע ישיר עם אניות אלה. אברבסקי וברקוביץ' סכורים שלא מן הנמנע שהאסון קרה בשל כעות אנוש של האחראים בשתי האניות או באחת מהן.

המקרה של „אדמיראל נחימוב" מזעזע במיוחד, משום שמדובר בטביעתה של אניית נוסעים גדולה לא הרחק מחופי ארצה ובמספר קורבנות רב. אסונות מסוג זה מעטים, משום סכיום מפליגות רק מעט אניות נוסעים במימי העולם. האסון היכי הידוע ביותר בזמננו, שנגרם בשל התנגשויות של אניות נוסעים, היה מקרה טביעתה של „אנדריאה דוריה" האיטלקית בלב האוקיינוס האטלנטי. *התנגשות* אירעה בלילה, בתנאי מזג אוויר רם קשים. אולם המספר הרב יחסית של קרבנות מאסון ימי בזמננו היה בתחילת שנות ה־70, כאשר אניית מעבורת יוונית להסעת נוסעים והעברת כלי־רכב הפליגה בהתירות מגמל הבית שלה לעבר איטליה. הצוות לא סגר, כנראה, את דלת מוסך האניה, *המסגניות* החלו לגלוש למים ועקב כך אירבה המעבורת את שיחי המסקל שלה. טבעו *או מאות נוסעים ואנשי* צוות, ורק איש צוות אחד ניצל.

אניית הנוסעים „אדמיראל נחימוב" בעוגנה בנמל־הבית שלה, באטום שלחוף הים השחור

כוח מכות הרוח

מאת אליעזר צור

עם חשיפת טורבינת הרוח בקרבת יודפת לציבור הרחב, באמצע החודש שעבר, הצטרפה ישראל לאותן מדינות – לפי־שעה – בעולם, *הפועלות כרבינות* בניצול אנרגיית הרוח בעתיד הקרוב. *לפי תכניות חברת* החשמל יוקם ברכס יודפת „פארק" שלם של *תחנות* כאלה, ובשנת 2000 יגיע *ההספק המותקן שלהן ל־300* מגוואט, שהם כ־5% מן ההתקן המותקן הכולל של חשמל שיהיה באותה עת בישראל.

פרויקטים מסוג זה, שנועדו להסוך עד שנת 2000 כ־5% עד 10% מרבוא הנפט, ו/או הפחם, קיימים בעוד מספר מדינות. בהולנד מוצע להקים כל שנה 100 *טורבינות רוח* בהספק של 3 מגוואט האחת, ובדנמרק – *150 תחנות בעלות הספק של* 2 מגוואט כ"א. כלומר, עד *סוף המאה מדובר ב־1,000* עד 1,500 תחנות כאלה בכל *אחת משתי מדינות אלה, עם* הספק מותקן כולל של כ־3,000 מגוואט ובקשר לכך בעיר, שצריכת החשמל של הולנד ודנמרק, שתיהן מדינות תעשייתיות מפותחות מאוד, עולה כמה וכמה מונים על זו של ישראל). גם בהולנד וגם בדנמרק יש לא חברת חשמל אחת ויחידה, כמו בישראל, אלא שורה שלמה של חברות חשמל קטנות, ובהקמת טורבינות הרוח שם נוטלת חלק הרבה חברות, בעזרת סיוע ממשלתי.

טורבינות הרוח פועלות תינם כמעט, אבל ההשקעה בהן גדולה, מה גם שדרוש הספק מותקן כפול או אף משולש של תחנות רוח כדי *לספק אותה כמות של חשמל* כמו תחנת כוח המוסקת בפחם, במזוט או באורניום, משום שתחנות רוח פועלות רק חלק משעות היממה, כאשר נושבות רוחות מעל למהירות מסוימת (ברכס יודפת מדברים על שמונה שעות פעילות ביממה). יוצא מכך, שמבחינה כלכלית צרופה העניין אינו כדאי ביותר. אבל מדינה כמו ישראל, שתלויה היום תלות מוחלטת בייבוא של מקורות אנרגיה ראשוניים (נפט או פחם), אסור לה שתוותר על אפשרות זו של הוספת חלק לפחות ממקורות אנרגיה מיובאים אלה במקור אחר, שאיש אינו יכול להטיל עליו אמברגו – הרוח. זאת ועוד: רכס יודפת אינו האיזור היחיד בישראל, שנושבות בו שעות רבות ביממה רוחות חזקות שמספיקות להנעת טורבינות רוח, ומן הראוי להקים מתקנים כאלה גם באזורים נוספים, מן הגולן ועד הנגב.

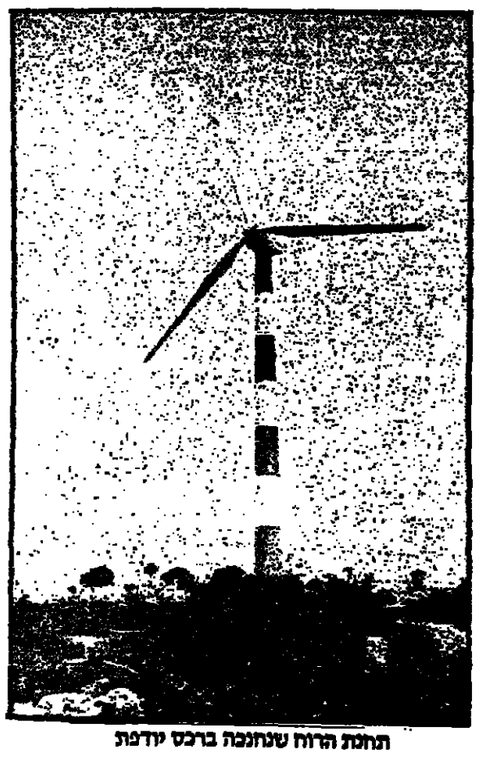

תחנת הרוח שנחנכה ברכס יודפת

3 מרפאות שיניים לסוגי חולים מיוחדים ב„הדסה"

בבית־הספר לרפואת שיניים של „הדסה" האוניברסיטה העברית בירושלים החלה לפעול באחרונה מרפאה מיוחדת לטיפול בהפרעות בתפקוד בלוטות הרוק. הפרעות אלה מופיעות בעיקר אצל חולים במחלות שונות, כגון סיכרון, סוכרת ואי תפקוד של בלוטת המגן, והן תופעת לוואי של תרופות שנוטלים חולים אלה – תרופות הרגעה, נגד לחץ דם וכו'.

במרפאה החדשה מנסים קודם־כול לגלות, אם היתה פגיעה בבלוטת הרוק עצמה, או שזהי תופעת לוואי הניתנת למניעה. לאחר־מכן ניתן לחולה ייעוץ לטיפול מניעתי, ובשעת הצורך מנסים למצוא לחולה תרופות חלופיות לאלה שעודדו את תופעות הלוואי בבלוטות הרוק.

בביה"ס לרפואת שיניים של „הדסה" פועלת גם מרפאה מיוחדת למתן טיפול לחולים, הלוקים במחלות לב וכלי דם. חולים אלה, ובעיקר החולים שעברו ניתוח של החלפת מסתמי הלב, נתונים *ברמת סיכון גבוהה ללקות בזיהומים כתוצאה מן* הטיפול בשיניהם. לכן מטפלים בהם תוך נקיטת אמצעי זהירות מרבים, כגון מתן אנטיביוטיקה לפני הטיפול והודרת רמת החיידקים בפה על־ידי חומר שטיפה. *היות שאצל מטופלים אלה קיימת* סכנה של התפתחות חיידקים מסוגים אחרים, במקום אלה שנקטלו, פותחה במרפאה שיטה מיוחדת לטיפול אנטיביוטי שאיננו פוגע במאזן הבקטריאלי בפה. במרפאה זו, בהנהלתו של פרופ' יאיר שרב, מטופלים עתה יותר מ־200 חולים. עד כה לא היה בה אפילו מקרה אחד של דלקת זיהומית של פנים הלב.

כן קייבת בביה"ס לרפואת שיניים מרפאה מיוחדת שלישית – לטיפול בחולי סרטן. אצל חולי סרטן, שקיבלו טיפול קרינתי לאיזור הראש והצוואר, נפגעת הפרכת הרוק, וחולים אלה גם סובלים מעששת. דבר המקטה על התקנת סתימות וכתרים. חולים אלה נתונים במעקב קבוע לאחר הטיפול בשיניהם. כן ניתן להם טיפול מיוחד למניעת עששת; *אותו להודש עד חודשים מצפים את סיני ההלה בציפוי מיוחד המכיל פלואור.* במרפאה זו מטופלים עתה 100 חולים.

צל"ש אמריקאי לשלטונות הבריאות הסובייטיים על אופן טיפולם בנפגעי התאונה בצ'רנוביל

אסון צ'רנוביל נתן לברה"מ את ההזדמנות *להפתיע את העולם לטובה* בכמה וכמה בחינות. אחת *ההפתעות* – גילוי הלב, שהפגינו אישי מדינה, מדענים סוביטיים ואמצעי התקשורת לגבי ממדי האסון, סיבותיו וכדומה. הפתעה שניה היא הנכונות הבלתי־מסויגת כמעט לשתף פעולה עם רופאים ועם מומחים אחרים מן המערב.

ואולי הגדולה מכולם היא ההפתעה מבחינת כושר הארגון המעולה, שהוכיחו השלטונות הסוביטיים לאחר האסון, בארגנם את פעולות הדילוג, הפינוי והטיפול הרפואי. על היבט אחרון זה כותב ד"ר ג'ק גייגר מבית־הספר לרפואה של אוניברסיטת נידיורק, המסתמך על שיחותיו עם רופאים סוביטיים בכירים ועל המידע שקיבל מפרופ' רוברט גייל, מומחה עולמי להשתלת מוח עצמות, שעמד בראש קבוצת הרופאים האמריקאים אשר יצאה למוסקבה כדי לסייע בטיפול בקרבנות הקרינה: עם קבוצה זו נמנה, בדיוק, גם המדען הישראלי ד"ר יאיר רייזנר ממכון וייצמן.

מספר ד"ר גייגר, כי עוד בערבו של יום האסון הוסטו 129 חולים לבתי־חולים במוסקבה, וביום שלמחרת הוסטו לשם עוד 170 חולים. 36 שעות לאחר *ההתפוצצות* הראשונה בכור החלה שידה בת 1,100 אוטובוסים לפנות כ־100,000 איש מאיזור ברדיוס של 30 ק"מ סביב הכור.

שעות אחדות לאחר *ההתפוצצות*, בבוקר של 26 באפריל, הגיעו לצ'רנוביל רופאים ואחיות מבי"ח במוסקבה, המתמחה בטיפול בנפגעים של תאונות גרעיניות. *תוך שעות אחדות הם בדקו אלף עד* אלפים איש, שנמצאו בשעת התאונה קרובים לכור, וברור מתוכם את אלה *שנזקקו לטיפול ביידי*. לאחר־מכן עשו ברירה נוספת, של אנשים שנשקפו להם סיכויים להישרד רק אם תיעשה בהם השתלה של מוח עצמות, כדי לחדש את מלאי תאי הדם הלבנים בגופם. שלושה מטוסים ובהם 129 חולים יצאו מיד למוסקבה, מרחק של 650 ק"מ, ומספר קטן של חולים אחרים הוסטו לקיב, הקרובה הרבה יותר. כל החולים שפונו למוסקבה, פרט לשניים, היו עובדים או כבאים שנמצאו בכור בשעת התאונה או מיד לאחריה; שני הנותרים היו תושבי העיירה הסמוכה פריפייט, שנקלעו לאיזור בשעת התאונה.

אומדנים ראשונים של הרופאים הראו, כי 50 חולים ספגו קרינה של יותר ב־500 ראד: 100 – של 300 – 500 ראד; הנותרים – 100 – 300 ראד. בני הקבוצה הראשונה היו, בדרך הטבע, המועמדים להשתלת מוח עצמות – אך לא כולם: אחדים מהם היו צפויים למות במוח, בשל סיבות אחרות, ולכן *לא היה כדאי לעשות בהם את ההשתלה* ואגב כך לסכן את בריאותם של תורמים. ההשתלות הראשונות נעשו תוך שבוע לאחר התאונה.

89 מתוך 299 החולים שהועברו למוסקבה ספגו מנות קרינה קטנות כלבד והם שוחררו בעבור זמן קצר. עד 7 ביוני, שישה שבועות לאחר התאונה, מתו 24 מן הנותרים ו־80 נמצאו במצב קריטי – כולם אנשים שספגו מנה של יותר מ־600 ראד.

בעקבות צוותי החירום הרפואיים שהגיעו ראשונים לאיזור צ'רנוביל הגיעו צוותים נוספים או גויסו לטיפול במפונים מן האיזור, ובסך־הכול – כ־5,000 רופאים ואחיות. 18,000 מ־100,000 המפונים הועברו למרפאות ולבתי"ח לבדיקות יסודיות, כולל בדיקת הכרומוזומים אצל קבוצה של ילדים. חלק ניכר מהמפונים ספגו מנה של יותר מ־50 ראד, בעיקר מקרינה ישירה ומנשימת חומרים רדיואקטיביים.

רופאים סוביטיים מודים, כי בפעולות אלה של סיוע גם נעשו לא מעט שגיאות, *והעיקרית שבהן:* רחירת הפינוי והמזוני של האוכלוסיה ב־36 שעות. הסיבה לכך נבעה, לדברי ד"ר ליאוניד אילין מן האקדמיה הסוביטית למדעים, מהערכה אופטימית מדי של *השלטונות המקומיים* לגבי רמת הרדיואקטיביות.

עוד מדווח ד"ר גייגר (ושם משפחתו זהה, אגב, לזה של ממציא „מונה גייגר" הידוע למדידת הרדיואקטיביות), כי הוקמו 188 תחנות קבועות ו־38 תחנות ניידות לניטור הרדיואקטיביות באיזור שפונה; נלקחו דגימות מים מהדנייפר ומיזבלו פריפייט ודגימות קרקע מן האיזור; דגימות חלב ומזון נבדקו ללא־הרף בכל רחבי אוקראינה.

לגבי הצעדים ששלטונות ברה"מ מתכוננים לנקוט בעתיד מוסר ד"ר גייגר, שמעתה ובמשך 40 שנה יי„ערכו מחקרים בריאותיים מסודרים בין המפונים ובין קבוצות ביקורת של אנשים מאזורים אחרים, שלא נחשפו לקרינה, מבחינת שיעורי התחלואה בסרטן. יהיה זה המחקר המקיף ביותר מסוג זה מאז המחקרים שנעשו ביפאן, בעקבות הטלת הפצצות האטומיות על הירושימה ועל נגסאקי ב־1945. מקווים שמחקרים אלה יספקו מידע בשאלה השנויה במחלוקת בין המדענים, אם הסכנה *בכמות קרינה נמוכות מתכונתית* (פרופורציונאלית) לזו הטמונה במנות קרינה גבוהות, או אם יש סף בטוח של קרינה, והסכנה מתחילה רק מעל לרמה מינימאלית של קרינה.

תחזית קודרת של סרטן

בינתיים יצאו שני פיסיקאים אמריקאים בתחזיות קודרות לגבי *תפוצת הסרטן הצפויה* בברה"מ בעשורים הקרובים, *עקב התאונה בצ'רנוביל*. הם צופים רבבות מקרים של גידולים, אם כי רחום לא יהיו קטלניים.

תיבדק השפעת אסון צ'רנוביל על עופות דורסים

מאת צבי אילן

עם תחילת נדידת הסתיו של ציפורים מאירופה לאפריקה – הראשונה מאז אסון הכור הגרעיני בצ'רנוביל, במאי השנה – נערך מרכז המידע לעופות דורסים של החברה להגנת הטבע לבדיקת השפעת הזיהום הרדיואקטיבי על הדורסים המגיעים אלינו מברה"מ.

אנשי המרכז מתכוננים לבדוק, אם חלו השנה, בהשפעת התאונה הגרעינית, שינויים בזמני האופעה של העופות, במספרם הכולל ובמספר העופות החלשים, שלא יעמוד להם כוחם לעשות את כל הדרך והם ימצאו כאן את מותם.

אנשי המרכז מבקשים מן הציבור לדווח על כל פגר של עוף דורס שימצאו (טל' 02-741661 או 02-741784), או להביאו בתוך שקית ניילון לגן האולוגי של אוניברסיטת תל־אביב.

ובדקת האפשרות לגדל את שבלול החרמון ב„תנאי חממה"

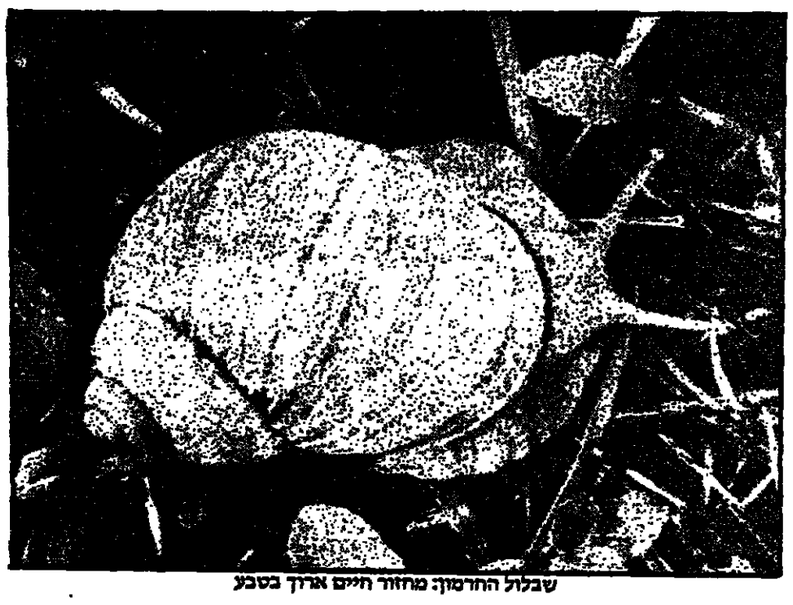

שבלול החרמון: מחזור חיים ארוך בסבע

יתכן שישראל עתידה לייצא שבלולים אכילים לשוקי המעדנים באירופה ובארה"ב. ד"ר יוסף הלר, מן המחלקה לזואולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים, השלים לאחרונה את שלב הניסויים המעבדתיים לגידול שבלול החרמון, ועתה הוא עומד להתחיל בניסויים בקנה־מידה מסחרי־למחצה. מטרת הניסויים האלה היא ללמוד מקרוב את אורח חייו של שבלול זה בסבע, את מזונו, ספיליו ומחזור תרבותו הקרן הנתוף שלו, וכן למצוא תנאי גידול וטוגי מזון מתאימים, כדי שהגידול המסחרי יהיה פשוט וזחוי ככל האפשר.

שבלול החרמון, שנתגלה בחרמון, עולה בטעמו על זה של השבלול הטייוואני – שבלול סרופי המיוצא לאירופה בכמויות גדולות, אף שהוא נחות מן הסוגים האירופיים של שבלולים, הנאכלים בהמוניהם, כתור מעדן מיוחד, בעיקר בצרפת, בגרמניה ובארה"ב.

בניסויים שערך ד"ר הלר עד כה, במעבדתו שבמכון אלכסנדר דילברסון למדעי החיים בקמפוס גבעת רם, הוא הצליח לקצר את תהליך ההתבגרות של השבלול. בעוד שבטבע חולפות מספר שנים עד שהשבלול מגיע לגודל מלא, הצליח החוקר לקצר תהליך זה לשישה חודשים על־ידי יצירת תנאי תזונה, לחות וטמפרטורה מתאימים במעבדה. גם *בתנאי המעבדה דרושה לשבלול תרדמת קיץ קצרה*, אבל אין בכך כי להפריע לגידול המסחרי. ד"ר הלר מקווה, כי יצליח לבטל כליל את הצורך בתקופת תרדמה, ולהגיע לכך, שהשבלולים יתרבו במשך כל השנה ולא רק בתקופת הרביה הטבעית, *החלה* כאשר השבלולים מגיחים ממעבה הארמה בתום תרדמת הקיץ.

החוקר סואף לכך, שבעתיד יגודלו השבלולים במבנה הדרקומתי שאורכו 20 מ' ורוחבו 5 מ', בתנאי סביבה מבוקרים. בתנאים אלה אפשר, לדעתו, להגיע לייצור של חמש טונות שבלולים בשנה.

בעבר נהגו במערב אירופה ללקט את השבלולים בסבע, אבל כתוצאה מן הליקוט הבלתי־מבוקר הם נעלמו כמעט באיזור זה באמצע שנות ה־50, ועתה הם עומדים להיעלם גם בארצות הבלקן. חלק גדול מן השבלולים הנאכלים היום באירופה הם יבוא מטייוואן, וישראל תוכל, לדעתו של ד"ר הלר, להתחרות בהצלחה ביבוא זה.

מרכז בריאות חדש נפתח בקצרין

מאת שמעון וייס

מרכז בריאות חדש ומודרני נפתח בשבוע שעבר בקצרין, לפי שעה באופן בלתי־רשמי, ואולי היה זה סמלי שמוסד זה של קופת חולים נפתח בשבוע שבו חגגה עיר הגולן תשע שנים להקמתה. המרכז הרפואי בקצרין משרת את תושבי העיר והסביבה. בשלב הראשון יופעל המרכז באורח כללי ויעניק את הטיפולים ההיוניים לתושבים. עם פתיחתו הרשמית בעתיד הקרוב יעניק המרכז את כל הטיפולים הדרושים לתושבים זולת אישפוז בבית־החולים.

במקביל לפתיחת מרכז הבריאות החדש, שהוקם אגב במבנה מרשים ביותר, שופרד מספר שירותי בריאות ורפואה בעיר הגולן, גם זאת בסיוע קופ"ח, וכן בעזרת הג"א, משרד השיכון וכמובן המועצה המקומית.

נוכחות הרופאים בעיר תוגברה מחמש פעמים בשבוע בשעות הבוקר לשש פעמים בשבוע. בית המרקחת בעיר הועשר בציוד ובתרופות ויוגברו גם ביקורי הרופאים המקצועיים בעיר. במרכז הרפואי בקצרין משרת גם אחד הרופאים הוותיקים המוכרים בארץ, פרופ' ברוך פרה, מי שהיה בגמ"ל בשרד הבריאות. כיום נמצא פרופ' פרה בפנסיה, אך הוא מעניק לתושבי קצרין מנסיונו הרב. עיקר עבודתו מתמקדת בטיפול בחולי סוכרת.

בקצרין גאים בעיקר על החידוש הארצי שעומדים להעניק לפציינטים החל בחודש הבא. חטל סדר עמידה מעצבנת בתורים. מעתה יוכלו התושבים המבקשים להיבדק על־ידי רופא להזמין תור בטלפון ולהגיע ישירות לבדיקה בשעה שנקבעה להם. נסיון זה נערך עד כה במעט באזור מרפאות מרחבי הארץ וקצרין מצטרפת אליהן.

תושבים בקצרין ובי"שובי הגולן מתלוננים על מחסור וקשיים בטיפול שיניים. את כל העיר קצרין וישובי הסביבה משרתת מרפאה אחת קטנה הלת ציוד. עתה מקודם בגולן, שהסיפור המלי בשירותי הבריאות יגיע גם לסיניהם של התושבים.

כוכבים ולילות

יוצאים לאור

מאת מידי פז

בלי חוכמות

„בשר צר מאוד"/ אמירות רבי נחמן מברסלב בעריכת שמחה רז. כתר. 201 עמ'.

„עיקר היהדות היא רק לילך בתמימות ובפשטות ובלי חוכמות". זו אולי תמצית משנתו של ר' נחמן מברסלב שרחה שכלתנות מדעית והטיף לאמונה שלמה, לקיום מצווה בשימחה, וברוח החסידות ציד בכוחם של הומר והדיקוד לפתוח שערי שמיים ואף להפיל חומות. האמונה השלמה וגבורת הרוח היא המחסנת את האדם המהלך על גשר צר, רצוף מהמורות. יסודות אלה בתפישתו מיתנו את ההטפה לסגפנות ולמאבק הנוקשה ביצר הרע, אף שגם כלפי יצר הרע היה ר' נחמן מברסלב סלחני, והוא שאמר: „הוא מעלה גדולה כשיש עדיין יצר הרע לאדם. כי אז יכול הוא לעבוד את ה' יתברך עם היצר הרע דווקא. והיינו, לקחת את כל ההתלהבות והחמימות ולהכניסן לתוך עבודת ה'. אם אין יצר הרע לאדם – אין עבודתו שלמה כלל".

ר' נחמן מברסלב, מייסדה של חסידות ברסלב, נולד במדיבוז' ברוסיה ב־1772. הגיעו למצוות נשא אשה ועקר למרדזובקה. הוא התעסק בספרות החסידית (אביו היה חסיד של הבעל שם טוב) והקבלית ונהג להחבא בעליית הגג כדי לפרוש שיחו לפני קונו בדברי ריצוי „ולשוח בשדות וביערות, כשאחנו כרויה לסוד שיחם של עשבי השדה, לרחשי הפרחים ולסידות הבריאה לבדואה".

עדת חסידים ותלמידים התלכדה סביבו והוא נטל על עצמו את תפקיד מורה הדרך. „דומה למי שהולך במדבר וחותר ומבקש לעשות ממדבר ישוב. בספרות הדתית נתייחד ר' נחמן מברסלב כמי שתבע מצאן מרעיתו ורדוי לפני הבריא. „להתוודות בדיבורים בכל פעם שעשה מעשה".

רוב ימיו הוא התגורר בברסלב. מכאן הפיץ את תורתו ולכאן נהרו תלמידיו ומעריצו. בערוב ימיו עבר לאומאן והוא נפטר בגיל 39.

הלקט בעריכתו של שמחה רז כולל מבחר מאמירותיו של ר' נחמן מברסלב כפי שנכתבו בידי תלמידו ר' נתן שטרנהארן בנמידוב. בפורמאט היפה של הוצאת „כתר", המצטיין בעריכה גראפית נאה, נסודו האמירות על פי נושאים.

משאלתו של ר' נחמן מברסלב היתה „שיעשו מתנות שלו תפילות". ותפילותיו־תורותיו מקיפות את מה שבין אדם לחברו, בין אדם לקונו, ושאר עניינים מכל תחומי החיים: המלחה ושרדה, קללות כרדיפת כבוד, נאיוף ועוד.

אמונה: „אין עונש גדול יותר מכך שהאדם רואה ומרגיש מה שפגם".

„על ידי פגם באמונה, באות מכות מופלאות שאין מועיל להן לא רפואות, לא תפילה, ולא זכות אבות".

בין אדם לחברו: „אהבה שישנה בין הרשעים וקלי העולם, איננו כלום, רק כל אחד מתכוון לטובת עצמו והכל בשביל חנפה, וכל אחד מקנא בחברו. אבל האהבה שיש בין הכשרים, בפרט האהבה שישנה בין הצדיק האמיתי, זאת האהבה, היא אמיתית באמת לאמיתה".

„דע, שאין שני בני אדם שווים, כי כל הנשמות הן זו למעלה מזו... אי אפשר שיהיו שני אנשים במדרגה אחת".

תאווה: „תאוות הגיאוף היא רעה כוללת, שכל הרעות של כל השבעים אומות כלולין בה".

„על ידי תאוות גיאוף נפגם המוחין, ויכול להיות משוגע ממש, חס ושלום".

מבור ההיתוך לקערת הסלט

„ציונות"/ מאסף לתולדות התנועה הציונית והישוב היהודי בא"י. עורך: מתיתיהו מינץ. אוניברסיטת ת"א/ הקיבוץ המאוחד. 435 עמ'.

אסופה מאמרים של הסטודיונים המנתחים סוגיות נבחרות בתולדות הציונות, החל מן התנועות שקדמו לתנועה הציונית, כסקירת פעילותה של אגודת „בני משה" בוארשה בסוף המאה ודיקתה לתנועת חיבת ציון (אמתר שטיין־אשכנזי), עבור לתחזיות על רכישת קרקעות בארץ ישראל בראשית המאה (יוסף בן), פעילות הישוב היהודי בתקופת המנדט (רעיה אורלר, גרעון ביגר ושמעון רובינשטיין), קליטת העליה הגדולה עם הקמת המדינה (דבורה הכהן) ועד שאלת הזיקה הלאומית והאתנית בקרב האינטליגנציה היהודית הצעירה באמריקה בשנים 1967־1973 (יוסף גורני).

מאמרו של יוסף גורני מאיר את אחת הבעיות הדומיננטיות של הציונות בימינו: הזיקה הלאומית של יהדות התפוצה ובעקיפין את הזיקה בינה לבין ישראל. גורני בחן שלוש קבוצות של סטודנטים יהודים בניו־יורק, בקליפורניה ובמונטריאול בשנים שבין מלחמת ששת הימים למלחמת יום כיפור. כל קבוצה השפעה מן התמורות החברתיות שבסביבתה. השפעה שהיו לה השלכות גם לגבי זיקתם הלאומית והאתנית. קבוצת הסטודנטים במונטריאול הושפעה מן המתחים בין הקנדים־הצרפתים לבין הקנדים־האנגלים בקויבק. הקבוצה הניו־יורקית הגיבה לאנטישמיות של השחורים („יהודי הוא יפה", אמירה מן הימים ההם) והקבוצה בקליפורניה הושפעה מן התנועות שהתסיסו את הקמפוסים בארה"ב. אף שהקבוצות לא התגבשו לכדי תנועה ממש, לא הארכו ימים והשפיעו רק השפעה מזערית על הקהילה היהודית בכללה, הן תרמו לחיזוק הזיקה הלאומית והאתנית בקרב הדור הצעיר באמריקה. „הקהילה היהודית באמריקה, יחד עם קבוצות אתניות אחרות הגיחה מתוך כור ההיתוך לקערת הסלט", מצטט גורני ממאמרו של יהודי־אמריקאי שנכתב בשנת 1974.

יהודי מנוחין, יום הולדת בת"א

סיר יהודי מנוחין מלא מרץ ופעיל כרגיל: מופיע בקונצרטים לאין ספור ככנר סולן וכמנצח (בעיקר באיים הבריטיים), מרצה בקונגרסים ושופט בתחרויות. השנה היה האמן המרכזי בפסטיבל אדינבורו וניגן עם הרכבים רבים ומגוונים. הוא מוצא גם זמן ללמד ולהדריך מוסיקאים מתחילים. לאחר הפגה של כמה שנים עומד מנוחין לבקר שוב בישראל בסוף החודש הבא.

יהיה זה אירוע משמח וחשוב בשביל חובבי המוסיקה בארץ, במיוחד לתלמידים ולסטודנטים למוסיקה. 29 תלמידים מצטיינים מביה"ס הבין־לאומי למוסיקה של מנוחין „סוריי" שבאנגליה, תלמידים מתוגנים מהקונסרבטוריון של ניו אינגלנד בבוסטון בארה"ב וגנגים צעירים מבית הספר התיכון שליד האקדמיה ע"ש רובין בירושלים ומרכז המוסיקה (משכנות שאננים) ישתתפו בסדנה ובכנס מוסיקלי בעין־השופט. המפגש יחל ב־19 באוקטובר בנוכחותו ובהדרכתו של מנוחין. בסיומו ייערך ב־25 באוקטובר קונצרט חגיגי, במוזיאון ת"א, לציון יום ההולדת השבעים של המוסיקאי הדגול, בהשתתפות נגנים צעירים מהארץ ומחו"ל. ההכנסות מהקונצרט תוקדשנה לקרן מילגות באוניברסיטה הפתוחה. מנוחין עצמו יצטרף לתלמידיו כסולן בקונצרטו בסי מינור לארבעה כינורות ולכלי קשת מאת ויואלדי ובשישייה לכלי קשת בסי במול מגיר מאת ברהמס. כמו כן תושמענה יצירות מאת תיאודור הולדהיים הישראלי („שאקון") ומייקל טיפט הבריטי.

מנוחין ביקר לראשונה בארץ, לסידרת רסיטלים, לפני כ־35 שנה. מאז בא לישראל פעמים רבות – כאורח הפילהרמונית ומוסדות תרבות ולהופעות יחיד.

ישראל דליות

בעריכת זאב פרי

גיאז עליון

בית לסין ממשיך במסורת ערבי הג'אז של יום א'

כדאי מאוד לעקוב אחר פעילות הג'אז בימי ראשון במרתף העליון בבית לסין. זוהי המלצה קבועה האמורה לעמוד לנגד עיניהם של חובבי הג'אז באשר הם. הפירוט הבא, על כן, מיועד בעיקר לעוזים להגדרה האנושית הא, אך סובלים מזכרון קצר.

הערב יתכנס אל בין הקירות האדומים של המרתף הרכב שילווה „ג'אזיסט" ותיק, אך זמר טרי יחסית, **מיטים ימיני. דני גוטפריד** (פסנתר), **ארה'לה קמינסקי** (תופים וכלי הקשה), **פטר ורשהיימר** (סקסופון) ו**ז'אן קלוד ג'ונס** ילוו.

שבוע אחר כך (14/9), להקות „הפלטינה" ובהרכבה, נוסף לרומן קומצמן וקמינסקי, האבות המייסדים, גם רנרט, אוליארצ'יק וג'ונס. ב־21/9 תופיע לזקות עולים חדשים מארה"ב המתהדרת בשם „valley stompers" ומנגנת דיקסילנד אמיתי, רעש ועלין.

עתליה פניאל, שחזרה לאחרונה להופיע באופן יותר תדיר תופיע בבית לסין ב־28 בספטמבר. ילוו אותה **ריק בירמן** (פסנתר), **אמיל רם** (בס), **אהוד פניאל** (תופים), **ג'ס גרינשטיין קורן** (סקסופון).

לאלה מכם הקושרים בשעה זו חוט לזרת, פן תשכחו הכל, נמליץ לצרף פתק קטן ובו כתובת ההכללה הבאה (שהיא ציטוט מדוייק מתפירסום של בית לסין): „כל הערבים מתחילים ב־21:30".

אמיר רותם

פרסומים חדשים בידיעת הארץ

מאת צבי אילן

● „קדם" הוא שם הסדרה של מונוגראפיות מחקריות סמוציא המכון לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים. באחרונה מורגשת תאוצה בהוצאת הקבצים, המופיעים באנגלית. כמעט בכל אחת הופיע שלוטה. הראשון מוקדש לחפירות שניהלו פרופ' יגאל ידין המנוח ושולמית גבע בשכבה מתקופת הברזל א' בבית שאן. סולמית היא זו שסרטה בהבאת הדוח לדפוס לאור פסידתו של שותפה הבכיר. הכרך השני מכיל את הדוח הסופי של החפירות שקיימו פרופ' ישראל איין וד"ר אהוד נצר בקיסריה בשנות השבעים. לוין כבר פירסם בסדרה זו לפני שנים כרך המוקדש לציון ארכיאולוגי־טופוגראפי בתולדות קיסריה הרומית. הכרך החדש מוסיף מידע חשוב על עיר מרכזית זו בארץ ועל יהודיה. הכרך השלישי מוקדש לכלי החרס מעבדת שבגבר, והוא נכתב בידי פרופ' אברהם נגב, שחפר בעבדת ובערים נוספות בנגב. נגב, איש הנגב עוד מימי היותו בין ראשוני רביבים, מתחיל עתה את בהונתו כראש המכון לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית.

● חוברת מלהיבה בתוכנה ובצורתה היא החוברת הכפולה של „קדמוניות", שמוציאה החברה לחקירת ארץ ישראל ועתיקותיה, שהופיעה זה עתה. אפשר למצוא בה הרבה מהחידושים החשובים בתחום הארכיאולוגיה ברחבי הארץ: דיווח על טביעות חותם ישראליות שנמצאו בעיר דוד, בשטח ג' המפורסם, דיווח ראשון על החפירות בתל כינרות, גילוי מזבח־קטורת בתל דן, תגליות בחורבת עזה, מצודת הגבול מימי ממלכת יהודה בנגב המזרחי ומערות מסתור של יהודים מימי המרד הראשון ברומאים בנחל מכמש (סואנית), יובלו הגדול של נחל פרת (קלט). מן הגליל המערבי יש מאמרים על תולדות מבצר מנפור ועל תבליט של דמות אדם שנחקקה בסלע בנחל כזיב (בתמונה, ציור של התבליט).

● לאחר הקופה ממושכת מאוד הוציא מכון אבשלום, המכון הגבוה לידיעת הארץ של ההסתדרות, חוברת כפולה של בטאון המחקר שלו „נופים". כיאה לתחומי פעולת המכון יש בחוברת מאמרים אודות תחומים שונים בידיעת הארץ – על הנוף הכפרי הקדום של השומרון, ועל דרכים רומיות במערב השומרון, על תחומי בית שאן בכתובת ההלכתית שנתגלתה בבית הכנסת הקדום ליד עין הנציב („רחוב"), על נמל חיפה, על „רמת השניים", המצפה שליד יקנעם, ועל ביצות כבארה. רשאים אנו לדרוש מהמכון להקפיד יותר בעתיד ולהוציא את כתב העת לעתים מזומנות יותר, למען יהנו שותרי ידיעת הארץ.

● חוברת „בית מקרא" החדשה כוללת כמה מחקרים חדשים בתחום המקרא. בכללם זה של העודן, בן ציון לוריא, הקובע שהכרם שבמשל ישעיהו, אז כרם בכלל במשמעותו הראשונית, אינו כרם ענבים או זיתים אלא חלקת קרקע נעבדת בקירבת בית האכר. במאמר אחר מביא מיכאל ששר הקבלה מאלפת, ומאוד מפתיעה, בין פסוקי שיר השירים ושירת האהבה הבבלית.

● עיקרה של חוברת „ארב של שומרונים" החדשה עוסק בסוגיית הקשר שבין ישו השומרונים, בעקבות דבריו של יהודה אדלר על כך בספרו החדש „מה לישו ולנצרות?" והערותיו של עורך הבטאון – בנימים צדוקי.

● אשתקד נפטר בטרם עת פרופ' רפאל גבעון ממשמר העמק, האנתרופולוג המתנן, איש אוניברסיטת ת"א. עתה הופיע ספר פרי עטו, שהשלימה לאחר מותו שותפתו למחקר, מרודה קרמס, על הארפשיות המצריות החותמות שנתגלו בתל עכו, והנמצאות באוספי אגף העתיקות והמוזיאונים. המעניין הוא שהספר הופיע בהוצאה לאור של אוניברסיטת פרינסטון שבשוויץ. בחוגי העולם יש עניין בתולדות ארץ התנ"ך וגילוייה.

● נחתום בכתב־עת באנגלית בשם „אריץ", שלאחרונה הופיע גיליונו השלישי. זה כתב עת מהודר, בפורמאט גדול, כמו של „קדמוניות", עם הרבה צ'לומים, שיחזורים ומפות, הכל בצבע. המגאזין הזה מביא את ידיעת הארץ, במשקנה הרחב ביותר, ועתידיו רואים בו מכשיר חשוב ביותר להבאת יופיה של הארץ לקוראים, תיירים־בכוח, בעולם כולו. הם מוסרים שבין מנויי העתון נמצאים אנשים מ־24 ארצות, מכל חלקי תבל. את העתון מוציאה קבוצת צברים צעירים המבקשים להציג ישראל אחרת ברחבי העולם, והם עושים זאת בצורה יפה ומושכת.

הלוח הכללי

דירות בדמי מפתח 1950

עסקים 2000

מבני תעשיה 2600

הצעות עבודה 3000

מכונות 4000

הנחה 7050

דשאים 4000

נקיון ואחזקה 5350

צבי אנטנות 5645

נרעמת לרעמאים 5800

דירות 5000

מקרקעין 5830

הלוואות 5100

רכב והרצה 5270

דרוש מפעיל למחבר
„בוסיקרס" (גלגלים)
טלפון 03-996786

למוסד ציבורי בתל־אביב
דרוש:
נגר בעל נסיון
לצורך הדרכה בקורס נגרות, בשעות היום, עדיפות לפנסיונר.
לפנות לטל' 03-821192 לאדלמן.

יעסור בנק למשכנתאות בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזאת הודעה כי ביום ו' ט באלול תשמ"ו (23.9.86), בשעה 11.00 בבוקר, במשרדו הרשום של הבנק ברחוב אחד העם 16 בתל־אביב, תתקיים האסיפה הכללית השנתית הרגילה של בעלי מניות הבנק, לשם דיון והחלטה בנושאים האלה:–

1. דו"ח הדירקטוריון על עסקי הבנק בשנת הכספים 1985.
2. אישור הדו"חות הכספיים לשנת המאזן שהסתיימה ביום 31.12.85.
3. מינוי מנהלים וקביעת שכרם.
4. מינוי רואי־חשבון וקביעת שכרם.
5. שונות.

לפי תקנות הבנק ניתן להשתתף באסיפה ולהצביע בה אם בהצבעה אישית ואם באמצעות באי־כוח. כתב־מינוי של באי־כוח יש להפקידו במשרדו הרשום של הבנק לא פחות מ־48 שעות לפני מועד האסיפה. אם הממונה הינו תאגיד, יש לצרף אישור עורך־דין בדבר סמכותם של החותמים לחייב אותו תאגיד.

בפקודת הדירקטוריון
ע. שני, עו"ד – מזכירת הבנק

בנק הספנות לישראל בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזאת הודעה כי ביום ו' ט באלול תשמ"ו (23.9.86), בשעה 10.00 בבוקר, במשרדו הרשום של הבנק ברחוב אחד העם 16, בתל־אביב, תתקיים האסיפה הכללית השנתית הרגילה של בעלי מניות הבנק, לשם דיון והחלטה בנושאים האלה:–

1. דו"ח הדירקטוריון על עסקי הבנק בשנת הכספים 1985.
2. אישור הדו"חות הכספיים לשנת המאזן שהסתיימה ביום 31.12.85.
3. מינוי מנהלים וקביעת שכרם.
4. מינוי רואי־חשבון וקביעת שכרם.
5. שונות.

לפי תקנות הבנק ניתן להשתתף באסיפה ולהצביע בה אם בהצבעה אישית ואם באמצעות באי־כוח. כתב־מינוי של באי־כוח יש להפקידו במשרדו הרשום של הבנק לא פחות מ־48 שעות לפני מועד האסיפה. אם הממונה הינו תאגיד, יש לצרף אישור עורך־דין בדבר סמכותם של החותמים לחייב אותו תאגיד.

בפקודת הדירקטוריון
ע. שני, עו"ד – מזכירת הבנק

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י – הדור הפועל
המרכז לתרבות ולחינוך
המכון לחינוך רעיוני

הסדנא לעיונים בדרכה של תנועת העבודה

תקיים רב שיח בנושא
„תכנית כלכלית או מדיניות כלכלית־חברתית – עתיד מדינת הרווחה".

בהשתתפות:
ח"כ ישראל קיסר – מזכ"ל ההסתדרות
נחום פסה – יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך
ח"כ אורה נמיר – יו"ר ועדת העבודה של הכנסת
עמירם סיון – מנכ"ל בנק הפועלים
רעיה רסיג – יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשיתית

היום יום א' 7 בספטמבר 1986 בין השעות 16.00–19.30
בבית הספר לפעילי ההסתדרות רח' נהרדעא 5 תל־אביב

מרכזת הסדנא – **מרים קונדה** –
מנהלת המכון לחינוך רעיוני

קופת־חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
ההנהלה המרכזית

ניתנת בזה הודעה כי בתאריך 30.9.86 יבוטלו הצלומי רנטגן שבוצעו בשנים 1960–1975 במכוני הרנטגן במתן יהודה.
כל מי שיש לו ענין מתצלום מן האמורים לעיל יפנה בכתב אל הנהלת קופת חולים במתן יהודה תל. 1120, רחובות, מיקוד 76110 עד לתאריך 15.9.86.
לאחר מכן לא תתקבלנה בקשות ו/או טענות לענין זה.

תוק התבנון והבניה ת. ...
הודעה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה בקרבן צדי מחוזי מרמה מס' 16 גוש 7065 חלקה 131 תיק כנין 3/3604–016 בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם כיום לו הוגשות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה ראוי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את הוגשתו המנוסחת ולציין בכתבו המדוייקת וטלפון. ההוגשות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

תוק התבנון והבניה תשכ"ה
1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה בקרבן קרקע לפי קו רוב הבנינים באותו קטע רחוב ולתוספת אחוזי בניה ב־6% למרפסות וה־הקלה. מהוכנית הציבור לבנין מעקה גבוה מעל ודרי הציאה לגג להחנות קלטי השמש.
ברחוב חסמוראים מס' 23 גוש 6932 חל־קה 23 תיק בנין 069/023
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם כיום לו הוגשות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה ראוי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את הוגשתו המנוסחת ולציין בכתבו המדוייקת וטלפון. ההוגשות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ובניה אילת
הודעה לפי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת כנין ערים מקומית אילת בקשה להחלת הק־לה בנכס.
מריום מת.ב.ע. ספרות מס' 03/2 138 מהות ההקלה בניה בסטיה של 1.11% בקשת קיקע מילה בסטנת ענים. מני רח 99 רחוב המתנית מס' 3 גוש 40076 שבו המבקש מתאר אלי.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המגורשת אליה ולא תמלום, במשרד הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת.
כל הרוצה עצמו נפגע או עלול להפגע ע"י אישור ההקלה, רשאי להגיש התנג־דות בכתב לבקשה האמורה לועדה הב־מקומית בעירית אילת רח' חסיבת הנגב 5. תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.

יפי הכהן
יו"ר הועדה

עירית טבריה

בשרד מהנדס העיר
הודעה בדבר אישור שינוי הבנית מפורטת

בנספרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז הצפון, החליטה בישור שר הפנים לאשר שינוי תבנית מפורטת הנקראת: תבנית מפורטת מס' 4840, שינוי לתבנית מפורטת מס' 2405 – הקמת בית מפורי מטבילה בטבריה, שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פרסמה בילקוט הפרסומים מס' 3111 מיום כ"ו בתשרי התשמ"ה (23.10.84) עמוד 109 ולהלה הם השטחים הכלולים בתבנית:

גוש 15008 חלקות 52, 50, 61, 62, 76, 70/1/2 חלק מ־70/1/3 חלק מ־150+151 (שכונת רזן יוסף הבשיא – אלוזיון, בין מפורי לשכת הניהם ומשרדי הביטוח הלאומי) עיקרי מטרת שנוי התכנית: הקמת בית מפורי ממטלה לצרכי ספוק האוכלוסיה בנושא שחוזים ציבוריים כלל עיזונים, נפתים וכלל ארציים, הפרדת הגישה והעיה עבור המשרדים.
השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם תשריט המצורף אליו, הופקד בשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן בשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה טבריה – שבעירית טבריה.
כל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

בכבוד רב
יואל כהן
יו"ר הועדה המקומית

י"ד בתמוז תשמ"ו 21.7.86

המועצה האזורית הגליל העליון
מכרז מס' 6/86

1. המועצה האזורית מעמידה למכירה את המכוניות כ"לקמן:
א. פיאט אונו 1100: שנת יצור 1985: מס. רשוי 38-559-85 (שרדי תאונה)
ב. פיאט 127: שנת יצור 1980: מס. רשוי 71-892-80.
ג. פיאט 127: שנת יצור 1982: מס. רשוי 71-878-82.
2. פרטים נוספים אפשר לקבל אצל רכז התחבורה במועצה.
3. הצעות יש לשים בתיבת המכרזים בתרד המוכיר עד יום ו' 19.6.86.
4. על הצעת לצרף ערבות בנקאית בסכום של 10% מגובה הצעתו. תוקף הערבות יהיה עד 30 יום לאחר תאריך סגירת המכרז.
5. אין המועצה מתחייבת לקבל את הצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
6. על הקונה להעביר בעלות ביום הרכישה ולשלם את האגרה

אברהם בר־כוכי
ראש המועצה